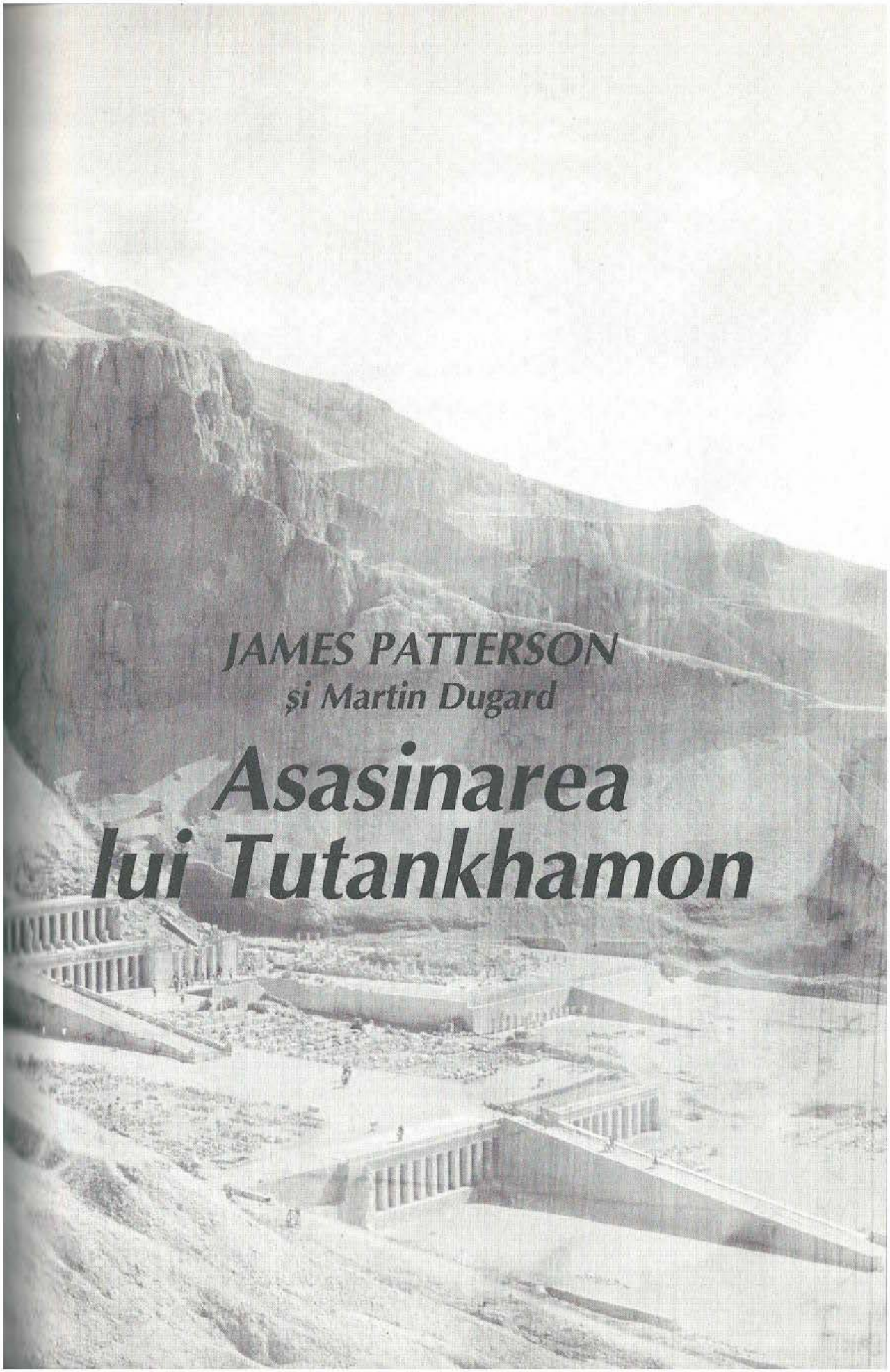

JAMES PATTERSON
și Martin Dugard

Asasinarea lui Tutankhamon

Kristin Hannah
GRĂDINA DE IARNĂ
Titlul englez original: *Winter Garden*
© 2010, Kristin Hannah
Ediţie condensată americană:
© The Reader's Digest Association Inc., USA, 2010
Traducere: Oana Popovici

Michael Connelly
VERDICTUL PLUMBULUI
Titlul englez original: *The Brass Verdict*
© 2008, Hieronymus, Inc.
Ediţie condensată britanică:
© The Reader's Digest Association Limited, London, 2008
Traducere: Oana Popovici

Allen şi Sandra Parton
ENDAL
Titlul englez original: *Endal*
© 2009, Allen şi Sandra Parton
Ediţie condensată britanică:
© The Reader's Digest Association Limited, London, 2009
Traducere: Anacaona Mîndrilă-Sonetto

James Patterson şi Martin Dugard
ASASINAREA LUI TUTANKHAMON
Titlul englez original: *The Murder of King Tut*
© 2009, James Patterson
Ediţie condensată britanică:
© The Reader's Digest Association Limited, London, 2010
Traducere: Maria Ciordaru

Ilustraţii: p. 179 – © Deborah Feingold; pp. 180-182 – Panoramic Images; p. 350 – © Wendy Werris; pp. 352-353 – prin amabilitatea lui Allen şi Sandra Parton (foto: Tim Rose, Martin Dawes Photography); p. 354 – © Allen şi Sandra Parton; pp. 448-449 – toate fotografiile © Allen şi Sandra Parton, cu excepţia 4 şi 8 © Derek Wright; pp. 450-452 – Photodisc, Flickr; ilustraţie: Curtis Cozier; p. 575 – © Rankin

Reader's Digest este marcă înregistrată a The Reader's Digest Association Inc.

019 / 2011

Oare de ce se știu atât de puține
despre domnia tânărului faraon Tutankamon?
De ce mormântul său
nu este tocmai un mormânt
pe măsura unui rege al acelor timpuri
și de ce a fost găsit atât de greu?
Și, mai ales, cine sau ce l-a ucis?

PROLOG

Valea Regilor, 1900

În seara din ajunul Anului Nou, un explorator arătos şi sobru, pe nume Howard Carter, ordona, într-o arabă fluentă, începerea săpăturilor.

Carter stătea într-o încăpere îngustă la peste 90 de metri adâncime. Aerul era închis, dar tânjea după o ţigară. Era dependent de afurisitele alea de ţigări. Cămaşa lui albă avea cercuri de sudoare la subraţ şi ghetele de lucru îi erau acoperite de praf. Muncitorii egipteni de lângă el, încălţaţi în sandale, au început să sape cu râvnă.

Erau doi ani de când Carter fusese aruncat de pe calul său undeva departe, în deşert. Acea căzătură norocoasă îi schimbase viaţa.

Aterizase pe solul stâncos, dar descoperise cu uimire că se uita printr-o crăpătură adâncă din pământ. Părea să fie intrarea ascunsă într-o cameră mortuară antică.

Lucrând cu rapiditate şi în secret, egiptologul de douăzeci şi şase de ani a obţinut aprobările oficiale necesare, apoi a angajat o echipă pentru începerea săpăturilor.

Acum se aştepta să devină celebru la o vârstă foarte fragedă – şi putred de bogat.

La început, conducătorii egipteni fuseseră îngropaţi în interiorul unor piramide de piatră sofisticate, dar secolele de jefuire de către hoţii de piramide i-au determinat pe faraonii de mai târziu să îşi ascundă mormintele adânc în pământ.

Când murea un faraon, era mumificat şi apoi ferecat într-un asemenea mormânt cu toate posesiunile sale lumeşti; se depuneau eforturi imense pentru a se ascunde locul.

Dar nici asta nu a ajutat. Jefuitorii de morminte păreau să le găsească pe toate.

Carter, un bărbat cu umerii drepți, care prefera papioanele, pantalonii de in și pălăriile tari de fetru, s-a gândit că acest mormânt ar putea fi excepția. Bucățile de calcar aruncate în tuneluri și în puț de mâna vreunui constructor de demult – o metodă simplă și totuși ingenioasă de a ține bandiții la distanță – păreau să fie neatinse.

Carter și muncitorii săi petrecuseră luni întregi înlăturând cioburile. Cu fiecare încărcătură scoasă afară, era și mai sigur că adânc în pământ era îngropată o cameră mortuară în care nu se intrase. Dacă avea dreptate, mormântul ar fi fost plin de comori neprețuite și ar fi conținut mumia faraonului. Howard Carter avea să fie mai bogat decât în visurile sale, iar visurile sale erau de-a dreptul spectaculoase.

„Muncitorii au ajuns acum la nouăzeci și șapte de metri adâncime", îi scrisese Carter lui Lady Amherst, finanțatoarea sa de atâta timp, „și tot nu au dat de capăt". Într-adevăr, când au lărgit deschizătura îngustă peste care dăduse întâmplător, au descoperit o rețea de tuneluri care ducea mai adânc în subteran.

La un moment dat, un tunel s-a ramificat către o cameră în care se afla statuia la scară mare a unui faraon egiptean. Dar acel tunel se termina într-un puț vertical, plin de pietre și nisip.

Pe măsură ce lunile treceau, muncitorii săpau tot mai adânc, atât de adânc încât oamenii trebuiau să fie coborâți pe frânghie unul câte unul în fiecare zi. Speranțele lui Carter erau în plin avânt. A recurs chiar și la o variantă neobișnuită: l-a contactat pe consulul general al Marii Britanii la Cairo ca să îl pregătească în vederea momentului glorios în care un mormânt „virgin" urma să fie deschis.

Acum stătea pe fundul puțului. Înaintea sa era o ușă sigilată cu ceară și cu pecetea faraonului pe ea – *intrarea într-o cameră funerară*.

Carter a ordonat muncitorilor să o doboare.

Puțul s-a umplut de zgomot și de un val de praf pe măsură ce muncitorii demolau ușa antică. Carter tușea în batista sa, chinuindu-se să vadă ceva prin norul de praf.

Inima i-a luat-o la galop când a putut în sfârșit să îndrepte lanterna către camera funerară. Muncitorii din spatele lui priveau incitați peste umărul său.

Acolo nu era nimic.

Comoara, mumia faraonului, fuseseră deja furate.
De către altcineva.

Palm Beach, Florida, prezent

– James Patterson la telefon. Michael este? Am o poveste polițistă pentru el.

După cum mulți s-ar aștepta, ador un mister bun și credeam că am dezgropat o adevărată comoară despre care să scriu și de aceea îl sunasem pe Michael Pietsch, editorul meu de la Little, Brown. Michael este și directorul editurii.

Așteptându-l să vină la telefon, am aruncat o privire prin biroul meu de la primul etaj. Sunt complet nebun? m-am întrebat.

Ultimul lucru de care aveam nevoie acum era un alt proiect nou de carte. Aveam deja un roman nou de Alex Cross de parcurs și de revăzut *Women's Murder Club*, plus de terminat o carte de Maximum Ride. De fapt, erau douăzeci și patru de manuscrise – nici unul dintre ele terminat – care zăceau pe biroul scump ce ocupă cea mai mare parte din cameră. Puteam citi unele titluri: *Swimsuit*, *Witch & Wizard*, *Daniel X*, *Women's Murder Club 9*, *Worst Case*...

– Sunt complet nebun, nu? l-am întrebat pe Pietsch când a venit la telefon.

Michael este o prezență calmă și care te liniștește, foarte inteligent și un tată minunat, care știe cum să se poarte cu copiii – ca mine – aproape întotdeauna. De-a lungul anilor am ajuns să ne potrivim foarte bine și am scos peste o duzină de bestselleruri împreună.

– Bineînțeles că ești nebun, dar de ce mă suni? a întrebat. De ce nu scrii?

– Am o idee.

– Doar una?

– Asta chiar îmi place, Michael. Lasă-mă să-ți povestesc un minut. De vreme ce tu pari să știi totul despre toate, probabil știi că este în turneu acum prin lume o colecție de piese ale regelui Tutankhamon. Oamenii stau la coadă peste tot; biletele pentru expoziție se vând de obicei cu săptămâni întregi înainte. Chiar am văzut o asemenea expoziție acum câțiva ani la Metropolitan, în New York, și apoi mai recent în Fort Lauderdale. Am văzut cu ochii mei cât de incitantă este povestea lui Tutankhamon pentru toți – bărbați, femei și copii, bogați și săraci.

– E ceva la Tutankhamon care aduce Egiptul la viață pentru cei mai mulți dintre noi. Nu doar incredibilele comori cu care a fost îngropat, sau arta, sau descoperirea aproape miraculoasă a camerei lui mortuare de către Howard Carter. Sunt și toate astea, evident, dar mai e ceva magic aici, ceva emblematic. Numele lui Tutankhamon a lipsit din cărțile de istorie egiptene mii de ani, iar acum este probabil cel mai celebru faraon dintre toți. Și totuși nimeni nu știe prea multe despre el.

– Michael, vreau să fac o carte despre Tutankhamon. În trei părți: în prezent, cum aflu eu – *sper* – din ce în ce mai multe despre regele-băiat; apoi uluitoarea descoperire a mormântului și a comorilor sale de către Howard Carter, care probabil merită o carte întreagă; și a treia parte despre Tutankhamon însuși. Deci, ce zici? O să încerci să mă oprești? Doar de data asta, o să mă salvezi de mine însumi?

De la celălalt capăt al firului s-a auzit râsul molipsitor al lui Michael.

– Pai, Jim, sunt și eu fascinat, ca și restul lumii, de Egiptul antic, de piramide, Valea Regilor, Tutankhamon, Nefertiti și de multiplii Ramses. Așa că trebuie să recunosc, îmi place ideea foarte mult.

Acum era rândul meu să zâmbesc și să râd ușurat.

– Chiar mă bucur. Lasă-mă să-ți spun ce credeam că te va convinge, deși, evident, nu mai e nevoie de asta. Michael, am o presimțire că Tutankhamon a fost asasinat. Și sper, cel puțin pe hârtie, să o și dovedesc.

Michael a râs din nou.

– Aici m-ai întrecut în materie de cunoștințe despre Tutankhamon, m-a ironizat el.

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL 1

Valea Regilor, 1492 î.Cr.

– E destul de departe! Opriți-vă aici.

Peste 500 de prizonieri de război și-au oprit marșul către Teba într-un câmp mare, aflat la patru kilometri distanță de oraș. Un pluton de gărzi ale palatului îi păzeau în zăduful după-amiezii. Nu că ar fi fost nevoie. Picioarele vlăguite ale prizonierilor erau legate cu un lat de piele care le permitea să meargă doar în pasul broaștei; nu puteau fugi.

Ineni, respectatul arhitect regal, privea scena tristă. Îi cunoștea bine pe acești oameni. Tocmai petrecuseră cinci ani într-o vale îndepărtată excavând un loc nou pentru mormântul lui Tutmes I. Ziua înduraseră căldura copleșitoare a verii și valurile surprinzătoare de frig din deșert care uneori măturau valea. Noaptea dormeau sub cerul înstelat.

Trecuseră mai bine de o mie de ani de când Kheops își construise marea piramidă pe malul Nilului, în Giseh. Mari și impunătoare cum erau, piramidele s-au dovedit a fi tentante pentru toți tâlharii și jefuitorii de piramide din împrejurimi. Nu mai rămăsese nici una care să nu fi fost jefuită. Nici măcar una.

Dar Ineni credea că găsise soluția la problema piramidelor. Cu ajutorul sclavilor proveniți dintre prizonierii de război, săpase o încăpere funerară secretă pentru Tutmes I. Nefiind tocmai o peșteră improvizată, mormântul avea câteva tuneluri, coridoare și șase camere. Sarcofagul din piatră al faraonului urma să stea exact în centru, în cea mai mare și mai luxoasă cameră.

Sigur, se gândi Ineni, ștergându-și de pe sprânceană un strop de sudoare, un asemenea mormânt subteran nu era câtuși de puțin la fel de măreț ca o piramidă avântată. Dar din multe puncte de vedere era mai bine. Pereții

erau netezi la atingere și pictați cu scene vii din viața faraonului – atât cea pe care o trăise, cât și cea glorioasă care urma să vină.

Și, cel mai important, faraonul nu va fi deranjat. Niciodată, să sperăm.

Lui Ineni îi plăcea construcția atât de mult, încât lucra deja la un mormânt asemănător pentru sine.

„Am supravegheat săpăturile la mormântul de stâncă al Maiestății Sale", ar fi scris Ineni pe pereții propriei sale camere funerare. „Singur, fără să vadă sau să audă nimeni."

Desigur, nu fusese cu totul singur. Prizonierii își îndepliniseră partea lor. Ajunsese să îi cunoască. Hitiți și nubieni. Auzise despre soțiile și copiii lor. Unii dintre prizonieri deveniseră prietenii lui.

După ce mormântul lui Tutmes I fusese închis și intrarea fusese ascunsă de o stâncă, dusese oamenii departe de acea zonă – un loc care urma să fie cunoscut cândva ca Valea Regilor, pentru că atâția alți faraoni aveau să aleagă concepția arhitecturală a lui Ineni ca modalitate de a-și ascunde locul de odihnă veșnică.

Ineni a scrutat fețele prizonierilor. Cunoșteau amplasarea mormântului secret al faraonului și asta era de neacceptat. Arhitectul și-a întors fața de la oameni și a făcut un semn gărzilor.

– Faceți ce trebuie făcut. Aveți milă. Să fie rapid. Sunt oameni buni.

Și astfel a început măcelul sângeros al prizonierilor. Țipetele lor se ridicau către cer și Ineni spera că nenumăratii zei ai Egiptului aprobau decizia lui dificilă, dar necesară.

Teba, 1357 î.Cr.

Magnificul Amenhotep dădu peste cap o înghițitură zdravănă de vin roșu, în timp ce intra în sala tronului luminată de soare.

Faraonul fusese cândva subțire și musculos, un războinic temut de lumea întreagă. Acum era „prosper", ceea ce era un mod politicos de a spune că burta lui imensă îl preceda oriunde ar fi mers.

– O să te îngrași de la atâta vin, îi spunea cu drag Tiye, regina și soția sa favorită – probabil pentru că avea același simț al umorului ca și el.

– Prea târziu, a bălmăjit Amenhotep. Cel puțin doisprezece ani prea târziu.

Proaspăt întoarsă de la o dimineață de navigație, Tiye intrase din holul principal fără zgomot, picioarele ei încălțate în sandale abia atingând podeaua placată. Regina avea buze pline, un piept mare, plăcut, și purta o rochie din in alb cu dungi verticale albastre, strânsă pe talia ei subțire.

Amândoi ştiau de ce venise ea să îl vadă astăzi.

– Faraon, spuse ea, aplecându-se deasupra lui, trebuie să vorbim. De data asta trebuie să asculţi o femeie, dragostea mea. *Trebuie.*

Amenhotep s-a prefăcut că îşi ignoră regina. Se gândea să mestece puţin opiu pe dinţii lui infectaţi, doar ca să îi treacă puţin durerea, şi apoi poate să doarmă puţin înainte de cină. Nu. Întâi o vizită la dulcea Resi la harem, pentru o hârjoneală de după-amiază, apoi somn. Amenhotep se simţea fericit doar când se gândea la ea.

În Memphis, capitala nordică a imperiului său, birocraţii îl vor înnebuni cu rapoarte de recoltă şi cu estimări de impozite. Doar şedinţe toată ziua. Da, Egiptul avea nevoie de funcţionari ca ei; ţara s-ar duce de râpă fără ei. Dar după trei decenii la putere, Amenhotep avea nevoie de o pauză.

Şi de aceea iubea Teba mai mult decât Memphis.

Teba, la distanţă de doar o săptămână de Memphis, era atât de diferită de capitala nordică, încât puteau fi în ţări diferite. În Teba un faraon putea să zacă în soarele deşertului, să bea cât vin dorea şi să facă dragoste cu întregul harem – fără nici măcar o întrerupere a birocraţilor. În Teba un faraon avea timp de băut, de visat. În Teba faraonul nu răspundea în faţa nimănui – cu excepţia soţiei lui.

Amenhotep şi-a ridicat privirea spre Tiye.

– Sunt un faraon bătrân şi gras care nu mai este potrivit să-şi conducă imperiul. Asta te pregăteai să-mi spui? Vorbeşte.

Tiye şi-a muşcat limba. Într-un fel, ea îl iubea pe bătrânul acesta gras, această *divinitate.* Dar acum Amenhotep era pe moarte. Trebuiau luate nişte decizii înainte de a fi prea târziu – pentru Egipt şi pentru regina lui.

– Bine, a suspinat el. Hai să vorbim. Sunt pe moarte. Şi ce-i cu asta?

– Viitorul Egiptului este în joc. Ştii asta. trebuie să faci ceva.

– Nu voi împărţi niciodată puterea cu acel *accident!* a strigat faraonul.

Amenhotep îşi revenise oarecum din beţie. Acum pereţii palatului se zguduiau sub protestele lui furioase. El şi Tiye erau singuri, dar toată lumea, de la gărzile de la uşă până la servitoarele care lustruiau plăcile marelui hol, luau parte la bătălia dintre ei. Curând aceşti oameni de rând vor bârfi cu prietenii şi familiile lor şi detaliile disputei regale se vor răspândi prin Teba.

– Vorbeşti despre un *copil* creat într-un moment de pasiune. Poate faraonul ar vrea să detalieze ce a fost accidental în asta.

– Nu regret actul de iubire, doar rezultatul acelui act al nostru. Nu va domni ca un coregent. Nu aş suporta. Este un mucos smiorcăit.

Tiye a surâs cu dispreț.

– Știm amândoi că te va urma într-o bună zi.

– Așa speri tu, nu? Nu vrea regina mea să recunoască motivele ei egoiste pentru a dori acel băiat ridicat la rangul de coregent?

– Regina nu recunoaște nimic de felul acesta. Regina vrea ce este mai bine pentru Egipt. Cu siguranță vrei ca fiul tău să urce la putere – înarmat cu nenumărații tăi ani de înțelepciune câștigată cu greu, nu?

Vei pierde totul dacă mă urmează altcineva, gândi cu cinism Amenhotep. *Așa că nu-mi spune ce e cel mai bine pentru Egipt. Ai suportat setea și deșertul arzător ca să duci războiul cu hitiții? Ai mirosit pădurile de cedru ale Byblosului? Porți aur și lapislazuli primite ca tribut din țările pe care le-am cucerit eu, dar nu știi nimic despre lumea din afara Tebei.*

– Brațele îi atârnă până la genunchi și are fața lungă ca a unui cal, a declarat Amenhotep. Nu are destui mușchi pentru a ține o sabie. Să fii faraon înseamnă să fii zeu întrupat. Băiatul ăla e un ciudat.

– S-a născut ca să ne conducă poporul. Poate conduce un car de luptă la fel de bine ca orice alt bărbat, spuse Tiye. Este citit și inteligent.

Faraonul pufni.

Simpla imagine a fiului său – numit tot Amenhotep – la frâiele unui car de luptă era hilară. Era o minune că imbecilul nu murise deja împiedicându-se.

– Să mergi printr-un câmp de grâne e una. Să ataci în mijlocul bătăliei este cu totul altceva, spuse.

Deodată, Amenhotep se simți amețit. Opiul își făcea efectul, dar durerea era tot insuportabilă. Avea nevoie de vin.

Amenhotep a ignorat pocalul și a dus la buze întreg urciorul. Lichidul rubiniu s-a prelins pe fața lui, apoi a alunecat pe gâtul gros și pe sub guler către pielea arămie a burții lui. S-a oprit pe pânza albă din jurul taliei, lăsând o pată care părea sânge. Faraonul s-a aruncat la loc pe perne. Era o retragere și o știau amândoi.

Tiye s-a aplecat deasupra lui ca să încheie discuția și razele de temut ale soarelui luminau crocodilii și cobrele pictate pe podeaua de gresie.

– Trebuie să faci asta, faraon. Curând.

– Aproape au terminat decorarea camerei mele funerare, a murmurat faraonul.

S-a întins după o farfurie cu pâine cu miere și curmale, fără să știe că grăunțele de nisip din fiecare înghițitură erau sursa durerii sale. An după

an, nisipul din pâine îi măcina smaltul dinților, făcând loc cariilor și infecției care urma să îi ia curând viața.

Tiye i-a dat alt pocal cu vin, apoi a rămas nemișcată cât a dat pe gât Amenhotep pâinea cu o înghițitură lungă. Era senină ca Sfinxul așteptând ca soțul său să se supună voinței ei puternice.

– Tutmes ar fi fost un mare faraon, a spus el trist.

– Acel fiu cutreieră acum lumea cealaltă, a replicat Tiye.

Amenhotep a încuviințat cu tristețe. Băiatul lor cel mare, iubitul lui, preferatul lui, era mort. Curând și el avea să-l urmeze. Egiptul avea nevoie de un faraon nou. Singurul mod de a controla selecția era să o facă el însuși.

– Adu accidentul la mine, a mârâit Amenhotep. Bineînțeles că va fi faraon. Dar rușine mie că las Egiptul pe mâna lui. Rușine nouă amândurora.

Didlington Hall, lângă Swaffham, Anglia, 1887

– Howard, tu ești? Ce crezi că faci aici? întrebă lordul Amherst deschizând ușile bibliotecii. Acele artefacte sunt *de neînlocuit*. Ți-am mai spus asta. Ești un băiat încăpățânat.

Un Howard Carter de treisprezece ani întoarse repede capul către Înălțimea Sa. Fusese prins! Fusese avertizat în mod repetat în legătură cu această cameră. Categoric era un băiat încăpățânat.

Era amiază. Tânărul Carter trebuia să îl ajute pe tatăl său, care picta un tablou nou pentru Înălțimea Sa. Într-un moment de plictiseală, băiatul se strecurase în cea mai interzisă și impunătoare cameră de la Didlington Hall: biblioteca.

Nu se putea abține. Camera era absolut fascinantă, cu tăcerea sa accentuată de statuile masive de piatră, uluitoare, aduse direct din nisipurile Egiptului. Dacă se uita la ele, Carter putea să privească istoria lumii cunoscute. Aceste piese chiar erau de neînlocuit.

Din fericire, lordul Amherst era un om drăguț, cu cinci fiice; Carter era cel mai aproape de ideea de fiu pentru el. Aprecia curiozitatea instinctivă, uneori de neoprit, a tânărului slab, cu maxilare puternice și vedea în el ceva din el însuși. Și el, și tânărul Carter voiau – nu, asta ar fi o descriere mult prea neclară – *pretindeau* răspunsuri despre cele ce fiseseră în trecutul lor. Erau obsedați de Antichitate.

Așa că în loc să îl dea pe Carter afară din bibliotecă, lordul Amherst a început să îl plimbe prin camera cu lambriuri de lemn, explicându-i cu răbdare importanța celor mai interesante cărți. Avea o colecție neprețuită de

biblii, multe tipărite cu secole în urmă. Era o secțiune dedicată incunabulelor, cărți tipărite la puțină vreme după apariția mașinilor de tipărit. Erau cărți cu legături scumpe, ediții princeps cu autori celebri și așa mai departe.

Și mai era colecția *egipteană*.

Pe lângă faptul că achiziționase volum după volum despre istoria cunoscută a Egiptului antic, lordul Amherst decorase obsesiv biblioteca cu relicve egiptene. Statuile mai mari erau mai înalte decât statura unui bărbat și răsăreau ca niște santinele dintre fotolii arhipline de lucruri și lămpi cu ulei pentru citit. Erau și zeci de statuete mai mici și texte rare scrise pe papirus care fuseseră închise sub sticlă, pentru ca mâinile oamenilor, ale lui Howard, de exemplu, să nu le strice.

Amherst cumpărase colecția de la un preot german cu două decenii în urmă și o tot îmbogățise de atunci.

– Nu este doar cea mai mare colecție egipteană din întreaga Mare Britanie, îi spuse acesta lui Carter, este și bucuria vieții mele.

– Și a mea la fel, i s-a alăturat Carter.

Turul s-a încheiat cu un anunț care a schimbat fața istoriei: lordul Amherst i-a dat tânărului acces nelimitat la întreaga sa colecție. Cu toate că doar dacă s-ar fi împiedicat de o statuie ar fi cauzat daune de mii de lire – Amherst văzuse pasiunea din ochii lui Carter în timp ce îi povestea despre misterele culturii egiptene, cu alfabetul ei straniu, despre credința în lumea de dincolo și despre uluitoarele încăperi funerare.

Amherst l-a încurajat pe Carter să pătrundă tainele egiptologiei. Și asta este exact ceea ce a făcut Howard Carter – până în ziua morții sale.

Didlington Hall, 1891

Era sfârșitul lui mai, aproape iunie. Howard Carter, acum în vârstă de șaptesprezece ani, mergea pe Watteau Walk spre coloanele albe care marcau intrarea sudică de la Didlington Hall.

Aerul mirosea a iarbă proaspăt tăiată, dar el era obosit. Își petrecuse ziua ca pe multe altele, desenând animale de companie. Își câștiga traiul – nu era unul bun și cu siguranță nu era unul interesant, dar nu avea alte abilități și nici o educație prea bogată.

Cu toate că se obișnuise să fie considerat ca fiind parte din familia Amherst, adevărul e că, deși putea să se afișeze alături de marea nobilime și era mereu bine-venit ore întregi în biblioteca lordului Amherst, era sortit unei vieți fără prestigiu și cu venituri foarte modeste.

Carter a intrat în holul răcoros. Peste tot erau picturi scumpe şi alte opere de artă, unele datând chiar din secolul al XI-lea.

Un majordom l-a condus în bibliotecă. Lady Amherst era acolo, cu fiica ei cea mai mică, de douăzeci şi cinci de ani, Alicia. L-au salutat călduros şi l-au prezentat unui străin amabil care flirta evident cu Alicia.

Străinul era un tânăr slab, de douăzeci de ani, pe nume Perky Newberry. Avea faţa şi mâinile foarte bronzate de la orele petrecute în aer liber şi o mustaţă proeminentă. Carter a aflat curând că Newberry era egiptolog şi îşi dorea inima Aliciei şi portofelul lui lady Amherst. Tocmai se întorsese de la nişte lucrări de-a lungul Nilului, cercetarea ruinelor dintr-un loc numit Beni Hasan.

Lady Amherst, care mereu îl iubise pe Carter, dorise foarte mult ca ei doi să se întâlnească. Carter a stat şi a ascultat cu sufletul la gură cum povestea Newberry diferite istorii incredibile despre viaţa pe Nil. Vorbea despre lucrul în morminte de la prima rază de lumină până la masa de seară, apoi despre cum îşi dedica mare parte din noapte pentru studiu şi discuţii. Tonul lui era intens şi era foarte pasionat de munca sa. Carter l-a plăcut pe loc.

Trimisă de British Museum, expediţia lui Newberry îşi propusese să creeze copii ale desenelor şi ale hieroglifelor colorate din mormintele faraonilor înainte ca acestea să se şteargă complet – ceea ce se petrecea adesea când desenele antice erau expuse la aer şi la prezenţa umană. Sarcina era uriaşă. Erau cam 3 600 de metri pătraţi de desene murale de acoperit.

Şi cu toate că mersese bine la început, relaţia dintre Newberry şi artistul care făcea schiţele se stricase. Acum, când strângea bani pentru un nou sezon în Egipt, Newberry căuta şi un artist nou. Era nevoie de cineva care să cunoască bine Egiptul şi să aibă talent la desen şi pictură.

Acea persoană, a fost curând evident, urma să fie Howard Carter.

Alexandria, 1891

Doar faptul extrem de enervant că avea rău de mare l-a oprit pe Carter să explodeze de fericire. Doamne, era în Alexandria, Egipt. S-a sprijinit de balustrada navei cu abur, cercetând docurile în căutarea lui Perky Newberry.

Carter tocmai ajunsese în portul antic fondat de Alexandru cel Mare, omul responsabil pentru căderea întregului imperiu egiptean. Se spune că oraşul era poarta către Africa; alţii îl numesc răscrucea lumilor. Pentru Car-

ter, tânărul de șaptesprezece ani, Alexandria era doar locul unde își începea viața.

Dar întâi trebuia să îl găsească pe Perky Newberry.

Newberry îl salvase pe Carter de la plictiseala de a desena animale de companie și îl trimisese să învețe la British Museum, ca să fie pregătit pentru rolul său de desenator.

Perky plecase în Egipt înaintea lui și acum ar fi trebuit să îl aștepte pe țărm.

Undeva. *Dar unde?*

Carter era subțire, cu obrajii trași și o umbră de mustață pe care o va purta în următoarele patru decenii. Aerul era fierbinte ca la gura unui furnal și simțea fierbințeala puntii prin tălpile pantofilor. Era îmbrăcat pentru luna octombrie în Anglia, nu în Egipt. Și-ar fi dat bucuros costumul și cravata pentru robele albe, simple, ale docherilor. Nici unul dintre ei nu părea deranjat de căldură.

Și-a mijit ochii în lumina palidă, cercetând docul în căutarea lui Newberry. Dar nu era nici un englez în amestecul de mauri, turci, nubieni și egipteni pe jumătate dezbrăcați. Nici o urmă a pălăriei de pai a lui Newberry.

Unde naiba ești, Perky?

Carter a scrutat orizontul și a zărit coloana lui Pompei ridicată deasupra Alexandriei ca o farsă romană antică. A verificat din nou dacă avea tot ce îi trebuia ca să coboare la mal. Lista era scurtă: caietul de schițe, carnetul, valiza.

Ancorele navei au căzut în Marele Port ca o salvă de tun. Imediat, o mulțime de docheri au năvălit ca plaga lângă vas. Carter abia a reușit să nu fie dărâmat pe drumul spre puntea ce era lăsată peste vas. A coborât într-o barcă ce aștepta și un localnic l-a dus la țărm.

Carter a plătit omul și a urcat pe docul de piatră.

Și acolo îl aștepta Perky Newberry, cu pălăria lui splendidă de pai, și cu un zâmbet larg.

– Unde ai fost? a îndrăznit Carter să își întrebe șeful și angajatorul. Eu sunt întotdeauna punctual și eficient.

Perky Newberry a râs.

– Păi, ai face bine să fii, cu atitudinea asta. Bine ai venit în Egipt, Carter.

Aventura egipteană a lui Howard Carter tocmai începea. Deși nu realiza atunci, un băiat venise să îl găsească pe regele-băiat.

Beni Hasan, 1891

Carter se trezi într-un mormânt. Era nerăbdător să înceapă lucrul, deşi era complet întuneric şi cămăruţa mirosea, ei bine, a moarte încălzită.

Podeaua locului funerar era din piatră cioplită acoperită cu un strat fin de nisip.

Liliecii atârnau de tavan, iar freamătul aripilor suna precum ceea ce Howard avea să numească într-o bună zi „spiritele bizare ale morţilor antici".

Newberry stătea culcat lângă el. Ca şi Carter, îşi petrecuse noaptea în mormânt, pentru că ajunseseră imediat după căderea nopţii şi nu aveau unde altundeva să doarmă.

Dacă asta trebuia să fie prima zi a lui Howard Carter ca egiptolog – şi era – nu ar fi putut începe într-o atmosferă mai bună.

Din Alexandria, Carter şi Newberry luaseră trenul către Cairo, unde îşi petrecuseră o săptămână cu Flinders Petrie, pe care lordul Amherst îl numea „maestrul" săpăturilor din Egipt, datorită nenumăraţilor ani petrecuţi de acesta în morminte.

Zilele petrecute în capitala egipteană fuseseră interesante, dar curând venise timpul să meargă mai departe. Din Cairo, Carter şi Newberry au luat-o spre sud. Şinele de tren mergeau pe lângă Nil, dar în timp ce peisajul de pe drumul din Alexandria fusese luxuriant şi verde trecând prin deltă, în afara oraşului Cairo se transformase într-unul pustiu şi dezolant. O fâşie subţire de verdeaţă se întindea de fiecare parte a Nilului, datorită revărsărilor anuale ale acestuia, dar, cu excepţia acesteia, senzaţia de cufundare în deşert era foarte puternică.

După 300 de kilometri, au coborât la gara Abu Quirqas, unde au închiriat măgari – câte unul pentru fiecare şi câte unul pentru bagajele fiecăruia. Carter nu avea nici o problemă cu animalele sale, mulţumită anilor mulţi în care locuise la ţară.

Argila neagră fertilă de lângă râu s-a uscat şi s-a transformat curând în stâncă. Soarele apunea, iar Carter şi Newberry ştiau că trebuiau să se grăbească să ajungă la morminte înainte de a se lăsa întunericul.

Nu au reuşit.

Poteca a devenit din ce în ce mai îngustă şi aspră urcând pe versant. Dar au ajuns în sfârşit la morminte, care le-au oferit un adăpost acceptabil în faţa vântului şi a frigului nopţii. Locul îndepărtat în care se aflau le-a permis celor doi bărbaţi să treacă pragul antic de piatră şi să se întindă pentru restul nopţii.

Acum Carter se strecură afară ca să vadă cu ochii lui cum arăta deșertul egiptean în lumina zorilor. Nu fu dezamăgit.

„Peisajul îți tăia respirația", scria el mai târziu. „Valea Nilului strălucea vag în lumina soarelui, întinzându-se până departe, iar marginile deșertului roșiatic contrastau plăcut cu ogoarele fertile."

Era pe un tărâm cât se poate de diferit de pășunile verzi din Swaffham.

Dar Howard Carter se simțea de parcă ar fi ajuns în sfârșit acasă.

CAPITOLUL 2

Teba, 1347 î.Cr.

Vuietul nebunesc al mulțimii pătrundea prin zidurile groase de piatră, zguduindu-le până în temelii. Era un balamuc pe străzile Tebei – un zgomot asurzitor amestecat cu spectacolul oferit de bărbații și femeile ce făceau dragoste frenetic în aleile dosnice, nepăsători față de duhoarea urinei uscate, a prafului deșertului și a alcoolului vomat.

Așa arăta serbarea Sed din Teba, un moment în care întregul Egipt sărbătorea nemurirea faraonului. Dar petrecerea era de fapt de cealaltă parte a acestor ziduri sacre.

În templul din Karnak, regina Nefertiti nu auzea zgomotul mulțimii. O combinație de geniu și sexualitate frustă, suplă, cu capul ras, ea avea darul de a le muia bărbaților picioarele doar dacă se aflau în prezența ei. (Numele ei înseamnă „a venit o femeie frumoasă".) Nefertiti era cunoscută și pentru calmul ei, dar în acest moment tânjea să plesnească tare peste față pe cineva. Nu se putea decide dacă pe nătărăul ei soț nervos sau pe sculptorul stupid cu o barbă ca de țăran căruia îi lua ore întregi să deseneze o simplă schiță.

Așa că Nefertiti s-a așezat pe tron și a încercat să își privească soțul prin ochii sculptorului. Amenhotep al IV-lea avea douăzeci de ani și era la apogeul puterii și virilității sale. Cu toate acestea, avea dinții ieșiți în afară și mâini lungi și subțiri. *Și urechile acelea! Puteau fi oare mai mari de atât?*

Și totuși, îl iubea în felul ei. Soțul ei fusese toată viața un ciudat. Dar era ciudatul ei și întâmplător era și faraon, ceea ce o făcea pe ea să fie regina.

Și încă ce regină urma să fie – conducea ritualuri sacre rezervate cândva doar pentru faraoni; purta frecvent peruca nubiană pe care o purtaseră

înainte doar bărbații; își conducea chiar propriul car de luptă cu abilitatea unui bărbat.

Multe dintre acestea erau posibile fiindcă Egiptul a tratat întotdeauna femeile mai bine decât alte civilizații. Femeile puteau face afaceri, puteau avea proprietăți, se puteau reprezenta în dispute legale și deveneau doctori. Femeile deveniseră chiar și faraoni, iar reginele puternice ca Nefertiti își puteau controla soții mult mai slabi.

– Arăți divin, a tors Nefertiti.

– *Sunt* divin, a râs Amenhotep al IV-lea. Era mica lor glumă. Este chiar atât de greu să mă înfățișezi așa cum sunt? s-a stropșit el la artist.

Era proaspăt faraon și încă nu înțelesese că un ton ridicat denota slăbiciune. Tatăl său, Magnificul Amenhotep, murise din cauza unei infecții dureroase a gurii. Amenhotep al IV-lea fusese coregent alături de el pentru o scurtă perioadă.

Nefertiti a văzut că părea prea uman, în ziua în care se presupunea că Egiptul se sprijină pe puterea lui de faraon.

Asta era o problemă: faraonul trebuia să își dovedească imortalitatea gonind cu un car de luptă prin mulțimea ce furnica afară. Chiar și în cele mai bune condiții, era o cursă îndrăzneață și nesăbuită care se putea solda cu ușurință cu un accident, ceea ce ar fi fost un dezastru pentru tânărul faraon.

După cum prea bine știau obișnuiții palatului, Amenhotep al IV-lea era foarte nepriceput la frâiele carului său. Această cursă rituală putea fi suna sinucigașă pentru el.

Totuși, dacă printr-un miracol ar fi reușit, și-ar fi asigurat tronul Egiptului. Masculinitatea nu i-ar mai fi fost pusă la îndoială. Cu o cursă care sfida moartea, Amenhotep al IV-lea și-ar fi demonstrat puterea cât se poate de public.

Dar dacă ceva mergea prost – dacă Amenhotep al IV-lea ar fi fost aruncat din car sau ar fi scăpat frâiele și se zdrobea de mulțime; dacă vreo roată s-ar fi rupt cumva și carul i-ar fi scăpat de sub control – ar fi fost evident că bărbatul cu o înfățișare ciudată care avea pretenția la titlul de faraon nu era zeu.

Și dacă faraonul nu era divin, marii preoți ai templului ar fi găsit pe altcineva în locul lui.

L-ar fi ucis în vreun fel. Și probabil că și pe regina lui.

– Cum te simți? a întrebat Nefertiti. Am cea mai mare încredere în tine, faraon.

– Minți atât de frumos, a răspuns faraonul.

– Cât mai durează? a șuierat Nefertiti către sculptor.

– Cel puțin treizeci de minute.

Omulețul a desfăcut o foaie de papirus ca să o ia de la început.

– Ai zece.

– Dar, regină...

– Nici o secundă în plus.

– Voi face tot ce pot, a răspuns sculptorul.

Nefertiti și-a desfăcut buzele într-un surâs de crocodil – și și-a notat în gând să pună să îl ucidă pe așa-zisul artist la terminarea statuii.

Preoții, împodobiți și murmurând, au umplut camera templului când în sfârșit a plecat sculptorul. Erau trufași precum celebrele pisici ale reginei. Nefertiti le disprețuia puterea și felul în care se foloseau de religie ca să se îmbogățească.

– Și acum încotro? l-a întrebat Amenhotep al IV-lea pe bătrânul mare preot, Ptahmes, în timp ce își îmbrăca din nou mantia ceremonială Sed.

– Templul Wepwawet așteaptă, faraon. Trebuie să ardem uleiul sacru.

– Nu recunosc acel zeu, a declarat Amenhotep. Wepwawet nu înseamnă nimic pentru mine.

Preoții s-au cutremurat în fața unei asemenea erezii. Chiar și Nefertiti a fost șocată, deși credea în aceleași lucruri ca și soțul său. Egiptul era tărâmul multor zei și toți trebuiau adorați conform legii.

Înainte ca Nefertiti să poată spune ceva diplomatic, Amenhotep a luat-o de mână și a tras-o către stradă prin coridorul de piatră netedă.

– Știu ce fac! i-a spus în timp ce vuietul mulțimii crescuse atât de mult încât cei doi nu mai puteau auzi nimic altceva.

Cuplul regal a intrat în lojă prin spatele acesteia și au privit masele fără a putea fi văzuți.

Nefertiti a fost copleșită la vederea mulțimii.

– Sunt aici pentru tine, i-a spus soțului său. Ei te iubesc, așa cum te iubesc și eu.

Bogat și sărac, scrib, doctor, țăran, veniseră din tot Egiptul. Izbucniseră în urale de fericire când faraonul lor supraveghease recensământul de dimineață al vitelor. Un grup încă și mai mare se înfiorase când el îmbrăcase la amiază mantia Sed. Dar asta fusese cu șase ore în urmă.

Acum mulțimea se număra cu zecile de mii. Prea mult soare și prea

multă bere transformaseră entuziasmul în neliniște. Artizani, proprietari de magazin, chiar și sclavi, incantau ca unul, cerând să-și vadă faraonul în cursa primejdioasă.

Cum ar fi putut să eșueze – dacă era divin?

Nefertiti și-a privit soțul, așteptându-se să îl vadă tremurând de frică. În schimb, Amenhotep avea o înfățișare senină.

– Când termin cu asta, îmi voi lăsa pecetea asupra întregului Egipt, îi spuse el. Nu voi mai permite accesul acestor bufoni trufași în temple...

– Așa vorbești despre preoți? a șoptit Nefertiti.

Nu îi respecta nici ea pe preoți, dar era prea deșteaptă ca să vorbească astfel. Ce se petrecea cu soțul ei? Spunea toate astea pentru că se știa atât de aproape de moarte?

– Exact. M-ai auzit foarte bine. Nu vor mai avea nici un cuvânt de spus în felul în care îmi conduc eu regatul. Începând de mâine, Amon, Ra-Horakhty și toți ceilalți zei amărâți vor fi interzișii.

– Spui blasfemii, a răspuns Nefertiti.

Se simțea slăbită. Înnebunise Amenhotep? Vorbea groaza din el?

– Îl vom adora pe Aton – și numai pe Aton. Aton era zeul-soare.

– Preoții știu? Vreunul dintre ei? Ptahmes știe?

Surâsul viclean al soțului ei îi răspunse la întrebare.

– Vor fi furioși! a spus ea. Vor veni după tine. *Și după mine.*

– Nu contează. Vrei să știi de ce?

De fapt, nu voia. Când era în starea asta, Amenhotep putea spune ceva absolut nebunesc. Nu a dezamăgit-o.

– Construiesc un oraș nou pentru noi.

– Nu înțeleg, faraon, a răspuns Nefertiti. Ce oraș nou? Unde va fi? De ce nu mi-ai spus până acum?

– Se va întinde la jumătatea drumului de aici către Memphis, a continuat el. Va fi cel mai mare oraș din lume. Nu voi mai pleca niciodată de acolo, nici măcar pentru război sau ca să strâng tributul. Teba și Memphis n-au decât să se transforme în deșert în ce mă privește.

Mulțimea scanda cu putere numele faraonului, dar Nefertiti nu era pregătită să îl lase să plece. S-a agățat de soțul ei și nu a mai spus nimic. Dar el s-a tras și a pornit către lojă – fără ca măcar să o sărute sau să își ia rămas-bun.

– Oh! a exclamat el, întorcându-se către ea. Am lăsat ce era mai interesant la sfârșit. Mâine îmi voi schimba numele în onoarea zeului nostru. Nimeni nu mă va mai confunda vreodată cu tatăl meu.

– Cum ai să te numeşti? a întrebat regina, ameţită şi cu picioarele muiate.

– Akhenaton.

Şi apoi, în aplauzele asurzitoare, faraonul a urcat în carul său şi şi-a început călătoria spre nemurire.

Un vuiet şi mai mare s-a auzit în Teba când caii faraonului au prins viteză.

Sus, în lojă, Nefertiti îl privea... pe *Akhenaton*... şi încerca să pară calmă.

Între timp, doi ochi adânci o priveau cu lăcomie. Îi aparţineau scribului regal al soţului său, un bărbat bine clădit, de treizeci de ani, numit Ay.

Poporul era fermecat de faraonul cu faţă de cal care gonea în carul său preferat, dar lui Ay nici că îi păsa. Era aţâţat de tânăra regină nervoasă. Ea şi-a băgat degetul în gură ca să-şi muşte unghia lăcuită, înainte să îşi aducă aminte că mii de ochi ar fi putut fi martorii neliniştii ei.

Scribul regal şi-a lins buzele. Ar fi putut avea aproape orice femeie din Egipt, dar pe ea o voia. Ay i-a studiat gâtul graţios şi a coborât către legănarea moale a şoldurilor ei. Era mult mai deşteaptă decât faraonul, el nu era decât un ciudat care nu o merita. După ce îl slujise pe tatăl lui, Ay ştia cum ar trebui să arate şi să se poarte un faraon – şi Amenhotep nu era un astfel de bărbat.

Dar dacă nu Amenhotep, atunci cine ar trebui să domnească? se întrebă Ay.

Şi-a răspuns singur la întrebare: *Eu.*

Nefertiti s-a întors deodată către el. L-a văzut holbându-se, dar s-a prefăcut că nu vede. Niciodată nu părea să îl vadă.

Ay a zâmbit şi a privit în josul străzii. În mod miraculos, faraonul supravieţuise primei părţi a cursei sale şi acum se întorcea spre casă.

Chiar atunci i-a zburat o roată, sărind sălbatic spre mulţime şi aproape decapitând un spectator. Ţipetele au umplut aerul. Privitorii îngroziţi au luat-o la goană, siguri că vor fi seceraţi de car şi că vor muri zeci de nevinovaţi.

Faraonul a fost aruncat din car în coasta calului din faţă. A reuşit cumva să se ţină de frâie, dar a căzut cu faţa într-o parte a animalului. Echipajul îngrozit a galopat din ce în ce mai repede, târând carul, cu faţa faraonului periculos de aproape de copite.

Ay s-a întors către Nefertiti, care îşi acoperise gura cu mâinile. Chiar dacă viitorul Egiptului depindea de ce se întâmpla în următoarele câteva

secunde, Ay nu-și putea lua ochii de la ea. Era extraordinară în toate felurile, cu adevărat regină, probabil cea mai impresionantă persoană din întregul Egipt.

Apoi mulțimea a explodat cu un vuiet atât de puternic, încât pământul de sub lojă s-a cutremurat.

Ay și-a întors privirea înapoi către stradă și a văzut că faraonul reușise cumva să se îndrepte și să se tragă pe spatele calului. Acum stătea călare pe armăsarul alb de luptă, pe care-l controla perfect în galop. Nefertiti a lăsat mâinile jos.

I-a dispărut de pe față expresia de groază. Era o femeie renăscută, strălucind de mândrie și iubire.

Mulțimea a țipat cu adorație în timp ce faraonul a oprit caii la baza lojii. A privit în sus către Nefertiti, cu ochi ușurați și încrezători. A descălecat și a mers încet către centrul străzii, hrănindu-se cu siguranța divină că este atât conducător, cât și zeu.

Și apoi Nefertiti și-a lipit buzele de urechea lui Ay. Îi putea simți parfumul și îi simțea căldura pielii. Tânjea după această femeie frumoasă mai mult ca oricând.

– Începând de mâine, Ay, i-a spus ea, Egiptul se va schimba pentru totdeauna. Ține minte vorbele mele. Și, Ay...

– Da, regina mea.

– Dacă te mai vad vreodată că mă privești așa, o să hrănesc crocodilii cu inima ta.

Amarna, 1345 î.Cr.

Doar în lumea antică era posibil un asemenea lucru – un asemenea miracol de arhitectură. În doar doi ani, orașul Amarna a fost gata. Ay fusese însărcinat cu acea construcție și acum trimisese vorbă faraonului. Se gândea că aveau trei săptămâni, poate patru, până când Akhenaton și alaiul său vor sosi.

Dar subestimase dorința regelui său de a pleca din Teba.

La o săptămână după ce fusese primit mesajul său, Ay bea bere pe terasa noului palat regal. Era plictisit și singur. Soția sa era tot în Teba. Chiar mai rău, tot acolo erau și fetele din haremul său.

Privea Nilul, minunându-se la vederea peisajului. Era cu adevărat o după-amiază superbă. Cerul era de un albastru limpede și căldura era suportabilă la umbră.

Apoi vizirul a văzut ceva atât de şocant încât aproape că a scăpat cana de lut din mână.

Pe Nil plutea o armată de nave. Zeci. Nu, sute de vase. Pânzele lor triunghiulare puteau fi văzute de la kilometri întregi. Ay vedea mii de cetăţeni ai Tebei pe punţi, gata să îşi înceapă noile vieţi în Amarna.

Şi la prova celei mai mari nave, primul care vedea ce crease, era Akhenaton. Uluitoarea Nefertiti şi cele trei fetiţe cochete ale lor erau alături de el.

Akhenaton ridicase stindardul regal în semn de triumf, dar Ay le privea pe Nefertiti şi pe cele trei fete.

Nici un băiat. Doar fete.

– Am să îl ucid, şi-a spus Ay într-o sclipire de inspiraţie.

Desigur. Era soluţia perfectă.

Aşa magnifică, Nefertiti nu îi făcuse încă un moştenitor faraonului. Şi fără un moştenitor băiat, nu avea succesor clar. Dacă faraonul ar fi murit – brusc – nimeni nu l-ar fi putut opri pe Ay să se declare faraon.

Nimeni în afară de Nefertiti, regina stupului.

– O să mă descurc cu ea când va fi timpul, a murmurat Ay, planificându-şi deja crima.

Dar nu îşi putea permite să facă vreo greşeală. Să îl omoare pe faraon şi să scape apoi ar fi însemnat crima perfectă. Trebuia să fie răbdător, să îşi aleagă momentul şi modul de execuţie perfecte.

Ay îşi strânse buzele. Era răbdător, dacă nu altceva. Planul i se înfăţişase într-o clipă, cu fiecare detaliu şi întorsătură, dar avea să fie nevoie de ceva timp pentru execuţie.

– Într-o zi, *eu* voi fi faraon, a spus el cu îndrăzneală.

Amarna, 1892

Era uluitor – *Amarna*!

Howard Carter studie cu atenţie aşezarea locului ca să fie sigur că a găsit locul potrivit. Voia un loc cu o vedere care să fie şi aproape de morminte. Cercetase deja nisipul în căutarea liniilor de scurgere ca să nu fie luat la vale de vreo revărsare a Nilului.

Acum, în sfârşit, s-a stabilit într-un loc. *Asta era.*

Întorcând încet capul în toate direcţiile ca să vadă linia orizontului, a dat din cap către mica sa armată de constructori, care au trecut la treabă – sau cel puţin s-au mişcat cât de repede le permitea atitudinea lor oarecum relaxată faţă de viaţă şi muncă.

Imaginați-vă – își construia un cămin aici, o structură simplă făcută din cărămizi de lut, de care foloseau egiptenii antici. Pentru prima dată în viață, Howard Carter prindea rădăcini, chiar dacă unele superficiale.

Va lucra în Amarna, fostul cămin al lui Akhenaton și al lui Nefertiti. Orașul cândva măreț, acum în ruine, era așezat la o cotitură largă a Nilului, pe un platou jos, în spatele unei îngrămădiri uluitoare de stânci. Nu prea erau adăposturi în orașul nou redescoperit, de aceea Carter trebuia să-și construiască unul. Și acesta îi va fi cămin până ce va construi mai târziu ceva mai bun în Medinet Habu, la kilometri întregi distanță de această vale.

Era ianuarie, vârf de sezon pentru săpături. Carter plecase din Beni Hasan – și de lângă Perky Newberry – pentru Amarna, datorită încă o dată patronajului lordului Amherst. Va lucra aici, ajutându-l pe veteranul Flinders Petrie, făcând desene elaborate cu descoperirile mari și mici.

Imediat după sosirea lui Carter, Petrie a anunțat că vor călători mereu doar pe jos. Petrie, un om simplu, nu considera necesar să cumpere măgari când mersul pe jos era la fel de rapid și mult mai ieftin.

Pe lângă asta, Carter a fost anunțat că nu mai era doar desenator. Petrie văzuse zeci de englezi educați ca la carte care veneau pe teren siguri că erau pregătiți să facă săpături și majoritatea eșuaseră lamentabil.

Acum, pentru că nu prea erau oameni disponibili pentru săpături și pentru că Petrie intuia că ar fi fost mult mai simplu să îl învețe pe tânărul Carter decât pe un altul mai în vârstă și mult mai puțin ambițios, l-a informat pe Carter că săpăturile vor fi adăugate la lista sa de sarcini zilnice.

Surprinzător, rezultatele de până acum nu erau chiar extraordinare. „Interesul lui Carter este doar pentru pictură și natură", scrisese Petrie în jurnalul său pe 9 ianuarie, la mai puțin de o săptămână de la sosirea acestuia. „Nu îmi este de folos ca săpător."

O prezentare pripită a omului care avea să facă cea mai celebră descoperire din Valea Regilor.

Amarna, 1345 î.Cr.

Temutul și războinicul general Horemheb nu putea crede ce auzea de la faraonul acesta prost și inutil.

– Nu vom declara război vecinilor noștri, a decretat Akhenaton, tolănindu-se în tronul său.

Generalul nu ar fi trebuit să se sperie de cuvintele faraonului, dar îl neliniștea intensitatea cu care acesta îl privea direct în ochi. Unii oameni au

putere datorită privilegiilor lor. Alții o au datorită poziției. Și alții o iau din puterea lor fizică. Faraonul pretindea că le are pe toate trei. Asta îl asigura că Horemheb era cel puțin deconcertat.

Așadar, în timp ce Horemheb tânjea să răstoarne stilul greșit de guvernare al faraonului cu o lovitură militară măreață, trebuia să asculte această declarație incredibilă făcută de un pământean ciudat și nu putea face nimic în privința asta.

– Dar, faraon, cu plecăciune, multe depind de război: bogăția noastră, securitatea, statutul nostru. Asta ar însemna sfârșitul pentru noi. Tatăl vostru...

– Nu vreau să aud de tatăl meu. Tatăl meu este în mormânt. Metodele lui și zeii lui fac parte din trecut. Sunt moarte ca și el.

– Dar Înălțimea Ta, suntem cel mai puternic popor din toate zările. Trebuie să apărăm asta, cu siguranță.

Lucrurile s-au schimbat în rău de la mutarea la Amarna, îi venea lui Horemheb să țipe. *Țara își pierde puterile. Faraonul nu-și părăsește niciodată palatul. Marile orașe Memphis și Teba sunt în declin. Noi, poporul egiptean, suntem în declin.*

Dar nu a spus nimic din toate astea. În schimb, l-a ascultat pe faraon mormăind prostiile lui idealiste.

– Și o s-o facem. Îl vom adora pe Aton, care ne va proteja granițele. Dar nu văd de ce să ducem un război. Ce e așa rău să fim un popor pașnic?

– Cred în pacea dată de putere, Înălțimea Ta. Știm dintr-o lungă experiență că asta funcționează.

– Nici nu m-aș aștepta să gândești altfel, generale, asta e meseria ta.

– Și ce este puterea dacă nu este exercitată? Îmi puteți spune?

Faraonul zâmbi condescendent.

– Generale, când ai petrecut ultima dată o zi doar visând?

Falca lui Horemheb căzu aproape cu totul.

– Cum?

– M-ai auzit. Scrii vreodată poezii? Te pierzi vreodată în gânduri? Ai pictat vreodată un tablou?

– Sunt războinic, Înălțimea Ta. Nu sunt învățat să stau și să gândesc; sunt învățat să fac.

– Atunci fă *asta*.

Akhenaton și-a închis ochii în meditație.

Horemheb a așteptat cât a putut.

– Înălțimea Ta, ce vrei să fac?

– Relaxează-te. Nu te mai gândi la război. Egiptul nu mai are nevoie de conflicte, pentru că suntem protejați de marele zeu-soare, care ne va da tot ce ne trebuie.

Și ne va duce la ruină, s-a gândit furios Horemheb.

– Poți pleca, a spus faraonul dând leneș din mână. Du-te și scrie o poezie.

Amarna, 1341 î.Cr.

– Tut. Bietul meu Tut. Ce se va alege de tine?

Nefertiti își ținea în brațe fiul nou-născut și se temea pentru viața lui. Biologic, copilul nu era al ei, pentru că nu se născuse din pântecele ei. Dar idiotul acela de soț al său cu ochii alunecoși era tatăl, așadar copilul putea foarte bine să fie fiul reginei.

Mama biologică se numea Kiya și faraonul îi dăduse drăguței târfe titlul de soție multiubită, ceea ce o ridica deasupra lui Nefertiti în ochii lui.

Kiya era – fusese – o prințesă mitaniană pe nume Tadukhepa, trimisă în Egipt de tatăl ei ca semn de pace între cele două popoare. Trei ani lungi îndurase Nefertiti prezența femeii, văzând cum lua tot timpul locul reginei în patul faraonului. Bărbatul pe care îl iubise cândva devenise un străin, devotat iubitului său Aton și miresei lui copil.

Faraonul începuse să le spună oamenilor că el însuși era Aton, că el și zeul erau unul și același. Nefertiti fusese singura care avusese curajul să îl corecteze și pentru asta o îndepărtase din patul lui.

Încă sunt mama copiilor lui, și-a amintit ea.

Da, dar toate fete. Acesta, fiul lui, va fi următorul faraon. Când faraonul va muri, imperiul îi va reveni acestui copil, acestui bebeluș. Și ce se va alege de mine?

Ce contează? Nu va mai rămâne nimic din marea națiune egipteană când va muri soțul meu. Nebunul a avut grijă de asta.

Egiptenii mureau de foame și se întorceau la modul de viață nomad, uitând de fermele și de orașele lor pentru o existență grea pe drumuri, totul din cauza neglijenței lui Akhenaton, sau poate din cauza nebuniei lui. Preoții din Teba voiau să îl ucidă pentru că le uzurpase zeii cu al său – și pentru că se vedea pe sine ca zeu.

Și cum rămânea cu Horemheb?

Cu siguranță generalul se ducea la culcare în fiecare noapte visând la o lovitură militară.

Dar ce îi oprea? Puteau oare să creadă cu adevărat că faraonul era zeu? Ce proşti sunt bărbaţii. Sau mincinoşi.

Copilul a început să plângă. Bietul Tut. Nefertiti ar fi vrut să îi şoptească bebeluşului că exact în acel moment mama lui era pusă în mormânt. Murise la naştere şi Tut nu va simţi niciodată confortul braţelor sale şi nu va suge niciodată la sânul ei.

Dar trecuse timpul pentru astfel de vorbe.

– Gata, fiul meu, a spus Nefertiti. Eu sunt mama ta acum şi te voi creşte să devii faraonul care ar fi trebuit să fie tatăl tău. Vei fi rege. Îţi promit.

CAPITOLUL 3

Deir el-Bahri, 1894

Soarele arzător bătea direct pe ceafa lui Howard Carter. Era Ramadan, luna sfântă a musulmanilor, ceea ce însemna că sezonul de săpături se terminase, de vreme ce oamenii posteau toată ziua. Asta îi slăbea şi nu mai puteau săpa sub soarele fierbinte.

Acum Carter, lucrând singur, fotografia şi schiţa camera de nord-vest a unui templu nou descoperit de lângă Luxor. Avea nouăsprezece ani.

Era al doilea sezon în care Carter săpa structura dedicată lui Hatşepsut, o femeie-faraon aproape la fel de celebră ca Nefertiti. Era un loc stâncos, la baza unui deal, la trei kilometri de Nil. Temperaturile din timpul zilei se ridicau peste patruzeci de grade Celsius şi nu era nicăieri umbră.

Cu toate astea, Carter lucra din zori până la apus, aşa cum învăţase de la Petrie, în principal pentru că îi plăcea atât de mult ce făcea. Era viaţa lui. Nu avea nimic altceva.

Şeful lui era acum un francez pe nume Edouard Naville. Acesta credea de mult că sub pământul de la Deir el-Bahri se întindea un vast complex de temple şi rezultatele muncii câtorva sezoane dovedeau că ar fi putut avea dreptate. Coloane mari şi ziduri de turnuri apăruseră acum din pământ, dezgropate după secole întregi în care fuseseră acoperite de alunecări de teren şi de furtuni.

Naville fusese mulţumit de profesionalismul din ce în ce mai mare al lui Carter, dar era îngrijorat că tânărul englez era prea încet când venea vorba de schiţe şi fotografii. Aceeaşi meticulozitate pe care o încurajase cândva Petrie era acum văzută ca defect major.

Dar exista şi o rază de lumină. Naville ceruse un al doilea artist care să

îl ajute pe Carter. Cel angajat nu era altul decât fratele de treizeci de ani al lui Carter, Vernet. Cei doi lucraseră umăr la umăr în primele luni ale anului 1894 şi creaseră o serie de schiţe uluitoare care urmau să fie strânse într-un volum. Când Naville a închis situl pentru Ramadan, le-a cerut fraţilor Carter să continue lucrul. Dar Vernet a fost înfrânt de căldură şi lipsuri. A trebuit să se întoarcă în Anglia, lăsându-l pe fratele său să termine singur treaba pentru Naville.

Carter se simţise bine cu Vernet, dar nu s-a gândit nici o clipă să se întoarcă acasă cu fratele său. Viaţa unui egiptolog are lipsurile ei, cu siguranţă. Nu era chiar slujba ideală. Dar pentru Howard Carter era paradisul.

Şi, într-o zi, spera să devină un rege al zilelor noastre – în Valea Regilor. Visa să facă cea mai mare descoperire din toate, chiar dacă habar nu avea care va fi aceasta.

Deir el-Bahri, 1899

Nu găseai nici un pic de umbră în valea de la Deir el-Bahri, nici măcar o fărâmă care să apară şi să dispară. Aşa că atunci când Carter şi-a instalat şevaletul în vârful ruinelor unui templu funerar antic şi spectaculos, nu avea prea mult timp.

Soarele de martie tocmai răsărea la orizont. Într-o oră, căldura devenea insuportabilă şi pălăria lui Carter se îmbiba cu picături de sudoare. După două ore, acuarelele se uscau aproape imediat ce le aplica. Iar după trei ore, mina creionului său se muia prea tare ca să mai poată schiţa măcar o linie.

Aşa că lucra repede, desenând exteriorul templului, asigurându-se că dimensiunile sale spectaculoase erau proporţionale cu stânca la fel de mare care ieşea pe după acesta ca un zid.

Carter căpătase reputaţia de artist foarte bun – subiectele sale variau de la animalele din grădina zoologică din Cairo la interioare complicate de morminte. Dar era deja de opt ani în Egipt. Îi era imposibil să picteze o acuarelă ca aceea la care lucra acum fără să construiască mental istoria din spatele ei.

Templul pe care îl avea în faţă aparţinuse reginei Hatşepsut. Fusese nevoie de cincisprezece ani pentru a fi construit. Construcţia semăna mai mult cu un palat decât cu un mormânt şi era ciudat tocmai pentru că era atât de ostentativ. Când fusese construit, în secolul al XV-lea î.Cr., faraonii încercau să îşi ascundă locurile de veci, nu să le expună ochilor jefuitorilor de morminte.

Dar așa cum acesta nu era un templu obișnuit, nici Hatșepsut nu fusese un faraon obișnuit. După ce murise soțul său (care era și fratele ei vitreg), ea rupsese secole de tradiție și condusese ca prima femeie-faraon. Domnia ei fusese prosperă, cum fuseseră și cele ale copiilor și copiilor copiilor ei.

Carter știa că Hatșepsut fusese o dată foarte îndrăgostită, pentru că fusese regină înainte de a fi faraon. Știa și de tatăl ei, Tutmes I, primul faraon înmormântat în ceea ce a devenit cunoscut mai târziu ca Valea Regilor, în loc de o piramidă.

Piramidele, atât de vizibile și tentante, fuseseră ușor de jefuit, ceea ce însemna că faraonii fuseseră lipsiți de lucrurile lor în timpul călătoriei în lumea de dincolo. Să sapi un mormânt într-o vale izolată părea cea mai bună metodă de a descuraja hoții.

Din nefericire, arhitectul Ineni se înșelase în această privință.

Carter a mai întins niște culori pe hârtie – rapid. Soarele era chiar la orizont și direct în ochii lui. Și-a ferit privirea ca să reducă riscul de oftalmie, sângerarea ochilor care era provocată de uitatul în soare. Boala era frecventă printre egiptologi și putea sfârși o carieră foarte ușor.

La câteva sute de metri, turiștii și ghizii lor egipteni coborau de pe catâri și se îndreptau către templu.

Nu știau că unul dintre cei mai promițători egiptologi ai lumii era în mijlocul lor. Carter pornise ca desenator junior prost plătit și acum învăța metodele marilor arheologi.

Cheia ca să devii mare arheolog, știa foarte bine Carter, era norocul. Dar cu el veneau banii, foarte mulți bani. Trebuia să găsească un binefăcător bogat care să îi acopere cheltuielile. Văzuse asemenea patroni în Luxor, la Winter Palace Hotel sau bucurându-se de viața de noapte de pe iahturile luxoase care pluteau pe Nil.

Carter nu știa cum să pătrundă firesc în acel mediu – sau în oricare alt mediu, de fapt – dar era momentul să învețe.

Cât de greu putea fi să prostești o adunătură de proști?

Valea Regilor, ianuarie 1900

– Domnii sunt invitați să își scoată jachetele, a sfătuit Carter grupul de turiști când se apropiau de mormânt. Va fi destul de cald înăuntru. Doamnelor, mă tem că va trebui să vă mulțumiți să vă scoateți doar pălăriile.

Etica sa profesională și pasiunea pentru egiptologie îl ridicaseră deja pe ambițiosul Carter, în vârstă de douăzeci și cinci de ani, din obscuritatea zi-

lelor de început la puterea relativă a noii sale poziții de inspector-șef pentru Departamentul de Antichități din Egiptul de Sus.

Carter câștigase slujba în locul lui Perky Newberry și acum superviza toate excavările din regiune.

Multe persoane din comunitatea de egiptologi britanici considerau că era dezgustător, chiar ridicol. Obiectau față de lipsa de cunoștințe a lui Carter, lipsa unei diplome universitare și, poate mai mult decât orice, față de lipsa lui de maniere. Pentru ei, Carter nu era unul dintre cei mai de frunte egiptologi ai lumii, ci doar cel mai abominabil și lipsit de experiență.

Chiar și Gaston Maspero, noul șef al lui Carter, recunoștea că era îndărătnic.

Dar Carter avea și susținători și admiratori, majoritatea femei. Lady Amherst încă îl mai primea la Didlington Hall de câte ori se întorcea în Anglia. El era un fel de erou pentru familia ei, datorită nenumăratelor sale aventuri din deșertul egiptean.

Era cu siguranță de apreciat, chiar dacă nu știa ce furculiță se folosește la salată. Acum era curatorul muzeului pentru întreaga Vale a Regilor. Zona era o amestecătură izolată de dealuri, stânci și albii uscate de râuri aflate la cinci kilometri vest de Nil, chiar sub „horn", cel mai înalt punct din dealurile Tebei.

Nimeni nu știa exact câți domnitori egipteni fuseseră îngropați sub pământul ars de soare. Și erau șanse destul de mari ca nimeni să nu afle vreodată. Timpul și clima, pietrele sfărâmicioase și nisipul suflat de vânt schimbaseră complet suprafața văii și o camuflaseră natural și mai mult.

De fapt, să dai de un mormânt ar fi fost chiar proverbialul ac în carul cu fân, motiv pentru care orice descoperire era atât de prețioasă și oricine, de la turiști la jefuitorii de morminte, tânjea să privească în interiorul fiecărei camere funerare.

De când egiptologul-circar italian Giovanni Belzoni făcuse prima excavare serioasă a zonei în 1815, mormintele a mai mult de douăzeci și cinci de faraoni fuseseră descoperite în zidurile care se ridicau abrupt către cer. Belzoni se oprise din săpat în vale după treisprezece ani, fiindcă el credea că nu mai era nimic de găsit. Descoperirea unui mormânt după altul de atunci dovedise cât de mult se înșelase.

În schimbul unei „concesiuni" – permisiunea de a săpa în vale – arheologii au acceptat să împartă descoperirile pe jumătate cu guvernul egiptean.

Uneori descoperirea însemna doar să dai la o parte câteva pietre îm-

prăștiate. Alteori găsirea unui mormânt cerea să razi munți întregi de nisip și piatră tasată, până la stâncă.

Atracția era întâi comoara, abia apoi istoria.

Carter nu-și permitea să cumpere o concesiune.

Cu toate acestea, la doar câteva săptămâni de când se instalase pe noul post, era foarte ocupat să facă din vale un loc al lui. A construit un țarc pentru măgari, care putea adăposti 100 de animale, și a început să instaleze porți grele de metal la toate intrările mormântului – pentru a ține la distanță jefuitorii și vânătorii de comori care colindau noaptea după pradă. A introdus și lumina electrică pentru a face mormintele mai atrăgătoare pentru turiștii europeni care vizitau valea în timpul zilei.

Și pentru motive care nu aveau nimic de-a face cu slujba lui și erau foarte legate de viitorul său succes, Carter a început să curteze turiștii străini bogați, sperând că îi poate convinge să îi finanțeze o concesiune.

Un asemenea turist era omul de afaceri Theodore Davis.

Davis era un om scund, foarte încăpățânat, cu o mustață deasă și albă de la o ureche la alta. Vizitator regulat al Luxorului (situl Tebei antice), începuse să fie obsedat de egiptologie.

Acum Carter stătea cu Davis și grupul acestuia la intrarea în mormântul lui Amenhotep al II-lea, un loc spectaculos și totodată periculos pentru novici, mai ales pentru cei bogați și influenți, care și-ar fi putut rupe un picior sau suferi un infarct din cauza căldurii.

Mormântul fusese săpat într-un deal înalt și urcaseră cu toții o scară lungă și nesigură până la gura acestuia, conduși de Carter. Acești turiști nu erau deloc îmbrăcați potrivit pentru explorarea mormântului, bărbații purtând pantofi tari și cravate, iar femeile pălării largi și rochii lungi. Carter le dăduse câte o lumânare și îi instruise foarte clar să nu rămână în urmă. I-a condus pe un coridor îngust, cu tavanul jos, care cobora abrupt în stâncă.

– Aveți mare grijă la fiecare pas, vă rog, i-a sfătuit Carter, când pământul a dispărut brusc: constructorii mormântului săpaseră o groapă adâncă de zece metri și lată de trei metri pentru a-i descuraja – sau a-i prinde în capcană ori a-i sfârteca – pe nepoftiți. Carter pusese scânduri peste acel gol și, unul câte unul, au ajuns toți nevătămați pe cealaltă parte. Adevărul este că făcuse puțină regie ca să capteze interesul acestor potențiali investitori.

Tunelul pătrundea adânc în pământ, lăsând la vedere un puț cu o scară veche ruptă, care îi obliga pe cei din grup să se cațere peste o grămadă de

pietre. Aici zidurile erau pictate – tablouri murale antice în nuanțe de maro și galben.

La următoarea scară prăbușită turiștii au trebuit să meargă cu grijă, ținându-se de mână, peste grămezile de pietre, apoi să se strecoare printr-o deschizătură îngustă ca să își continue călătoria. Majoritatea transpiraseră deja și abia respirau. Unora li se făcuse rău de la aerul închis. Nu doar unul își arsese degetele și brațele de la picăturile de ceară, în timp ce încercau să țină lumânările.

Și totuși mergeau înainte veseli, urmându-l pe Carter literal în măruntaiele pământului.

Coridorul a făcut un cot și grupul s-a găsit deodată într-o cameră mare rectangulară, iar această cameră a făcut să merite fiecare pas din călătoria dificilă.

Tavanul era pictat cu stele albastre și aurii. Și acolo, în mijlocul camerei, se afla un sarcofag de piatră – cu mumia încă înăuntrul său.

– Observați șirul de hieroglife din jurul capacului sarcofagului, a șoptit Carter. Acela este blestemul mumiei și este singurul lucru care l-a protejat de hoți.

Carter și-a reprimat un surâs în timp ce vizitatorii căscau gurile uluiți. Ce idioți incredibili puteau să fie! Hieroglifele nu spuneau nimic de felul acesta. Mințea cu nerușinare, sperând că invențiile lui l-ar putea incita pe Davis să cumpere o concesiune.

Spre încântarea lui, exact asta s-a întâmplat.

Valea Regilor, 1902

Patruzeci și trei. Acesta era numărul din mintea lui Carter, în timp ce stătea în vârful hornului teban, privind către Valea Regilor.

Plouase cu o noapte în urmă, un colos violent de furtună care formase efectiv râuri și provocase alunecări de teren.

Stratul superior de pământ fusese luat la vale, ceea ce făcea locul perfect pentru plimbarea lui Carter. Cu ochii în pământ și cu numărul patruzeci și trei plimbându-i-se prin cap, studia pământul proaspăt răscolit în căutarea unei fisuri interesante sau a unei fante care ar fi putut ascunde intrarea într-un nou mormânt.

Din nou îi bătea inima cu putere. Carter tot mai simțea o putere indescriptibilă în Valea Regilor și credea că zona avea viață proprie. I se părea pe rând spirituală și jucăușă, un pustiu înșelător care continua să își bată joc

de egiptologii care credeau că nu mai este nimic de descoperit acolo. Iar și iar, mari exploratori declarau că au găsit tot ce era de găsit. Și apoi valea lăsa descoperit un alt mormânt sau o altă groapă cu mumii, iar cheltuielile și săpăturile reîncepeau.

Carter studiase cu atenție însemnările tuturor egiptologilor încă de când Napoleon și oamenii lui veniseră aici la începutul secolului al XIX-lea. Studiase și liniile de succesiune ale faraonilor, comparând numele lor cu lista de mumii găsite deja. O simplă comparație îi spunea că mai erau câțiva faraoni în pământul văii, abia așteptând să fie descoperiți.

Așa că acum privea valea, gândindu-se la patruzeci și trei.

Patruzeci și trei nu era numele unei persoane. Descoperirile de morminte erau numerotate secvențial, iar în ultimii trei ani zece noi morminte uluitoare fuseseră localizate de francezul Victor Loret. Dar după ce găsise KV 42 în 1900 și îi permisese lui Carter să îl ajute să facă cea mai mare parte a săpăturilor, Loret părăsise valea.

KV 43 era încă acolo, așteptând să îl descopere cineva.

Carter bănuia, din nefericire, că nu el va fi acela. Costul angajării a câtorva sute de săpători pentru un sezon depășea 5 000 de lire sterline. Dacă adăugai la această fantastică cifră costul unei concesiuni pe un an, plus adăposturi, mâncare, măgari, sape, târnăcoape și roabe, era evident că egiptologia era o pasiune pentru cei bogați. Ce șansă avea el, fiul unui simplu portretist, să găsească mormântul unui mare faraon? Dar putea să viseze. Și era aici, nu în vechea și posomorâta Anglie.

Carter se uita intens la pliurile și încrețiturile văii, de parcă dacă s-ar fi uitat destul de mult ar fi putut zări vreun semn obscur al existenței unei piramide. Într-un târziu s-a așezat pe pământ, stând turcește pe singurul petic neted de argilă galbenă de pe o rază de o sută de metri în jur. A deschis caietul de schițe. Ținând creionul ușor pe pagină, a desenat un contur simplu al văii, cu munții joși și plați de la vest. Provocarea, ca de obicei, era să surprindă cumva pacea și măreția care îmbibau locul. Dar cu tot geniul artistic al lui Carter, liniile de creion de pe o bucată de hârtie nu ar fi putut niciodată să redea pe deplin minunile acestui loc magic.

Era multă istorie aici, numai de ar fi putut găsi el însuși o parte din ea, numai de-ar putea descoperi KV 43!

Valea Regilor, 1 februarie 1903

Carter a clipit rapid de câteva ori ieșind în lumina palidă a dimineții în

acest loc pe care îl iubea. Un muncitor egiptean loial i-a dat imediat apă şi o ţigară.

Carter a luat o înghiţitură lacomă, în timp ce un alt localnic i-a pus pe umeri o haină lungă, la două rânduri.

Asta i-ar fi putut da tânărului englez un aer de eleganţă cotidiană, dar cei care îl priveau ar fi putut jura că arăta ca o fantomă.

Era, de fapt, complet epuizat, pentru că îşi petrecuse cea mai mare parte a nopţii dormind afară, pe pământul tare.

La 4 dimineaţa a lăsat doi oameni de gardă şi a intrat să se pregătească pentru marea dezvăluire – întinzând lămpi electrice, punând scânduri peste puţurile adânci, atârnând scări de frânghie şi balustrade şi construind drumuri de lemn pentru a-i împiedica pe cei optsprezece invitaţi ai săi să distrugă obiectele arheologice fragile.

Howard Carter îşi descoperise în sfârşit mormântul.

Tutmes al IV-lea a fost al optulea monarh al celei de-a Optsprezecea Dinastii a Egiptului. A domnit din 1401 până în 1391 î.Cr. şi a fost tatăl lui Amenhotep Magnificul şi bunicul lui Akhenaton.

Corpul său era închis într-un mormânt uluitor din colţul de sud-est al Văii Regilor.

Se depuseseră evident eforturi mari să se ascundă locul de înmormântare, inclusiv aşezarea la câteva sute de metri de orice alt faraon mort.

Tutmes al IV-lea alesese special cel mai izolat şi îndepărtat loc cu putinţă. Cu toate acestea, la mulţi ani după moartea lui, jefuitorii de morminte l-au găsit.

Şi l-a găsit şi Howard Carter, pe 17 ianuarie 1903.

Tutmes al IV-lea era KV 43.

Era prima mare descoperire din cariera lui Carter.

A trebuit să aştepte două săptămâni pentru ca patronul său, Theodore Davis, să se întoarcă dintr-o călătorie cu barca pe râu, către Assuan. Acum Carter urma să facă un nou tur de prezentare, doar că de data asta urma să fie un mormânt descoperit de el.

Davis achiziţionase o concesiune exclusivă a văii în 1902 şi imediat l-a angajat pe Carter să conducă săpăturile. Acel prim sezon nu fusese relevant, Carter descoperise doar mormântul unui nobil mărunt şi o cutie cu două veşminte de pânză.

Pentru sezonul 1903, Carter a ales să sape într-o vale mică, uitată, din Valea Regilor. În câteva zile, muncitorii lui au scos la iveală intrarea într-un

mormânt, plus câteva vase prinse în stâncă, despre care egiptenii credeau că au puteri magice.

Acum conducea grupul către acea intrare.

Poteca se adâncea rapid. Carter era plin de adrenalină deja, mândru de descoperirea lui, și le ținea un monolog scurt despre conținutul mormântului: despre carul de luptă, sarcofag, dărâmăturile presărate prin camera funerară – fără îndoială de către jefuitorii de morminte.

Aerul mirosea urât și Carter trebuise să aducă ventilatoare și să tragă aer de afară pe măsură ce continuau săpăturile. Dar acum era suportabil. Conducând grupul satisfăcut prin coridorul abrupt către ieșirea principală, ziua de lucru a lui Carter se terminase. Se simțea el însuși ca un zeu.

Îi așteptau ceaiul și masa de prânz, servite pe fețe de masă albe. Oamenii din grup, clar entuziasmați de ce văzuseră, i-au sărbătorit pe Carter și pe Davis.

Carter a cedat toată gloria șefului său egomaniac, care începea să se simtă acum nu doar binefăcător, ci chiar egiptolog adevărat. Laudele erau însă destule și toată lumea spunea că sezonul de săpături va avea mare succes.

– Toate laudele le merită dl Davis! zicea Howard Carter, fără să creadă nici un cuvânt din ce spunea.

Toate laudele mi se cuvin mie și poate lui Tutmes al IV-lea, gândea el.

Valea Regilor, 12 februarie 1904

Carter abia mai putea respira și bietul Perky Newberry mai avea puțin și leșina din cauza aerului stătut, dar nu mai era mult până să își atingă scopul și au mers înainte în cea mai recent decoperită cameră funerară.

Motivul acestui măreț moment era că Howard Carter o făcuse din nou. Era aproape de necrezut, dar la doar câteva săptămâni de la găsirea mormântului lui Tutmes al IV-lea, scosese la iveală un alt mormânt în aceeași parte a văii. Înăuntru se afla o mumie într-un sarcofag.

Identitatea cadavrului nu era cunoscută încă, dar Carter făcuse o descoperire uimitoare. Nu cu mult timp înainte, găsise dovezi despre existența locului de veci al lui Hatșepsut.

Templul femeii-faraon de pe cealaltă parte a muntelui era perfect aliniat cu acest ultim mormânt. În viziunea lui Carter, era posibil, chiar probabil, să existe un tunel care să le lege.

„Nu sper să găsesc un mormânt neatins", îi scrisese el lui Edouard Na-

ville, făcând aluzie la visul oricărui egiptolog de a găsi o cameră funerară virgină. „Apa de ploaie va fi un dușman puternic, dar sper ca va fi bine."

Carter avea dreptate. Furtunile care năvăleau peste dealuri trimiteau bucăți de piatră și nisip în intrările mormintelor, unde se întăreau precum cimentul. De la mijlocul lui octombrie muncitorii lui dădeau cu târnăcoapele pe coridoarele mormântului, scoțând pământul compact.

Găsiseră bucăți de ceramică și alte resturi funerare, menținând aprinsă speranța lui Carter că mumia de negăsit a lui Hatșepsut ar fi putut fi acolo. Să o găsească ar fi fost punctul culminant al carierei sale și l-ar fi făcut celebru în toată lumea.

În sfârșit, după patru luni, muncitorii au ajuns la camera funerară. Perky Newberry și Carter au dat la o parte noroiul și stânca din care era făcută intrarea în cameră. Apoi cei doi au intrat.

Un val de aer stătut și grețos i-a izbit când au lărgit deschizătura. După câțiva pași înăuntru, Newberry nu a mai rezistat.

L-a rugat pe Carter să îl urmeze, apoi s-a întors către lumină. Dar Carter a continuat. Cum ar fi putut să nu o facă? Muncise treisprezece ani lungi și grei pentru această zi, pentru această descoperire.

Căldura și aerul stătut conspirau împotriva lui. Fiecare cusătură a hainelor era îmbibată în sudoare și se zbătea pentru fiecare gură de aer.

Mormântul, așa cum spusese el, nu era neatins. Înăuntru se aflau un sarcofag gol, un vas canopic și vase sparte cu numele lui Hatșepsut și al tatălui ei.

Erau obiecte de interes istoric, nimic mai mult.

Și el voia *mai mult*.

Howard Carter nu mai era satisfăcut doar să găsească morminte. Acum voia morminte importante, neatinse de-a lungul istoriei și voia mai ales marile comori îngropate cu fiecare faraon.

Carter „a ieșit din mormânt", scria un prieten al lui Theodore Davis, „oribil, cu apa picurând din el, cu fața și mâinile pline de praf negru – îi era și foarte rău și a trebuit să stea întins o vreme."

Dar a doua zi Carter era înapoi la lucru, căutând mormântul acela virgin de negăsit care l-ar fi făcut celebru.

Poate va fi Hatșepsut.

Sau poate un alt faraon și mai important.

Vânătoarea de comori continua și adevărul este că devenise întreaga viață pentru Howard Carter.

Amarna, 1335 î.Cr.

Nefertiti plângea cum nu mai plânsese niciodată.

– Ay! a țipat ea. Aduceți-mi-l pe Ay. Îl vreau în clipa asta. Acum!

Scribul regal a intrat alergând în dormitorul faraonului. Nefertiti era prăbușită la picioarele patului, cu silueta ei suplă acoperită de un veșmânt sofisticat. Faraonul zăcea întins, dezvelit, acoperit doar de un colț de cearceaf pe care Nefertiti îl pusese pe picioarele lui.

– E mort, a spus Nefertiti înainte ca Ay să poată scoate vreun cuvânt.

Ochii li s-au întâlnit și în acel schimb scurt de priviri, în vâltoarea ochilor lui Nefertiti, puterea din palatul regal a trecut clar de partea proaspetei văduve.

Nu mai era soția faraonului, ci conducătoarea întregului Egipt. Era sacră. Și Ay era doar un scrib – asta dacă ea îi permitea să trăiască.

Ay și-a dres glasul.

– Ce s-a întâmplat?

– Ce crezi că s-a întâmplat, scribule? Nu e evident? Abia l-am dat la o parte de pe mine.

Ay a vizualizat clar imaginea reginei chinuindu-se să își împingă partenerul după ce acesta căzuse pentru totdeauna.

– Am să mă ocup de înmormântare, regină, a spus el. Voi face eu tot.

– Și trimite mesagerii, a poruncit Nefertiti, cu buzele tremurânde. Trimite-i la Memphis și la Teba. Anunță peste tot că marele faraon este mort.

– Regină, crezi că este înțelept? Adică, până știm cine îi va urma lui Akhenaton?

Scribul regal a privit-o cu insolență. Ay era un om puternic în regat și detesta să primească ordine de la o femeie.

Nefertiti l-a privit.

– Ai uitat că soțul meu are un copil din flori?

Vocea ei era plină de sarcasm. Și ea îi dăduse un moștenitor lui Akhenaton când sosiseră în Amarna, dar copilul murise.

– Când va veni timpul și se va transforma în bărbat, îl voi pune pe fiul soțului meu pe tron, dar acum *eu sunt faraon*, Ay. Să fii sigur de asta. S-a oprit și l-a mai privit o dată pe Akhenaton. Acum lasă-mă cu soțul meu. Du-te. Fă-ți datoria.

Ay și-a coborât privirea și s-a întors pe călcâie, apoi a ieșit furtunos din camera scăldată în lumină.

Va face cum i s-a spus – cel puțin deocamdată.

Nefertiti şi-a privit soţul. Apoi s-a aşezat pe pat lângă el, mângâindu-l încet pe capul ras. A plimbat un deget pe pieptul lui, apoi i-a mângâiat faţa, memorând fiecare detaliu.

Acestea erau ultimele lor momente împreună şi voia să îşi amintească omul puternic care fusese cândva, nu faraonul slab şi neputincios în care se transformase. Nefertiti s-a cutremurat gândindu-se ce se va întâmpla cu trupul acesta pe care îl cunoştea atât de bine.

Şi-a atins degetul arătător de nasul lui. Mumificatorii regali vor începe aici, îi vor introduce o sârmă lungă prin nări în acel creier minunat şi excentric. Vor învârti sârma până când ţesutul gelatinos al creierului se va sparge şi va ieşi ca un mucus gri din nas. Apoi vor întoarce cadavrul, cu capul pe marginea unei mese de alabastru ca să lase creierul să curgă într-o găleată poleită cu aur.

Nefertiti şi-a coborât mâna pe pântecul soţului ei, anticipând care va fi locul unde îl vor tăia, vor băga mâna şi îi vor scoate organele interne.

A zâmbit punându-şi mâna pe sternul lui, locul unde îl atinsese de atâtea ori şi îi simţise bătăile inimii. Cel puţin îi vor lăsa intactă inima. Ca tot poporul ei, credea şi ea că inima era sursa întregii cunoaşteri şi înţelepciuni. Akhenaton va avea nevoie de măreţia ei ca să poată spune vrăjile care îi vor readuce corpul la viaţă.

Şaptezeci de zile, s-a gândit ea. De atâta timp era nevoie pentru procesul de mumificare.

Şaptezeci de zile până când îi vor pune soţul în mormântul aflat la zece kilometri de locul în care se afla acum.

Ceilalţi faraoni n-aveau decât să se înmormânteze în Valea Regilor – Akhenaton alesese un loc chiar lângă iubita lui Amarna, o vale glorioasă care era doar a lui, scăldată în soare ca să se poată bucura de măreţia sublimă a lui Aton pentru totdeauna.

– Voi veni şi eu cândva, a spus Nefertiti, aplecându-se şi sărutând buzele care călătoriseră în sus şi în jos pe fiecare centimetru din corpul ei.

L-a privit pentru ultima dată şi apoi a părăsit camera. Soţul ei era mort. Fiul lor i-o luase înainte şi, din toţi copiii lui, doar unul era băiat.

Acum era datoria ei să domnească alături de copil până ce acesta devenea bărbat.

Şi-a găsit servitoarea aşteptând-o.

– Da, regină?

– Adu-mi-l pe Tutankhamon.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL 4

Palm Beach, Florida, prezent

Una dintre cele mai fascinante piese descoperite în mormântul regelui Tutankhamon era un manechin fără brațe. Se presupune că era folosit pentru a-i ține hainele. Pe el era pictat chipul lui Tutankhamon. Este chipul unui băiat și pare blând, bun și atotștiutor.

Cum fac de multe ori dimineața, jucam golf la paradisul lui Donald Trump din West Palm, terenul meu favorit. Dar eram cu mintea la Tutankhamon. Ce mister incredibil se dovedea a fi! Devenisem aproape la fel de obsedat cum probabil fusese Howard Carter.

Cu tot respectul, dr Cross și Lindsay Boxer, o să mă întorc la locul crimei voastre după ce termin cu Tutankhamon.

Pentru mine acesta era un proces de scriere complet diferit, mai ales din cauza cercetării pe care o implica. Avusesem norocul să mă combin cu Martin Dugard, un scriitor și cercetător talentat și generos care călătorise deja la Londra, apoi în Valea Regilor, ca să mă ajute să fac povestea cât mai autentică și, mai important, ca să strângă detalii care ar fi putut rezolva misterul crimei.

Povestea avea imens de mult potențial – mult mai mult decât majoritatea romanelor polițiste. În fond, era despre regi și regine, comori îngropate, un explorator care-mi amintea de un Indiana Jones înfuriat și despre asasinarea unui adolescent și probabil a iubitei lui.

Cum am ajuns la birou, am găsit un dosar gros adunat de neobosita mea asistentă, Mary Jordan. Dovezile că aceasta era într-adevăr o poveste polițistă începeau să se strângă.

Un comunicat de presă din martie 2005 anunțase rezultatele unei sca-

nări integrale a mumiei lui Tutankhamon de către autoritățile egiptene. Acesta a fost studiul care l-a făcut pe Zahi Hawass – secretar general al Consiliului Suprem al Antichităților – să anunțe că Tutankhamon a murit din cauza unei infecții de la o fractură a piciorului. Infecția în sine, în opinia lui, fusese cauzată probabil de cangrenă.

Părea ceva sigur pentru secretarul general, până când am citit mai mult: „Femurul stâng rupt nu arată semne de calcifiere sau hematoame", amândouă lucruri care s-ar fi întâmplat ca urmare a unui accident.

De fapt, o parte din echipa de experți care studiase rezultatele scanării a refuzat să accepte că piciorul rupt era cauza morții. Credeau că piciorul a fost rupt accidental *după* ce se descoperise mormântul, când cineva încercase să mute cadavrul. Dar într-un interviu din 2007, Hawass a declarat din nou că Tutankhamon a murit din cauza piciorului rupt.

Următoarea dovadă pe care am descoperit-o era și mai interesantă: radiografiile arătaseră anterior o îngroșare a craniului care indică de obicei o membrană calcifiată, ceea ce poate apărea atunci când se formează un cheag de sânge în jurul unei zone lovite puternic. Numele pentru asta este hematom subdural cronic. Totuși, tomografia nu arătase vreo urmă de lovitură la cap. Poate comisia egipteană de investigații petrecuse prea mult timp încercând să demonstreze teoria piciorului rupt și prea puțin timp asupra rănii de la baza craniului lui Tutankhamon.

Radiografiile inițiale fuseseră făcute de R.G. Harrison, un cercetător britanic care lucrase mult la mumia lui Tutankhamon în anii '60 și '70. Harrison nu făcuse doar radiografii ale scheletului, ci luase și măsura extremă de a separa craniul de celelalte oase și a-l radiografia separat. După ce l-a studiat, Harrison a presupus că fusese omorât.

Mie mi se părea că are sens. Un hematom subdural poate apărea dacă cineva te lovește foarte puternic în craniu, supraviețuiești loviturii și mori după câteva săptămâni. Între timp, vânătaia produsă de lovitură formează un cheag de sânge și acesta – hematomul subdural cronic – se calcifiază.

Toate astea m-au făcut să mă întreb de ce ar spune cineva că Tutankhamon a murit de la o fractură la picior. Ar părea mult mai logică o părere contrară, și asta m-a incitat. Conform raportului din 2005, combinat cu radiografiile din 1969 și 1978, se părea că piciorul lui Tutankhamon nu fusese rupt în timpul vieții sale și că fusese lovit puternic în spatele craniului.

Așadar, dacă Tutankhamon fusese asasinat, probabil omorât de o lovitură, cine o făcuse?

Valea Regilor, 1907

Oh, cum decad cei puternici!

Howard Carter stătea lângă hotelul Winter Palace cu o cutie de acuarele sub braț. Avea o jachetă jerpelită, cu petice la mâneci. Pantofii nu erau mult mai buni, aveau pielea nelustruită și uzată.

Și-a așezat șevaletul lângă treptele de marmură care duceau la holul hotelului, rugându-se ca vreun prost de turist să arunce o privire la una din picturile lui.

Vânzarea i-ar fi asigurat banii de care avea atâta nevoie pentru whisky și țigări și poate chiar un prânz civilizat înăuntrul hotelului.

Howard Carter era strâmtorat, dar încă ținea la niște standarde.

Problemele sale începuseră când fusese transferat din vale de către Serviciul de Antichități. Noul său post, lângă Cairo, presupunea că Davis trebuia să găsească un nou egiptolog-șef. Mai grav era că mormintele antice din Sahara s-au dovedit a fi un coșmar administrativ pentru Carter.

Când a permis paznicilor egipteni ai mormintelor – destul de motivat – să folosească forța împotriva unui grup de turiști francezi beți, totul s-a transformat într-un incident internațional. După nouă luni de rușine și disgrație în continuă creștere, Carter fusese obligat să demisioneze.

Adevărul este că voia cu disperare să se întoarcă în vale. Încă mai spera să găsească mumia lui Hatșepsut – și poate chiar mormântul acela virgin de negăsit.

Acel mormânt, dacă evenimentele recente din vale puteau fi o indicație, ar fi putut aparține unui faraon de mult uitat pe nume Tutankhamon. Regele Tutankhamon scăpase cumva prin fisurile istoriei – sau fusese șters din ea în mod intenționat.

Numele său nu putea fi găsit *nicăieri* printre numeroasele altare și temple pe care succesiunea de faraoni fusese săpată în piatră. În 1837, egiptologul britanic Sir John Gardner Wilkinson observase numele pe o statuie. Dar în afara acelei unice mențiuni, Tutankhamon era practic necunoscut.

Ironia era că tocmai Theodore Davis – omul pe care Carter îl convinsese inițial să finanțeze o concesiune a văii – dăduse peste niște dovezi interesante și noi despre Tutankhamon.

Incredibila poveste, așa cum a aflat-o Carter, a început cu Theodore Davis și noul său egiptolog-șef, Edward Ayrton, care făceau o pauză de prânz în căldura sufocantă.

Davis şi Ayrton „deţineau" Valea Regilor, ca să spunem aşa. Davis încă mai avea dreptul exclusiv de a săpa acolo şi, Carter fiind exilat, ucenicul lui Petrie, Ayrton, era omul lui de bază.

Sezonul fusese bun până atunci, pe 18 decembrie descoperindu-se mormântul faraonului Siptah. Acum, soarele de ianuarie îi mânase către un petic de umbră în colţul de sud-vest al văii şi cei doi făcuseră o pauză ca să îşi planifice următoarele săpături.

Ayrton fuma tăcut în vreme ce excentricul Davis privea în gol – sau aşa părea.

„Atenţia mi-a fost atrasă de o piatră mare aplecată pe o parte", îşi amintea mai târziu Davis, „şi, fără să ştiu de ce, am simţit că mă interesează."

Cei doi bărbaţi au ieşit din nou înapoi în lumina soarelui. Ayrton cel subţire fusese angajat de Davis abia cu câteva luni înainte, dar se obişnuise deja cu temperamentul impulsiv al acestuia. Dacă Davis dorea să se uite la piatră, atunci trebuiau să se uite la piatră.

Ayrton a studiat bolovanul din mai multe unghiuri. Apoi, observând ceva ciudat, s-a lăsat în genunchi şi a început să îndepărteze pământul de la bază.

Acolo, îngropată de secole, era o descoperire spectaculoasă!

„Atent examinată şi scoasă la iveală de asistentul meu, dl Ayrton, cu mâinile lui, a fost descoperită frumoasa cupă albastră", scria mai târziu Davis.

Cupa era făcută dintr-un material ceramic numit faianţă şi, cu excepţia câtorva crăpături, era intactă. Egiptenii antici folosiseră asemenea cupe la înmormântări. Aceasta avea întipărit numele unui faraon – *Tutankhamon*.

Cupa părea să arate că Tutankhamon – oricine ar fi fost acesta – fusese îngropat undeva aproape în Valea Regilor.

Ţinând strâns în mâini „frumoasa cupă albastră", Davis a adăugat numele acestui nou faraon misterios pe lista sa de morminte ce trebuiau găsite. Şi era sigur că el va fi acela care le va găsi.

Howard Carter, care trăia din vânzarea de acuarele turiştilor, nu putea face nimic în legătură cu asta. A înregistrat, pur şi simplu, informaţia.

Tutankhamon era undeva acolo aşteptând doar să fie găsit de cineva.

Amarna, 1335 î.Cr.

Soarele dimineţii, binevoitor şi atotştiutor, a binecuvântat-o pe Nefertiti cât aştepta sosirea lui Tutankhamon în apartamentele ei private. Akhena-

ton murise doar de câteva ore. Selectase deja un grup de „bocitoare", femei care urmau să jelească la înmormântarea soțului său, bătându-se peste piept și rupându-și părul din cap.

Venise timpul ca regina și băiatul ei să aibă o conversație de adulți despre viitorul lui și, de fapt, viitorul întregului Egipt.

Nefertiti îl iubea pe Tutankhamon, băiatul în vârstă de șase ani: ochii lui căprui încrezători, pasiunea lui pentru jocuri, chiar și nesfârșitele lui întrebări despre familia regală și motivul pentru care aceasta nu călătorea niciodată în orașe ca Teba sau Memphis. De fapt, Nefertiti adora totul la Tutankhamon, cu o singură excepție iritantă: nu era fiul ei prin naștere.

Femeie practică și foarte inteligentă a timpului ei, Nefertiti înțelegea că un faraon poate avea nevoi care să nu îi fie satisfăcute de o singură femeie. Dar se înfuriase când Akhenaton se căsătorise și o lăsase însărcinată pe Kiya. Marele zeu Aton fusese drept și înțelept când luase viața Kiyei la nașterea lui Tutankhamon. Și Nefertiti s-a asigurat că nu va mai exista o altă soție la curtea regală.

Îi împlinea soțului său toate fanteziile și când nu putea, îi direcționa afecțiunea către fetele din harem, care știau foarte bine că nici un faraon, nici măcar unul atât de liberal ca Akhenaton, nu se va căsători vreodată cu o simplă femeie ușoară.

Și astfel Nefertiti a început să îl crească pe Tutankhamon ca pe fiul ei.

Băiatul nu și-a cunoscut niciodată adevărata mamă și deși i se povestiseră viața și moartea ei tragică, era prea tânăr ca să înțeleagă pe deplin că fusese conceput în pântecul unei femei și crescut de mâinile iubitoare ale alteia.

– Ai cerut să mă vezi, mamă?

Era atât de inocent – și totuși atât de plin de viață! Nefertiti era copleșită de căldura pe care o simțea privindu-l pe băiat.

Îl iubea profund, dar nu toată lumea de la palat simțea la fel. Pentru unii, era deja un rival detestat.

– Da, Tutankhamon. Vino. Stai lângă mine. Așază-te lângă mama ta.

Tutankhamon a înaintat cu picioarele goale pe podeaua placată și a sărit pe divan, lângă Nefertiti.

– Am auzit despre faraon, a spus el încet. Îmi pare rău.

Ea i-a ridicat bărbia până când ochii li s-au întâlnit.

– Tatăl tău nu se simțea bine de mult timp, i-a spus. Tutankhamon, trebuie să discutăm despre ceva. Vreau să fii atent la ce am să-ți spun acum.

– Da, mamă?

– Eşti doar un băieţel şi nu ai fost încă educat să fii faraon. Dar trebuie să ştii că acesta este destinul tău.

Băiatul a oprit-o.

– Nu înţeleg.

– Vei fi faraon într-o zi, Tutankhamon.

– Nu vreau să fiu faraon! Nu vreau! De ce nu poţi să fii tu faraon, mamă?

– Nu este potrivit ca o femeie să conducă Egiptul, Tutankhamon. Dar pentru că am sânge regal, voi găsi o cale să domnesc atât cât trebuie ca să înveţi tu să fii un bun faraon.

– Cât va dura asta, mamă?

– Doisprezece ani, poate mai puţin, pentru că eşti atât de inteligent, Tutankhamon. Nu e nici o grabă. Important este să înveţi să fii înţelept, puternic şi plin de compasiune pentru oamenii Egiptului, aşa cum a fost tatăl tău. Era un om bun, mereu a fost om bun.

– Smenkare ar fi fost un faraon bun, a spus Tutankhamon. Şi el era fiul tău. Cred că ziua asta e tristă pentru tine.

Băiatul era deştept, probabil de asta îl şi iubea ea atât de mult.

– Smenkare e mort, Tutankhamon.

Nu i-a mai spus că niciodată nu îşi iubise propriul fiu la fel de mult pe cât îl iubea pe el.

Încercase, dar ochii lui Smenkare nu aveau lumină şi nu simţise nici o conexiune între ei. Un asemenea om nu ar fi trebuit niciodată să conducă Egiptul.

– Nu, Tutankhamon. Trebuie să fii tu acela.

Tutankhamon a dat doar din cap.

– Deci ce trebuie să fac acum? Ajută-mă, mamă.

– Vezi cum stăm aici, unul lângă celălalt?

– Da. Sigur că văd.

– Aşa trebuie să conducem la început Egiptul. Unul lângă celălalt, noi amândoi. Deocamdată eu voi lua deciziile, pentru că eşti prea tânăr. Dar când vei fi bărbat, vei face din ce în ce mai multe şi vei avea cunoştinţele necesare ca să iei hotărâri bune.

– Atunci voi conduce ca faraon?

– Da, Tutankhamon. Şi ştiu că vei face lucruri măreţe. Vei fi un faraon de care oamenii îşi vor aminti mereu.

Amarna, 1334 î.Cr.

Acesta era planul pentru băiatul care urma să fie rege, deși nu s-a întâmplat așa. Nici pe departe. Încă o dată, moartea se interpunea – poate chiar crima.

– Ca să fii faraon, trebuie să devii bărbat, i-a spus profesorul de luptă lui Tutankhamon. Într-o zi, vei fi la fel de mare și puternic ca mine. Când îți termini instruirea, nici un bărbat nu-ți va sta în cale.

Studiind bicepșii uriași și pieptul masiv al profesorului, Tutankhamon nu prea credea că va fi vreodată așa, dar asculta atent fiecare cuvânt.

Stăteau pe un câmp verde în vestul Nilului. Era februarie și soarele blând săruta pământul.

Tutankhamon era un copil slab, ușor sâsâit, dar care moștenea frumusețea desăvârșită a mamei sale. Avea brațele subțiri și picioarele încălțate în sandale nu erau mult mai impresionante.

– Ești gata, rege? a întrebat profesorul.

Tutankhamon a încercat să răspundă, dar era așa de nervos că buzele i-au scos doar un suspin ușor.

Profesorul și-a ascuns un surâs.

– Atunci hai să vorbim despre tipurile de arcuri pe care le vom folosi în antrenamentul nostru.

Lista era prea lungă pentru ca Tutankhamon să rețină tot – deși profesorul a spus foarte clar că faraonul le va mânui perfect pe fiecare, pe lângă scut și ghioagă, spadă, aruncarea suliței, condusul carului, călărit, lupta corp la corp, pumnale, bumeranguri, bâte și toporiști de luptă. Pentru lecția zilei aveau un arc dublu, unul simplu, suporturi de arc și arcuri scurte. Doar atât trebuia să învețe el.

Arcurile erau făcute din mesteacăn învelit în mușchi și scoarță de copac pentru durabilitate. Lemnul curbat al arcurilor era decorat cu frunze de aur și fildeș. Arcul mare al profesorului era mai înalt decât Tutankhamon, iar arcul băiatului îi ajungea dor puțin peste genunchi când îl așeza pe pământ.

Profesorul a pus arcul în mânuțele lui Tutankhamon.

– Acum ascultă-mă. Vrei ca obiectele astea să meargă cu tine în lumea de dincolo. În ziua înmormântării tale, toate arcurile vor fi îngropate cu tine. Așa că învață să le folosești perfect, Înălțimea Ta. Regulile de luptă pe care ai să le înveți îți vor fi de mare ajutor pentru totdeauna.

Tutankhamon a pus o săgeată în arc și a întins coarda. A nimerit ținta direct de la prima lovitură; e drept, aceasta nu era departe.

– Foarte bine, rege. Ai talent.

Amarna, 1333 î.Cr.

– Ai întârziat. Nu voi tolera asta, Tutankhamon. Nu ai nici o scuză pentru un asemenea comportament.

Tutankhamon intrase în fugă în clasa de la şcoala regală cu noroiul Nilului acoperindu-i încă tălpile şi cu arcul lui preferat în mână. Fusese iarăşi prin stuf să tragă în raţe şi îşi dăduse seama prea târziu că era timpul pentru şcoală.

Nu avusese timp să se cureţe şi acum, aproape-faraon sau nu, înfrunta mânia profesorului.

– Profesore, eu...

– Linişte. Nu vreau să aud nici un cuvânt. Stai jos şi repetă hieroglifele.

Profesorul era un tânăr slab şi nervos, care nu mergea prin cameră, ci mai mult tresărea ca o pasăre speriată. Lui Tutankhamon îi plăcea să îl imite ca să-şi distreze sora, dar acum ea era prea ocupată să chicotească pe seama nenorocului lui, ca să mai glumească şi el.

Pedeapsa obişnuită pentru întârziere era să scrii cele douăzeci şi cinci de caractere ale alfabetului hieroglific pe un papirus de o sută de ori. Sarcina lua adesea două ore, ceea ce profesorul ştia că înseamnă tortură curată pentru Tutankhamon.

Acum avea opt ani şi ultima sa pasiune erau lecţiile de condus carul. Două ore de scris însemnau două ore mai puţin la frâie, gonind peste deşertul întins.

Deşi tatăl lui detestase asta, Tutankhamon tânjea după ziua în care va conduce războinicii Egiptului în luptă. Se vedea în car, cu doi armăsari perfecţi în galop înaintea lui şi cu o armată de mii de oameni urmându-i fiecare comandă.

– Foarte bine, faraon, şopti sora lui, Ankhesenpaaten. Era cu câţiva ani mai mare ca el şi era o fată frumoasă, chiar mai frumoasă decât Tutankhamon.

– Într-o zi, spuse profesorul, când vei domni peste Egipt ca un adevărat faraon, mă poţi ucide pentru neobrăzare, dar până atunci asta este clasa mea şi vei face ce ţi se spune – şi asta include să vii la timp. *M-ai înţeles, Tutankhamon?*

Un Tutankhamon furios şi roşu la faţă încuviinţă din cap şi bagă în gură o tulpină nouă de stuf, atent să nu o privească pe sora lui. Mestecă capătul

tulpinii, simțind cum se sparg fibrele până ce au format o pensulă moale și subțire.

Apoi muie noua unealtă de scris într-un vas cu apă și o atinse de o bucată de cerneală solidă. Începu să deseneze pe o bucată de papirus și mâna închipuia fără efort șoimi, bufnițe, picioare și mii de alte imagini care alcătuiesc alfabetul hieroglific.

Dar curând căldura după-amiezii și liniștea clasei i-au făcut gândurile să cutreiere. Îi plăcea imens să stea afară, și să fie blocat înăuntru într-o asemenea zi frumoasă îl înnebunea.

Tutankhamon tânjea să înoate în Nil, chiar dacă acolo sălășluiau crocodili. Sau poate să o ia pe Ankhesenpaaton în carul său – o adora. Sau poate doar să stea pe vârful unui munte, să privească stâncile violacee ale unui deal din depărtare, gândindu-se la ideea uluitoare că tot acest tărâm, cât vedeai cu ochii, va fi al lui într-o zi.

Nu era doar visul unui băiat – era real.

În timp ce își desena caracterele, Tutankhamon era atent la profesorul său sever, pedeapsa tinereții sale. Ultimul lucru de care avea nevoie era o altă pedeapsă nedreaptă pe lângă celelalte strânse. Nefertiti fusese foarte clară când îi vorbise despre studii. Dacă pica o materie sau rămânea vreodată în urmă, avea să piardă dreptul de a ieși dincolo de zidurile palatului. Tutankhamon nu își imagina nici o pedeapsă mai oribilă ca asta.

Apoi, spre amuzamentul și bucuria lui, aceeași lumină caldă de după-amiază care îl făcuse pe el să se gândească la altele își aruncase acum vraja și asupra profesorului. Tutankhamon a privit nerăbdător cum începuseră să i se închidă ochii acestuia, așa cum stătea în scaun. Apoi capul profesorului căzu pe spate și gura i se deschise puțin și începu să sforăie.

Ankhesenpaaton și-a pus o mână la gură ca să își astupe chicotelile. Tutankhamon și-a lăsat încet pensula pe o paletă de fildeș și a bătut-o pe umăr arătând cu degetul spre ușă.

– Nu, a mimat Ankhesenpaaten. Nu putem, Tutankhamon. Nu trebuie.

Tutankhamon a insistat în tăcere, cu mâna pe umărul ei. S-a ridicat și ea, aruncând o privire la profesor, care începuse să sforăie mai tare.

Împreună, băiatul și fata au mers pe vârfuri către ușă și către libertatea lumii râului. Pentru siguranță, Tutankhamon și-a apucat arcul de vânătoare în drum.

Deodată, pieptul imens al lui Ay le-a blocat calea.

– Unde credeți că mergeți? a tunat scribul regal, făcând-o pe Ankhesenpaaton să tresară de teamă.

Profesorul s-a trezit și a sărit în picioare.

Ay i-a prins strâns pe Tutankhamon și pe Ankhesenpaaton de mâini și i-a târât înapoi în cameră, cu unghiile înfipte în brațul lui Tutankhamon.

– Lasă-mă, a țipat Tutankhamon, dar Ay l-a strâns și mai tare. Voi fi faraon într-o zi și vei fi alungat de la palat. Ți-o promit, scribule. Și tu, profesore!

Apoi Tutankhamon și-a smuls brațul și a fugit fără oprire până când a ajuns pe malul Nilului. Încă și mai bine era că și Ankhesenpaaton fugise cu el – tot drumul.

– Ce crezi că ne fac dacă ne prind? a întrebat Tutankhamon zâmbind, lăsându-se în jos printre trestii ca să nu fie văzuți de Ay sau de celălalt urmăritor, profesorul.

De obicei Ankhesenpaaton era cea practică. Decizia ei impulsivă de a fugi împreună cu Tutankhamon fusese poate cea mai mare surpriză pentru el de când murise tatăl lor.

Dar fusese o surpriză plăcută, care îl făcea să nu se mai simtă atât de singur. Era tare bine să aibă un tovarăș de arme – un prieten – chiar dacă doar ca să împartă pedeapsa inevitabilă care urma unei asemenea aventuri scandaloase.

Tutankhamon a privit în ochii surorii sale și a zâmbit. De fapt, ea îi era soră vitregă, din cauza uniunii tatălui său cu biata Kiya, și cu toate că ea și Tutankhamon erau fructul aceluiași tată, păreau adesea mai degrabă cei mai buni prieteni decât frate și soră.

Ea îi semăna și nu-i semăna. Era greu de explicat. Dar el o iubea foarte mult. O iubea atât de mult pe draga lui Ankhe.

– N-or să ne bată ei, a decretat Tutankhamon, răspunzându-și singur.

– De ce spui „ei"? a întrebat ea. Mama va hotărî pedeapsa noastră.

– Nu funcționează chiar așa, a spus răbdător Tutankhamon. Ay și profesorul sunt bărbați. Ei cred că au putere asupra mamei.

Ca parte din procesul de învățare a viitorului faraon, Nefertiti se străduise foarte mult să îl includă pe Tutankhamon în întâlnirile importante cu consilierii ei. Chiar și un băiețel putea observa că Ay invidia puterea pe care o avea Nefertiti. Consilierul regal arunca adesea priviri furioase către Tutankhamon, de parcă băiatul îl jignea cumva cu simpla lui prezență.

Ay îl înspăimânta pe Tutankhamon și, stând acolo printre trestii gândindu-se la el, a frecat ușor urmele lăsate de unghiile groase ale acestuia pe umărul său.

– Trebuie să te ferești de Ay, i-a spus Tutankhamon surorii sale. Nu am încredere în el. Nici tu nu ar trebui să ai. Cred că vrea să se căsătorească cu mama și să devină faraon.

Ankhesenpaaton a zâmbit.

– Nu poate face asta, Tutankhamon. Tu ești faraonul.

– Nu dacă se căsătorește cu regina. Căsătoria cu cineva de sânge regal i-ar permite lui Ay să preia tronul.

Tutankhamon a făcut o pauză, privind o rață care își întindea aripile în zbor.

– Nu-mi place asta, a spus încet Ankhesenpaaten, și nu-mi place Ay. Deloc. E furios și e grosolan cu mama. Și generalul Horemheb este alunecos. Ai grijă și la el.

– Voi fi atent la toți, a spus Tutankhamon.

Apoi a făcut ceva la care chiar nu se aștepta. S-a aplecat și a sărutat-o pe Ankhe. Și poate și mai surprinzător, ea nu a protestat.

Apoi, siguri că au scăpat, cei doi copii s-au ridicat din ascunzătoare și au fugit râzând către râu. Le era mai puțin teamă de crocodilii de acolo decât de oamenii puternici de la palat.

CAPITOLUL 5

Teba, 1908

Howard Carter fusese convocat.

Vechiul său prieten şi şeful Serviciului de Antichităţi, Gaston Maspero, vroia să se întâlnească şi să discute „viitorul" lui. În cei patru ani de când Carter părăsise postul, nu prea avuseseră asemenea discuţii. Aşa că cererea lui Gaston Maspero de a se întâlni era mai mult decât bine-venită.

Îi putea salva viaţa.

Distanţa de la hotelul Winter Palace la Valea Regilor era cam de opt kilometri. Dacă stăteai pe treptele mari de marmură care duceau la holul hotelului, puteai zări peste Nil stâncile îndepărtate din spatele văii. Dacă nu era vânt şi aerul nu era plin de praful deşertului, acele stânci păreau atât de aproape, că le puteai atinge.

Asta simţea Howard Carter în fiecare zi a exilului său. Un om mai puţin pasionat de egiptologie nu s-ar fi coborât atât de mult cum o făcea el, stând pe stradă ca să-şi vândă lucrările turiştilor. Ca să-şi suplimenteze venitul modest de pictor, vindea şi antichităţi pe piaţa neagră, coborându-se astfel la nivelul celor pe care cândva îi persecuta pentru că erau jefuitori de morminte.

Ca totul să fie şi mai rău, cei mai iubiţi binefăcători ai lui, lordul şi lady Amherst, fuseseră obligaţi să vândă Didlington Hall în 1907 şi lordul Amherst era foarte bolnav.

La treizeci şi patru de ani, Howard Carter era doar puţin mai mult decât un lingău autodidact.

Intră în scenă, mulţumită lui Maspero, lordul Carnarvon.

George Edward Stanhope Molyneux Herbert, mai cunoscut ca al

cincilea duce de Carnarvon – sau, mai simplu, Înălțimea Sa – era un om subțire, palid, cu o față de ogar ciupită de vărsat. Fuma fără oprire, participa la curse de mașini, avea cai și se lăfăia într-o viață de *bon vivant* bogat și egocentric. Nici măcar accidentul de mașină din 1901 care fusese gata să-l ucidă nu l-a oprit pe Carnarvon să își cheltuiască banii nesăbuit și să trăiască o viață de huzur binemeritat, care nu i se cuvenea nimănui – cel puțin nu în opinia lui Carter.

Înălțimea Sa venise prima dată în Egipt în decembrie 1905; acea vizită și celelalte câteva care i-au urmat i-au deschis apetitul pentru tot ce era egiptean. Puțin câte puțin, Carnarvon s-a transformat dintr-un om pasionat de aici și acum într-un om pasionat de trecut – trecutul antic.

Acum, ca mulți bogătași vrăjiți de Egipt și de vânătoarea de comori, lordul Carnarvon voia să își finanțeze propriile săpături.

Succesele lui Carter și Theodore Davis erau bine cunoscute și Carnarvon vedea mereu iahtul lui Davis, *Bedouin*, ancorat peste stradă de hotelul lui. Cunoștințe din Anglia aveau de asemenea concesiuni mărunte și Carnarvon se gândea că i-ar plăcea să scoată la iveală o parte importantă de istorie. Își zicea că l-ar amuza chiar foarte tare.

Din nefericire, rezultatele primului său sezon nu arătau prea promițător. Nici prea amuzant. Arthur Weigall – care îi luase locul acum lui Carter ca inspector-șef pentru Egiptul de Sus – îl disprețuia pe Carnarvon pentru că era un biet amator. L-a trimis pe Carnarvon într-o râpă amărâtă numită Sheikh abd el-Qurna, cu rezultate previzibil de proaste. Singura descoperire după șase săptămâni era o pisică mumificată într-un sicriu de lemn.

Carnarvon, deși dezamăgit, prețuia descoperirea. În fond, era prima pentru el. Egiptologia îi intrase acum oficial în sânge.

Se părea că singura problemă era Carnarvon însuși. În loc să angajeze un profesionist cu experiență, a condus personal săpăturile. În fiecare zi stătea într-o cutie acoperită care ținea muștele la distanță și fuma țigară după țigară, în timp ce oamenii lui, nu chiar cea mai bună echipă, lucrau în căldură și praf.

Carnarvon avea nevoie – i se tot spunea – de un profesonist care să îi ghideze săpăturile.

Iar Howard Carter avea nevoie de un patron bogat cu o concesiune care să îl readucă în joc.

Între sezoane, Carnarvon i-a scris lui Weigall din Anglia, cerând „un om învățat, pentru că nu am timp să învăț toate datele necesare".

Firul comun în toate acestea era Maspero, care aranjase de fapt concesiunea pentru Carnarvon.

Aşa s-a întâmplat să fie convocat Carter la Winter Palace, ca să discute cu Carnarvon şi Maspero posibilitatea de a conduce din nou o concesiune în ansamblu. Hainele lui erau aproape terminate, iar portofoliul lui omniprezent era îndesat sub braţ, de parcă ar fi fost chemat să deseneze momentul, ceea ce i se părea a fi o posibilitate deprimantă.

Voia să reintre în joc? a fost întrebat Carter.

Egiptologul căzut în dizgraţie, entuziasmat că destinul îi dădea o a doua şansă, a răspuns rapid că da. A reuşit chiar să-şi mascheze faimoasa aroganţă şi temperamentul – cel puţin pentru prima întâlnire.

Amarna, 1333 î.Cr.

– Ce s-a întâmplat, mamă? întrebă Tutankhamon.

Frumosul băieţel stătea lângă Nefertiti într-o grădină înconjurată de smochini, curmali şi un covor bogat de iarbă. Mama lui stătea la umbra unui mic palmier. Faţa ei frumoasă purta o mască ermetică. Ştiau amândoi că nu se simţea bine şi totuşi ea pretindea că nu este adevărat.

Să ai opt ani şi să te aştepţi să îţi pierzi mama, atât de curând după ce ţi-ai pierdut tatăl, este o situaţie pentru care nici un copil nu poate fi pregătit.

Dar Tutankhamon nu era un copil obişnuit: avea sânge regal; era divin.

Aşa că s-a alăturat mamei sale pe băncuţă. A privit cum se lăsa încet pe spate şi încerca să se relaxeze, apoi cum a tresărit de durere când pielea i-a atins scaunul dur.

– Sunt pe moarte, Tutankhamon, şi trebuie să îţi cer ceva ce ţi s-ar putea părea ciudat.

– Nu spune asta, mamă. Nu mori.

– Ba da. Ori sunt otrăvită, ori am o boală pe care Aton nu vrea să o înlăture. Am poruncit servitorilor mei să grăbească pregătirile pentru camera mea funerară, pentru că s-ar putea să nu mai am prea mult timp.

Nefertiti a închis ochii când corpul i-a fost săgetat de durere. Tutankhamon şi-a pus mâinile peste ale ei, dar blând, ca să nu o doară.

Acest mic gest de bunătate şi compasiune a făcut-o pe Nefertiti să zâmbească.

– Vei fi un mare faraon. Sunt sigură.

– Mulţumesc, mamă.

S-a oprit, ezitând să spună ce gândea.

– Ce este? a întrebat Nefertiti.

– Promiți că nu te superi?

Ea a stat o clipă cântărindu-și răspunsul.

– Promit. Acum întreabă-mă. Trebuie să spui mereu ce gândești, Tutankhamon.

– Ay ți-a făcut asta? Am văzut cum se uită la tine. E greu de spus dacă te iubește sau te urăște.

– Cred că este puțin din amândouă. Dar nu, nu mă tem de Ay – deși tu ar trebui să o faci. Ești doar un copil și trebuie să fii apărat de oamenii puternici și fără scrupule care ar putea vrea să îți facă rău.

– Crezi că vrea să fie faraon?

– Da, Tutankhamon, așa cred. Și nu este singurul care visează să conducă Egiptul.

– Dar e om de rând.

– Și tu ești, Tutankhamon. Amintește-ți că mama ta naturală era de origine comună. Ești doar pe jumătate rege. Sora ta este singurul copil din acest palat care are în întregime sânge regal. De aceea am vrut să vii să mă vezi.

– Cum adică? Ce vrei să spui, mamă?

– Ankhesenpaaton nu poate conduce ca faraon pentru că este femeie. Dar ca tu să fii faraon, și să ai un moștenitor care să asigure succesiunea noastră, trebuie să îți amesteci sângele cu al unei femei din familie regală. Înțelegi?

– Dar Ankhesenpaaton este singura astfel de persoană.

– Exact, Tutankhamon. Nefertiti tresări din nou de durere. Ankhe este singura.

– Deci vrei să spui că...

Vocea lui se pierdu confuză, așa că Nefertiti sfârși propoziția în locul lui.

– Trebuie să te căsătorești cu sora ta.

Luxor, 1909

Howard Carter era din nou în lumea pe care o iubea mai mult decât orice. Puțin mai în vârstă, ceva mai slab, dar era categoric înapoi în joc.

În timp ce soarele răsărea peste Nil, el privea o mică armată de muncitori, așa cum o făcuse de atâtea ori înainte. Adevărat, săpa în ceea ce mulți numeau „cartierul rău" al necropolei tebane, unde putea spera cel mult să

găsească mormintele nobililor şi ale oamenilor de afaceri bogaţi în loc de cele ale faraonilor. Dar după ani de trăit pe sponci, lui Carter nu-i păsa deloc.

Era bine să ai slujbă. Aşadar şi-a aprins o ţigară şi le-a dat oamenilor lui ordinul de începere a săpăturilor.

Lordul Carnarvon stătea lângă el, îmbrăcat elegant cu un costum şi cu pălărie de pai.

Relaţia lor era clar diferită de cea pe care Carter o avusese cu lordul Amherst şi chiar cu Theodore Davis. Timpurile în care Carter se încăpăţâna în vederile lui erau apuse. Acum era angajat şi nu era tratat ca un membru al familiei.

Dar nu-i prea păsa. Avea planuri în cap, planuri de a aduce profesionalism şi responsabilitate în stilul jalnic al lui Carnarvon de a săpa. Cu experienţa lui Carter şi banii lui Carnarvon, aveau o şansă de a găsi ceva important.

Şi într-o zi, dacă totul mergea bine, se vor muta în Valea Regilor şi vor face săpături adevărate, după comori adevărate.

Amarna, 1330 î.Cr.

Nu fusese nici o ceremonie publică şi nici cuvinte speciale spuse de marii preoţi pentru a marca momentul de început al căsătoriei lor.

Ankhesenpaaton îşi mutase pur şi simplu lucrurile în partea de palat a lui Tutankhamon, unde-şi culcase cândva capul tatăl lor.

Asta fusese acum trei ani. Dormiseră în camere separate de atunci, dar deveniseră prieteni şi mai apropiaţi. Acum, în ziua în care o înmormântau pe Nefertiti, Tutankhamon urma să domnească singur.

Ankhesenpaaton îşi aranja veşmântul alb transparent, pregătindu-se să împartă patul cu Tutankhamon pentru prima dată. El nu era încă adolescent, ca sora şi mireasa lui, care era cu câţiva ani mai mare, dar începuse să se transforme fizic în bărbat şi asta nu-i scăpase soţiei sale.

Era timpul să facă un moştenitor – sau cel puţin, având în vedere vârsta lor, să înceapă să se antreneze.

Tutankhamon şi-a dezlegat barba falsă, incomodă, de faraon şi a pus-o pe o masă de lângă pat. Nefertiti îi instruise pe amândoi, în discuţii individuale, şi Tutankhamon crezuse că a înţeles cum funcţionează. Dar nu vizitase niciodată un harem şi ce urma să se întâmple era nenatural şi ciudat pentru el.

Ankhesenpaaton s-a întors discret cu spatele și și-a dat jos de pe umeri rochia. Tutankhamon a privit cum i-a căzut peste șoldurile înguste și a aterizat în liniște pe jos.

Ankhesenpaaton și-a acoperit cu o mână sânii feciorelnici și s-a întors să dea acoperământul la o parte, apoi s-a strecurat în cearceafurile calde de bumbac. El adulmeca uleiurile parfumate cu care se unsese pe păr și pe trup.

– Acum tu, *faraon*.

Tutankhamon simțea fluturi în stomac și era nervos gândindu-se că se va dezbrăca de față cu Ankhe.

– Ai mai mâncat vreodată așa mult ca astăzi? a întrebat aiurea, referindu-se la banchetul de după înmormântarea lui Nefertiti.

Toți preoții lui Aton o celebraseră. Fusese și Ay acolo, și Tutankhamon observase cum sfetnicul regal băuse zdravăn în timp ce stătea în colț cu generalii lui.

– Nu cred că am mai văzut vreodată așa de multă mâncare, a fost de acord Ankhesenpaaton.

– Aș fi vrut să fie mama acolo.

– Acum poți cere tronul. Nimeni nu ți-l poate refuza.

– Da, a răspuns Tutankhamon încet, simțind pentru prima dată povara zdrobitoare de a fi faraon al Egiptului. Apăsa asupra lui ca un bloc de calcar.

– Suntem singuri, Tutankhamon, șopti Ankhesenpaaton, conștientă de un alt fel de povară. Doar noi doi în lumea asta dificilă și complicată. Fără părinți care să ne îndrume. Doar noi.

– Mă sperii când o spui așa.

– Da. Dar, Tutankhamon, hai să ne făgăduim că vom avea mereu grijă unul de celălalt și ne vom proteja unul pe celălalt de cei care ne vor face rău.

– Promit, Ankhesenpaaton. Nu voi lăsa pe nimeni să-ți facă rău.

– Și eu promit.

Dormitorul fu învăluit într-o tăcere inconfortabilă. Aerul cald al deșertului intra prin fereastra deschisă și Tutankhamon simțea mirosul slab de mosc, minunat de familiar, al Nilului.

Ankhesenpaaton inspiră adânc, apoi trase cearceafurile, arătându-se nerăbdătoare soțului său.

În anii mulți petrecuți împreună, Tutankhamon nu își văzuse niciodată sora vitregă goală și acum icni văzând cât de bine alcătuită și de frumoasă era.

– Scoate-ți veșmântul, Tutankhamon, spuse ea.

Faraonul se supuse. Și el era frumos.

Teba, 1326 î.Cr.

Tutankhamon își mutase acum palatul înapoi la Teba, iar nopțile de pasiune nu mai erau decât amintiri pentru Ankhesenpaaton.

Și totuși, tânăra regină nu mai fusese niciodată atât de încântată – sau de speriată.

– *Mi-a întârziat*, a șoptit ea, întorcându-se în pat și punându-și bărbia pe pieptul lui Tutankhamon.

– De câte ori am auzit asta? a răspuns el.

– Tutankhamon, a șoptit Ankhesenpaaton, mi-a întârziat trei luni. Vom avea un copil. Sunt sigură. Așa că gândește-te la un nume, a spus ea încet.

– Nefertiti, i-a răspuns el.

– Și dacă este băiat?

– Nefertiti.

Tutankhamon râdea.

Ankhesenpaaton l-a privit.

– Vom avea un copil, a repetat.

Asta se întâmplase cu cinci luni în urmă.

Acum, stând pe un scaun regal de nașteri, Ankhesenpaaton și-a încordat mușchii abdominali și a împins pentru ultima dată. Tutankhamon stătea lângă ea, ținând-o de mână și în sfârșit copilul lor li s-a alăturat, venit direct în mâinile medicului regal.

Era născut mort.

Bietul bebeluș era evident deformat, cu un umăr mult mai sus decât celălalt și cu coloana sucită, și la fel de evident, mort.

– Cheamă vraciul regal, a spus doctorul cu compasiune, adresându-se unui servitor de lângă Ankhesenpaaton.

Vraciul regal se ocupa de vindecarea bolii care o făcuse pe regină să piardă sarcina, arzând cărbuni încinși pe podea între picioarele ei, în timp ce ea rămăsese pe scaunul jos, lăsând fumul să îi intre în pântece și să curețe toate impuritățile.

– Este băiat sau fată? a întrebat Ankhesenpaaton cu vocea slabă. Îi venea să plângă, dar își reținea lacrimile.

– Nu cred că mai contează, regină, a răspuns medicul.

– Băiat sau fată? a tunat Tutankhamon cu o voce care arăta că nu va tolera o asemenea insolență.

Medicul s-a ridicat, pus la locul lui.

– Fată, Mărite Faraon.

Ankhesenpaaton a întins brațele. Cordonul ombilical dintre mamă și fiică era încă intact și regina și-a strâns la piept copilul mort și a suspinat îndurerată. Și-a trecut un deget peste capul bebelușului, atingând năsucul și mângâind smocul moale și negru de păr. Ochii copilului erau închiși, iar ea i-a sărutat pe amândoi.

Prea curând, știa, îmbălsămătorul regal va mumifica acest nou-născut și îl va pune în mormântul regal unde va aștepta moartea părinților săi.

– Ne vom cunoaște în viața de după moarte, a șoptit Ankhesenpaaton. Te iubesc, draga mea Nefertiti.

Deșertul Egiptean, 1324 î.Cr.

Acum era timpul, dar era oare pregătit să moară? Tutankhamon stătea singur în cortul lui, cu stomacul un ghem de nervi și frică. Adrenalina îi alerga prin trup în timp ce încleșta și descleșta pumnii nervos, apoi se legăna ușor pe vârfuri de câteva ori. Avea doar șaptesprezece ani și se ducea la război.

Afară, auzea săbiile zdrăngănind și caii nechezând, căci marea lui armată se pregătea pentru dimineața bătăliei. Armata *lui*. Armata *Egiptului*. Tutankhamon șopti o rugăciune tăcută către Amon. Își încheie armura de piele peste piept, strecură o sabie în teaca de la șold, apoi ieși în lumina dură a deșertului ca să li se alăture soldaților săi.

Spre deosebire de mulți dintre ei, ale căror soții urmaseră oastea, Tutankhamon călătorise singur. Tristețea ce urmase pierderii copilului lor schimbase lucrurile între Tutankhamon și Ankhesenpaaton. Deși ea rămăsese din nou însărcinată, nimic nu mai era la fel. Ea era mai schimbătoare, mai matură.

Spre deosebire de tatăl său, care stătuse acasă cu Nefertiti toată viața sa, Tutankhamon a început să călătorească. Vâna căprioare cu Ay, în care tot nu avea încredere.

Căzuse și sub vraja generalului Horemheb, mai ales în ce privea războiul. Ca să fie bărbat adevărat, Tutankhamon a decis că trebuia să se bată. Trebuia să fie aici cu armata.

Acum avea șansa de a lupta pentru prima dată. Astăzi își va testa curajul și poate va muri.

Marea armată egipteană își așezase tabăra lângă orașul cananean Megiddo, o fortăreață de deșert înconjurată de ziduri și turnuri din pământ și calcar. Erau destule șanse ca oștenii cananeeni să refuze să iasă la luptă, preferând să îndure un asediu egiptean decât să fie măcelăriți în fața femeilor și copiilor lor.

Tutankhamon se ruga să nu se întâmple asta. Tânjea după gustul primei lui bătălii.

Sabia strălucitoare îi atârna greu la șold în timp ce inspecta echipajul carului de luptă. Asemeni soldaților din fața lui, Tutankhamon jurase să fie puternic și să nu arate frică, dar se temea că se va întoarce și va fugi.

– Ai talent la desen, faraon. Picturile tale cu zei sunt atât de puternice încât simt nevoia să mă plec în fața lor, a spus Horemheb, care venise lângă Tutankhamon.

Era complimentul unui șarpe, legat de pasiunea lui Tutankhamon pentru artă, o insinuare nu prea subtilă că băiatul era la fel de timid ca tatăl său.

– Vrei să spui că ar fi trebuit să rămân în Teba, generale?

Tutankhamon nu se temea să pună întrebări dificile, chiar și celor mult mai în vârstă decât el.

Acum își șterse sudoarea de pe sprânceană. Își privi oamenii – infanterie, arcași și luptători pe car adunați în coloane lungi și ordonate. Putea vedea o forță cum puțini mai văzuseră până atunci: arcuri puternice, ghioage, toporiști foarte ascuțite, sulițe și pumnale strălucind în soare.

Conștiința că are la dispoziție o asemenea forță îl incita pe Tutankhamon cum nu își imaginase vreodată. Nu, nu era fiul tatălui său. Era războinic!

– Era doar un compliment, faraon, răspunse alunecosul Horemheb.

– Atunci îți accept complimentul. Spune-mi, generale, care este strategia noastră astăzi?

Generalul își mișcă ochii privind fortificațiile din depărtare ale orașului Megiddo.

– Pot fi sincer, Mărite?

– Sigur că poți. Mă știi destul de bine acum. Trebuie să știu adevărul – mereu. Spune ce gândești.

– Am mai cucerit orașul acesta nenorocit. Este un bârlog de târfe și hoți care nu înțeleg decât dominarea prin forță. Dacă ies la luptă, vom lansa întâi săgețile și apoi vom trimite carele ca să le împrăștie armata. Luptătorii noștri vor năvăli și îi vor măcelări ca pe niște purcei ce sunt. Nisipurile de-

șertului vor fi scăldate de sângele lor, care li se va scurge din trupuri ca apa peste o cascadă urlătoare.

Horemhen rânji malițios. În loc să fie lingușitor, îl testa pe Tutankhamon ca să vadă semne de lașitate.

– Când vine acel moment, generale, voi despica personal un cananean. Voi unge osia carului meu cu măruntaiele lui.

– Așa cum trebuie, a spus Horemheb, părând să aprobe vorbele faraonului.

Tutankhamon privi iar Megiddo și apoi se întoarse către Horemheb.

– Și dacă nu ies, ce facem?

– Atunci va fi un asediu. Le vom otrăvi puțurile și îi vom înfometa. S-ar putea să dureze câteva luni, dar vom intra în oraș. Asta o garantez. Nu ai trăit până nu ai jefuit un oraș ca acesta. Femeile nu te pot refuza. Iar bărbații știu să își ia ce e mai tânăr și mai frumos. Tu, desigur, vei alege.

Horemheb făcu o pauză, pentru o sincronizare perfectă.

– Asta dacă dorești o femeie matură. Pot fi temperamentale, faraon. Mai ales când trebuie să se supună unui învingător.

Tutankhamon se abținu să scoată sabia și să zboare de pe umeri capul lui Horemheb ca să îl pună la respect.

– Soția mea este femeia de care am nevoie. Poți să iei tu partea mea de târfe temperamentale.

Deodată, Horemheb zări ceva.

– Ce este, generale?

Horemheb arătă cu degetul său butucănos.

– Porțile orașului. Privește. Se deschid! Cananeenii ies la luptă.

– Stați! urlă Horemheb, și vocea lui joasă tăie aerul uscat al deșertului.

Forțele egiptene bine antrenate se opriră. Tutankhamon se opri și el. Apoi privi uluit scena din fața sa.

La doi kilometri distanță, armata cananeană se revărsa prin porțile orașului. Infanteria avea trei coloane, numărând poate 5 000 de oameni. Arcașii erau pe flancuri, gata să tragă la orice mișcare a egiptenilor.

În fruntea lor, imaginea în oglindă a lui Horemheb, Tutankhamon și a restului comandanților egipteni, luptătorii cananeeni atacau în care de luptă. Erau doi oameni în fiecare car, un arcaș și un conducător, lucru care le permitea să tragă săgețile în timp ce năvăleau în bătălie.

Cananeenii veneau rapid, de parcă ar fi vrut să preia deodată controlul

câmpului de bătălie. Umerii lor musculoşi şi bărbile negre care le acopereau piepturile îi făceau să arate mai mari şi mai puternici decât egiptenii.

Spre ruşinea sa, lui Tutankhamon i se blocă instantaneu gâtul de groază. Vomitase înăuntrul gurii. Privindu-i pe cananeeni, îşi dădu seama că marşul lor nici nu slăbea, nici nu îşi încetinea ritmul. Păreau din ce în ce mai înspăimântători pe măsură ce se apropiau, la mai puţin de 500 de metri.

Dar caii lor! Tutankhamon a realizat că erau prost instruiţi şi că se luptau să se întoarcă.

Până şi animalele au bunul-simţ să se sperie de bătălia ce urma, se gândi el. Aceştia nu erau caii războinicilor victorioşi, ci cai care ştiau ce înseamnă să te întorci şi să fugi.

Acest gând îl întări, dar haosul din stomacul său se intensifica. Se aplecă şi vomită în car, ştergându-se repede la gură şi ridicându-se ca oamenii săi să nu creadă că faraonul era slab.

Dar nu se putea ascunde de Horemheb.

– Am făcut-o şi eu de multe ori, faraon, a spus acesta, cu vocea înecată de sarcasm.

Nu, acum nu era un moment bun ca să îi taie braţul lui Horemheb. Poate mai târziu. După ce victoria era asigurată.

– Nu se va mai întâmpla, a lătrat Tutankhamon, cu vocea oţelită.

Instruirea lui inclusese cursuri de tactică şi strategie. Acum, cu vocea sarcastică a lui Horemheb în urechi, faraonul preluă comanda. Îşi luă arcul de pe umeri. Era făcut din lemn de cireş şi piele şi decoraţiunile lui strălucitoare de fildeş păreau prea frumoase pentru câmpul de luptă.

– Ordonă-le să se aşeze în formaţie de luptă! îi spuse lui Horemheb.

Generalul îl privi, dar la început nu spuse nimic. Nu era obişnuit să primească ordine, mai ales de la un băiat.

– Cum doreşti, regele meu, a răspuns într-un final.

Apoi Horemheb s-a întors cu faţa la armată.

– Formaţie de luptă!

Coloana egipteană s-a împrăştiat până ce au format o linie îngustă, umăr la umăr, douăzeci de oameni în adâncime, cu faţa la oştenii din Canaan. Luptătorii de care bine antrenaţi au rămas în frunte. Arcaşii au fugit în flancurile din dreapta şi din stânga.

Horemheb şi întreaga armată aşteptau următorul ordin al lui Tutankhamon.

Înţelepciunea veche spune că un câmp de bătălie deschis cum este de-

șertul îl favorizează pe cel atacat, așa că în acest caz era mai bine să aștepte să facă cananeenii prima mișcare.

Dar Tutankhamon știa că asemenea tactici nu funcționează întotdeauna. Cu adrenalina năvălindu-i în vene și umplându-l de curaj, instinctul îi spunea că în această zi egiptenii trebuie să atace primii.

– Nu vreau să le dau șansa să fugă spre zidurile orașului, a zis el calm.

– Cum spuneam, îi vom aștepta, a insistat generalul.

Tutankhamon și-a umezit buzele. Cu frâiele strânse în mână, a coborât din car și s-a întors cu fața către trupele sale.

Corpurile le luceau de sudoare și arătau obosiți după marșul de două săptămâni din Teba, dar erau profesioniști. Erau războinici neobosiți, însetați de luptă și de răsplata victoriei. Se antrenaseră și se instruiseră doar pentru dulcea satisfacție primară de a lupta om la om cu dușmanul Egiptului. Și apoi – jaful.

Lui Tutankhamon îi bătea inima cu putere. Nu fusese niciodată atât de mândru că era egiptean.

Trupele îl priveau, așteptând următoarea comandă.

– Generale Horemheb, ordonă arcașilor să tragă.

Acum febra îl cuprinsese chiar și pe Horemheb și cuvintele lui au răsunat peste deșert la fel de entuziasmate ca ale lui Tutankhamon.

– Arcași, țintiți.

Cananeenii au văzut arcașii egipteni scoțând săgețile din tolbe și întinzând arcurile. Un corn de luptă din depărtare a ordonat cananeenilor să atace și au zburat către egipteni, provocându-i pe atacatorii lor să mențină rândurile.

În același timp, arcașii cananeeni au țintit.

Acum Tutankhamon a ales o săgeată din tolbă, gată să tragă prima lovitură a luptei. A lansat-o către cer cu boltă largă, chiar la țintă. Doar după aceea a strigat la oamenii săi.

– Trageți! a ordonat el.

Vocea sa era subțire și tremurătoare, încă a unui băiat la limita pubertății. Dar tonul era furios și neteмător și a fost un imbold pentru liniile egiptene.

Arcașii lui Tutankhamon au trimis un val de săgeți care au înnegrit cerul înainte de a cădea asupra infanteriei și carelor cananeenilor. Sute dintre aceștia au căzut țipând, horcăind în agonie.

Tutankhamon a văzut panicat cum infanteria egipteană a refuzat să atace, preferând să mențină liniile.

Horemheb i-a spus de ce.

– *Te așteaptă pe tine, faraon.*

Tutankhamon a înghițit cu greu. De când lua lecții de luptă cu carul? De șase ani? Șapte? Credea că poate să îl conducă la fel de bine ca oricare altul, dar nu era sigur.

– Fii cu mine, mamă, șopti el.

Apoi tânărul faraon se urcă din nou în car.

– Sună chemarea, generale.

Horemheb a semnalizat mesagerului. S-a auzit cornul de luptă.

Tutankhamon și-a trecut din nou arcul peste umeri. Și-a scos sabia din teacă. Venise timpul să o boteze cu sângele dușmanului. A pocnit tare frâiele și a gonit drept spre cananeeni.

Ca unul, oștenii egipteni au înaintat. Deasupra lor, s-a ridicat un alt val de săgeți care s-au abătut asupra liniilor cananeene.

Horemheb și ceilalți luptători pe car egipteni galopau lângă tânărul faraon. În câteva secunde au trecut peste trupurile multor războinici cananeeni. Tutankhamon auzea vâjâitul săbiilor care îl vânau.

Cu frâiele într-o mână, și-a repezit înainte sabia și a văzut uluit cum a ras capul unui bărbat. Își ucisese prima victimă.

Cananeenii s-au retras, scăpându-și scuturile și uneori chiar săbiile în goana de a-și salva viața.

Dar Tutankhamon vedea că zidurile mărețe de lemn ale cetății erau bine închise. Nu puteau scăpa.

Femeile din Canaan aleseseră să își jertfească soții și fiii decât să se supună egiptenilor. Acum oamenii faraonului trebuiau să termine măcelul. Trupurile cananeene au umplut curând deșertul, majoritatea sfârtecate cumplit.

Tutankhamon gustase în sfârșit lupta și devenise bărbat – și un rege adevărat.

CAPITOLUL 6

Teba, 1912

Cartea care cuprindea toate succesele lui Carter se numea *Cinci ani de explorări la Teba: documentarea lucrărilor, 1907-1911*. În ciuda lipsei unei concesiuni în vale, parteneriatul dintre Carter și Carnarvon fusese cu siguranță prolific.

Carter își cizelase tehnicile de excavare, fiind mai precis și mai profesionist. Introdusese fotografia ca metodă de documentare pentru descoperiri și continuase să schițeze desene complicate. Cu echipe de localnici care ajungeau uneori aproape de 300 de oameni, el și Camarvon au descoperit morminte de nobili și alți funcționari de rang înalt.

Dar oricât de bine primită s-a dovedit a fi *Cinci ani de explorări*, ridicând unele sprâncene în Londra și Cairo pentru profunzimea descoperirilor făcute de Carter/Carnarvon, americanul Theodore Davis continua să le pună în umbră și asta îl amăra pe Howard Carter.

Acum, umbla zvonul că Davis găsise nu doar un nou mormânt în vale, ci ultimul mormânt.

Theodore Davis credea că l-a găsit pe misteriosul Tutankhamon.

Totul a început când Davis și Edward Ayrton au descoperit o intrare ascunsă, făcută din cărămizi de lut cu pecetea unui șacal care păzește nouă prizonieri. Acest sigiliu al unui mormânt arăta că înăuntru se afla o mumie.

Alături era o altă pecete, aceasta reprezentându-l pe Tutankhamon.

Au dărâmat imediat ușa și au scos cărămizile cu mâinile goale, apoi au intrat într-un spațiu îngust.

Un coridor ducea la camera funerară. Podeaua era plină de pietre. O

bucată de lemn decorată cu foiță de aur înfățișa imaginea reginei Tiye, mama „regelui eretic" Akhenaton.

Fuseseră patru zile extraordinare. Pe 3 ianuarie, muncitorii lui Davis găsiseră o groapă de gunoi antică. Înăuntru descoperiseră opt vase mari sigilate cu numele lui Tutankhamon. S-a dovedit că vasele erau pline cu produse de îmbălsămat și resturi de la un festin de demult, dar și cu ghirlande cusute din fructe și flori.

Foarte probabil, acest festin avusese loc după înmormântarea lui Tutankhamon. Florile erau o specie care înflorește între martie și aprilie, fiind un indiciu pentru momentul morții acestui faraon misterios.

Și încă ceva.

La capătul coridorului era camera principală. Era serios afectată de apă, dar sigiliile lui Tutankhamon încă se mai puteau vedea peste tot pe pereți.

Pe podea zăcea un coșciug.

Cândva stătuse pe o platformă de lemn, dar timpul o făcuse să putrezească și sicriul căzuse de pe ea. Capacul sărise și când Davis a privit înăuntru, a fost încântat să vadă o mumie care îl privea și ea. Porțiuni din bandaje erau desfăcute. Davis putea vedea păr, dinți și resturi ale unui nas.

A smuls un fir de păr, apoi un dinte, încercând să determine starea mumiei. Deloc surprinzător, au cedat în mâinile lui.

Davis a intrat în panică, dar numai pentru o clipă. Fără să aștepte măcar ajutorul lui Ayrton, a ridicat mumia în brațe și a dus-o în soare ca pe un copil mic.

A rămas acolo, uluit, iar turiștii se holbau la el șocați și amuzați.

Întâmplător, pe drumul alăturat trecea un doctor. Davis îl cunoștea și l-a strigat. Doctorul a cercetat mumia – și a determinat că era femeie.

Davis și-a făcut socoteala: conform probelor, ținea în brațe rămășițele reginei Tiye. Acum era convins că mormântul era al lui Tutankhamon. Nu trebuia decât să sape mai adânc și era sigur că îl va găsi chiar pe faraon.

În centrul Văii Regilor, îmbrățișând o femeie de 3 300 de ani, Theodore Davis era triumfător și copleșit de succes.

De asemenea, tot ce credea el era complet greșit.

Luxor, 1912

Carter și Carnarvon nu erau singurii egiptologi care publicaseră o carte în acel an.

Carter răsfoia paginile cărții lui Theodore Davis, *Mormintele lui Harm-*

habi și Touatankhamanou, și era mai convins ca niciodată că mormântul invizibil al lui Tutankhamon era undeva acolo, în vale.

Carter scria mai târziu că era „destul de sigur că existau zone acoperite de resturile lăsate de foștii arheologi, care nu fuseseră examinate cum trebuie". Așteptând ziua în care Davis își va abandona concesiunea, iar el și Carnarvon se vor putea întoarce în vale, Carter adăuga: „Aveam speranțe clare că vom găsi un anume rege și că acel rege va fi Tut.Ankh.Amon."

Carter și-a aprins o țigară și a recitit descrierea mormântului în care afirmase Davis că îl va găsi pe Tutankhamon. În opinia lui, obiectele poleite cu aur și cele de alabastru din acel mormânt erau prea de proastă calitate pentru camera funerară a unui faraon. Mai degrabă fuseseră puse acolo ani mai târziu, când mormântul fusese redeschis. Având în vedere legătura dintre Amarna și mormânt, era plauzibil ca regina Tiye să fi fost mutată din Amarna în vale la un moment dat după moartea sa.

Nu, Tutankhamon nu fusese găsit. Dar alte descoperiri din vale – vase cu substanțe de îmbălsămare, cupa de faianță, rămășițele unui ultim festin care purtau inscripții ce arătau că făcuseră parte din banchetul de înmormântare a lui Tutankhamon, sigilii cu cartușul lui găsite pe uși de morminte – arătau clar că acesta existase.

„Ca să explicăm motivele pentru care credeam acest lucru, trebuie să ne întoarcem la paginile publicate de dl Davis despre săpături", scria în continuare Carter. „Davis pretindea că găsise locul de veci al lui Tut.Ankh.Amon. Teoria era destul de subțire... Aveam deci trei dovezi diferite: cupa de faianță găsită în spatele stâncii, foița de aur din mormântul din adâncitură și acest depozit important de materiale funerare. Ceea ce părea să facă legătura categoric între Tut.Ankh.Amon și această zonă din vale."

Acum Carter nu avea nevoie decât de o ocazie ca să îl găsească. „Cu toate aceste dovezi în fața noastră, eram convinși că mormântul lui Tut.Ankh.Amon încă aștepta să fie găsit și că nu putea fi departe de centrul văii."

Dar avea nevoie ca Davis să își abandoneze concesiunea.

După doi ani, americanul exact asta a făcut.

Valea Regilor, 8 februarie 1915

Lordul Carnarvon a preluat concesiunea lui Theodore Davis fără nici cea mai mică ezitare. Și uite așa, după opt ani de așteptare, Carter se întor-

cea în vale. A început în sfârșit să caute în zonă mormântul lui virgin multvisat pe 8 februarie 1915.

Când Davis abandonase concesiunea spunând că valea era „epuizată", câțiva membri ai comunității egiptologilor fuseseră de altă părere. „Ne-am amintit, totuși, că numai cu o sută de ani mai devreme Belzoni spusese același lucru", scria Carter.

Carter s-a agățat de ideea că Davis făcuse presupuneri despre identitatea mumiei descoperite care nu puteau fi verificate. „Era destul de clar că avem muncă multă în față și că mii de tone de pământ vor trebui date la o parte înainte de a putea să găsim ceva. Dar exista șansa ca un mormânt să ne răsplătească în final și această șansă era tot ce ne trebuia."

Așa că 8 februarie 1915 ar fi trebuit să fie o zi de triumf pentru Carter, pentru că tocmai începea panta ascendentă a muncii sale de o viață.

Era doar o mică problemă: lumea era în război.

Toate săpăturile din Valea Regilor au trebuit oprite. Mai rău, de la armata britanică a venit ordinul de înrolare pentru Carter.

Cum îndrăznea lumea modernă venală, stridentă, să îi deranjeze căutarea unui rege antic!

Deșertul Egiptean, 1324 î.Cr.

Focul lumina noaptea, flăcările sale reflectându-se pe corturile marii armate egiptene. Faraonul stătea pe tronul de călătorie, cu gărzile înarmate de-o parte și de alta.

Tutankhamon băuse mai mult vin decât era înțelept, dar nu îl simțea prea tare. Aruncându-și o mantie pe umeri ca să alunge frigul nopții, simți că oamenii săi îl priveau. Detecta un nou tip de respect. Ochii lor spuneau că astăzi, pe câmpul de luptă, se purtase ca un adevărat rege.

Erau și femei în jurul focului, unele chiar foarte frumoase. Multe dintre ele urmaseră armata pe tot drumul lung de la Teba. Dar multe erau prizoniere inamice – cele mai frumoase – legate la mâini. Fețele lor erau măști de teroare, rușine și durere. Îți văzuseră soții și fiii măcelăriți. Acum, când se stingea focul, vor trece de la un bărbat la altul – o soartă care le făcea să își dorească să fi murit și ele. Curând, câtorva li se va împlini dorința și se vor duce în lumea de dincolo.

Tutankhamon a simțit că una dintre ele îl privea. Dincolo de foc stătea o fecioară singură cu un păr superb. Fiica cuiva, își zise el. Era de vârsta lui, poate mai mică.

Simțea ceva ciudat în stomac, o senzație care a crezut întâi că este de la vin. Dar acum știa că era emoție, aceeași nesiguranță care amenințase să îl paralizeze înaintea bătăliei. Tutankhamon s-a cutremurat și și-a întors fața de la fata care îndrăznea să îl privească. S-a forțat să se gândească la Ankhesenpaaton, care era însărcinată cu al doilea copil. Regina lui, iubita lui, prietena lui din copilărie.

Dar apoi s-a trezit din nou că se uită la prizonieră. Fata și-a dat părul la o parte ca să-și arate mai bine profilul. Dacă ar fi trebuit să se supună unui egiptean, era clar că prefera să își petreacă noaptea cu un faraon.

A privit-o ridicându-se, cu lumina focului arătând genul de siluetă cu pieptul plin pe care o râvnea de mult. Fusta i s-a ridicat peste coapse, lăsând imaginația lui Tutankhamon să cutreiere, ceea ce a și făcut. Cum ar fi putut să n-o facă?

Era departe de casă și tocmai câștigase o mare bătălie.

Eu sunt faraonul, și-a amintit Tutankhamon. *Ce contează ce cred ceilalți? Soția mea nu are decât să fie furioasă pe mine. Tata a avut amante și la fel și tatăl lui. Ce contează dacă iau femeia asta în pat – sau o iau chiar de soție, dacă vreau?*

S-a aplecat până ce a ajuns pe marginea scaunului. După privirea din ochii ei, era clar că fata simțise că era pe cale să fie chemată. Fața ei dură s-a îmblânzit.

Tutankhamon s-a ridicat și s-a uitat la ea. Simțea o dorință profundă și puternică. A studiat fata – fața, buzele, fiecare rotunjime – și apoi s-a întors și a plecat spre cortul său.

Singur.

I-a rămas credincios lui Ankhe.

Palatul lui Tutankhamon, 1324 î.Cr.

Ankhesenpaaton a năvălit în sala tronului ținându-și abdomenul umflat cu ambele mâini. Era însărcinată în șase luni cu al doilea copil.

În fiecare dimineață spunea o rugăciune tăcută către Amon ca de data asta să îi lase bebelușul să trăiască. Până acum rugăciunile ei fuseseră ascultate, dar acum se întâmpla ceva, ceva care o îngrozise.

– Tutankhamon, a șoptit din prag. Tutankhamon, te rog.

Consilierii lui Tutankhamon stăteau în semicerc în fața tronului său și erau la jumătatea dimineții de discuții despre o viitoare invazie a Nubiei. Faraonul purta doar o pânză în jurul mijlocului și un colier decorativ, pentru că în Teba era vară și la jumătatea dimineții temperatura era deja înăbu-

şitoare. Când hotărâse să mute capitala înapoi la Teba, nu anticipase asemenea extreme ale climei.

Tutankhamon se îndreptă repede către regina lui, fără să-i pese de părerea consilierilor.

– Ce s-a întâmplat, Ankhe? întrebă el.

După ce se întorsese de la război, cei doi erau mai apropiaţi ca niciodată.

– Tutankhamon, nu simt nimic.

Tutankhamon privi peste umăr la sfetnicii săi care încercau – şi nu reuşeau – să pretindă cumva că nu erau curioşi în legătură cu acea conversaţie.

– Sunt sigur că bebeluşul doarme, spuse Tutankhamon cu voce joasă.

Ankhesenpaaton îşi scuturâ capul.

– Aşa a fost toată ziua. De obicei se mişcă tot timpul în mine. Uite, spuse ea, luând mâna lui Tutankhamon şi punând-o pe abdomenul ei. Simţi?

Tutankhamon dădu din cap.

– Este piciorul lui, i-a spus ea. De obicei loveşte întruna, dar astăzi nu s-a mişcat deloc.

Deodată a icnit de durere şi s-a prăbuşit pe podea. Consilierii s-au repezit către faraon şi regina lui.

– Gărzi! a zbierat Ay. Trimiteţi după medicul regal.

Ankhesenpaaton se făcuse palidă la faţă. A ţipat când un val de durere cumplită i-a străbătut corpul.

– Ce este? a întrebat Tutankhamon, ţinând-o strâns de mână. Ce se întâmplă?

– Vine copilul, Tutankhamon. Chiar acum.

Şi cu acele cuvinte, Ankhesenpaaton începu să plângă. Ştia că nici un copil nu poate trăi dacă se naşte aşa devreme. Nu avea cum să supravieţuiască.

Era de parcă Tutankhamon şi consilierii lui nu mai existau. Singură cu bebeluşul ei, se chircise pe podea şi plângea amarnic, cu faţa lipită de piatra rece şi netedă.

– Mi-e aşa de ruşine, şopti ea.

– Regina mea... spuse Tutankhamon.

– Nu sunt demnă să fiu regina ta, spuse ea, ridicându-se şi uitându-se adânc în ochii lui. Nu îţi pot da un moştenitor. Nu vezi? Sunt incapabilă.

Consilierii nu spuneau nimic, dar toţi credeau la fel.

– Nu spune prostii, răspunse Tutankhamon cu o voce neconvingătoare.

De asta se temuse încă de când Ankhesenpaaton anunțase că era iar însărcinată.

– Vom pune copilul în camera mea funerară. Este gata în mare parte.

– Nu mă asculți, spuse Ankhesenpaaton, tocmai când o altă contracție îi trimitea un nou val de durere prin corp.

– Are dreptate, a spus Horemheb. Vede lucrurile clar.

Tutankhamon se ridică și îl înfruntă pe general.

– Îndrăznești să îi spui faraonului că greșește?

Horemheb nu cedă complet.

– Nu, Mărite. Sunt doar de acord cu soția ta. Ai auzit-o. Îți spune să-ți iei altă soție. Ascult-o.

Tutankhamon se aplecă și o ridică în brațe pe Ankhesenpaaton. Iubitor, o sărută pe obraz în timp ce ea își încolăcea brațele în jurul gâtului lui, și o duse în dormitorul regal.

– O să mă ocup de tine mai târziu, îi spuse Tutankhamon lui Horemheb. Egiptul este o țară cu mulți generali. Nu uita.

Apoi, spuse către Ay:

– Trimite medicul în dormitor. Și repede, scribule.

Tutankhamon se dezbrăcă lângă patul lui, lăsând pânza pe podea ca să o ia un servitor dimineața. Trecuseră multe zile de când Ankhesenpaaton pierduse al doilea copil.

Își șterse vopseaua neagră de la ochi, dusă către tâmple. Își clăti gura cu apă dintr-un urcior de pe masă, apoi se strecură în pat. Perna era rece pentru capul său gol, ras, iar cearceafurile de bumbac îi mângâiau blând pieptul. Ca majoritatea egiptenilor, era obsedat de igienă și curățenie. Părul de pe corpul său era înlăturat regulat cu brice și pensete.

Acum stătea culcat și se întreba ce se va întâmpla în continuare.

Toată noaptea palatul fremătase din cauza confruntării furioase dintre Ay și faraon.

– Egiptul este iarăși puternic și prosper, răcnise sfetnicul regal. Asta mi se datorează mie, faraon. Nu ție. Nu reginei tale. Tatăl tău a dus țara asta aproape la ruină și eu am construit-o din nou. Acum, pentru că nu ai moștenitor, amenințI tot ce am construit.

Sfetnicul continuă:

– Lucrul acesta pe care îl numești „iubire" e o amenințare mai mare pentru Egipt decât cananeenii, nubienii și toți ceilalți vecini ai noștri. Oa-

menii aceştia – acum Ay arătă cu mâna spre oraş – merită un faraon care pune poporul pe primul plan.

– Sunt faraon. Fac ce vreau să fac. Nu eşti decât un simplu om, scribule.

Tutankhamon intră în dormitor singur, după ce o vizitase pe Ankhesenpaaton în camera ei, conştient că toată lumea din palat aştepta să vadă ce va urma.

Se va ţine Ay de promisiunea de a-i aduce lui Tutankhamon o fecioară în pat?

La miezul nopţii, când luna plină intra prin fereastra deschisă, Tutankhamon îşi primi răspunsul. Auzi două feluri de paşi în holul alăturat. Primii erau grei şi sacadaţi, ceilalţi erau uşori.

Apoi se auzi un freamăt delicat când paşii uşori intrară în camera lui. Tutankhamon simţi o ezitare, poate frică, atunci când paşii se apropiară tot mai mult de pat. Aproape că simţea bătăile inimii fetei.

Oare ce gândeşte? se întrebă el, întins pe spate, încercând încă să îşi obişnuiască ochii cu întunericul. *A venit să se culce cu faraonul.*

Tutankhamon se răsuci ca să o vadă. Loialitatea lui puternică faţă de regină era gata să-l facă s-o alunge pe fată, dar se reţinu o clipă, fără să ştie de ce.

Acum o vedea.

Fata părea să aibă şaisprezece sau şaptesprezece ani. Tutankhamon şi-a amintit că o admirase la o cină de stat şi se gândise că trebuie să fie fiica vreunui demnitar local. Nu era nici o îndoială că era foarte frumoasă. Stătea lângă pat, foarte sfioasă, cu lumina lunii strălucind prin veşmântul ei subţire. Tutankhamon era vrăjit: de formele ei, de părul lung şi negru, de ochii întunecaţi încă machiaţi.

– Cum te cheamă? întrebă el încet, surprins să îşi simtă inima bătând, surprins că îi păsa ce simţea ea.

– Tuya, şopti ea.

– Scoate-ţi veşmântul, Tuya. Nu te teme. Nu ai de ce. Nu aici.

Tuya făcu ce i se ceruse, trăgând de pe umeri pânza şi lăsând-o să cadă pe jos.

– Întoarce-te. Încet. Eşti foarte frumoasă. Te rog, nu-ţi fie frică.

Ea se răsuci în cerc, cu umerii drepţi şi capul sus. Apoi făcu un pas spre el.

– Stai, spuse Tutankhamon, blocat de imaginea lui Ankhesenpaaton.

Ce făcea regina lui acum? Şi ce ar fi spus dacă l-ar fi putut vedea?

Tuya s-a oprit și și-a înconjurat timidă pieptul cu brațele.

Tutankhamon a coborât din pat și a mers către ea. Ochii ei s-au mărit când l-a văzut, ceea ce l-a excitat mai tare.

Apoi, a sărutat buzele fetei și erau moi, chiar mai moi decât ale lui Ankhe. Respirația ei era proaspătă și dulce. Tânărul faraon nu s-a mai gândit la regina lui tot restul acelei nopți lungi și fără somn.

Ankhesenpaaton nu putea să doarmă. Doar gândul la ce se întâmpla în dormitorul lui Tutankhamon o umplea de gelozie și de nu puțină tristețe. Din copilărie îl iubise mereu pe Tutankhamon. Și oamenii din palat mereu i se puseseră în cale.

Se ridică și își puse o rochie, apoi merse încet afară, în grădini. Aerul era rece și tremura de frig. Îi treceau multe prin minte. Se gândi iar la Tutankhamon și la fata aceea.

Nu îi place, se asigura pe sine.

Oh, ba da, îi place, replica o voce interioară.

În noaptea aceea la cină îi auzise pe servitori râzând de ea, bătându-și joc de regina incapabilă să aducă pe lume copii.

Ba pot! voia să țipe. *Am adus doi copii frumoși pe lume. Zeii au vrut să îi trimită în lumea de dincolo, dar voi avea alții.*

De ce nu arată nimeni cu degetul la Tutankhamon?

De ce nu îndură el povara nașterii, doar ca să îi moară copilul? De ce are voie să își ia în pat o altă femeie ca să îi facă un moștenitor și eu sunt aici singură? Dacă aș vrea și eu să iau un bărbat în patul meu? Ce ar fi? Poate vreau asta uneori.

S-a oprit. Regina era desculță, iar poteca avea pietricele care îi răneau picioarele, făcând-o să calce cu grijă. O piatră ascuțită a oprit-o de tot. Dar era încă furioasă. Nimic nu e ca nașterea, Tutankhamon! Aceea înseamnă durere!

S-a gândit să fugă în cealaltă parte palatului și să îi confrunte pe amanți, așa cum erau, încolăciți și transpirați în pat.

Tu i-ai spus să o facă, și-a reamintit singură.

Da, dar nu asta voiam.

Ar fi mers acolo și i-ar fi zgâriat fetei fața cu unghiile până ce frumusețea ei dispărea pentru totdeauna. Și apoi l-ar fi atacat pe Tutankhamon.

Nu, nu pot face asta. Îl iubesc. Este regele meu, regele întregului Egipt.

Dar te-a abandonat. Chiar acum este în brațele altei femei.

Este faraon și faraonii au haremuri. Este doar o fată.

Dar ne-am promis unul altuia. Am promis să fim cinstiți. El m-ar omorî dacă aș încălca promisiunea.

Nu, nu ar face-o. Poate că n-o să te mai atingă niciodată. Dar nu te-ar omorî.

Sunt regina. Sunt de stirpe nobilă. Prin căsătoria cu mine și-a căpătat Tutankhamon tronul. Pot face asta cu un altul. Pot.

– *Tu* ești, faraon, a rânjit Ay.

Mergeau unul lângă celălalt la grajdurile regale, iar aerul mirosea a bălegar și a lucernă verde dulce. Tutankhamon întârziase la turul de car.

Tuya îl ținuse treaz toată noaptea iar și, decât să doarmă toată ziua, era hotărât să se refacă cu un galop serios peste deșert în estul Nilului.

De fapt, era supărat și confuz în legătură cu Tuya – și cu Ankhesenpaaton.

– Despre ce vorbești? întrebă el.

– Tuya nu a rămas grea. Nu ea este problema, faraon, și nici regina ta. Tu ești motivul pentru care nu ai moștenitor. *Tu ești!*

Tutankhamon dădu nervos din mână.

– Nu se poate! Bărbăția mea nu poate fi pusă la îndoială.

Ajunsese la carul său și acum luă frâiele de la un grăjdar tânăr. Caii nechezară nerăbdători.

– Se pare că nu ai săgeți în tolbă, a continuat Ay.

Era ultima picătură.

– Gărzi, a ordonat Tutankhamon. *Luați-l.*

Șase gărzi regale au înaintat și l-au înconjurat pe Ay, dar erau reținuți, de parcă așteptau mai degrabă un ordin de la Ay decât de la Tutankhamon.

– *Acum!* a urlat Tutankhamon, furios și umilit.

El era faraonul. Putea lăsa însărcinată orice fecioară din Egipt dacă dorea. Nu era vina lui că Tuya nu putea purta un copil. Poate Ay o alesese tocmai pentru că știa că nu e fertilă și era parte din planul lui.

– Eu sunt faraonul, Ay. Îți vei aminti asta de acum înainte.

Tutankhamon se urcă în car.

– Mă duc la plimbare, i-a spus căpitanului gărzilor. Până mă întorc, îi veți administra cincizeci de bice consilierului regal. Ați înțeles?

Acum Ay nu mai rânjea, spre încântarea lui Tutankhamon. Chiar și zece bice ar fi fost prea mult. Cincizeci i-ar fi lăsat spatele deschis până la os și cicatrice permanente care l-ar fi însemnat cu rușine tot restul vieții lui.

Cu o ultimă privire, Tutankhamon pocni frâiele și goni spre deșert.

Roțile de ulm ale carului erau singurele care puteau absorbi șocul, dar terenul era neted și plimbarea era ușoară.

În depărtare se vedea un om singur pe o cămilă, dar Tutankhamon avea în rest tot deșertul numai pentru el, așa cum îi plăcea.

În doar câteva minute, fruntea îi transpirase și praful din copitele calului îi acoperise pieptul. Asta iubea el, dar astăzi nici măcar o cursă rapidă nu ajuta.

Tutankhamon era așa de prins gândindu-se la obrăznicia lui Ay și la propria lui incapacitate de a avea moștenitor, încât nu a observat că deșertul era din ce în ce mai dur.

Și nu a văzut despicătura adâncă creată probabil de un potop. Adică nu până ce nu a fost prea târziu ca să o evite.

Lovind marginea, Tutankhamon a fost aruncat din car cu capul înainte. A aterizat dur pe pământ și a rămas un timp inconștient.

Și-a revenit încet, gemând și s-a trezit față în față cu o... cămilă.

Călărețul era îngenuncheat peste el, cercetând dacă avea răni, fără să aibă evident nici cea mai vagă idee că omul din fața lui era faraonul Egiptului.

În schimb, hoțul – căci asta era, acum realiză Tutankhamon – l-a ușurat pe faraon de colierul floral costisitor, apoi a căutat trupul regal de bani.

Tutankhamon i-ar fi spus omului cine este, doar că – bizar – nu putea scoate nici un cuvânt. Doar atunci când omul a fost sigur că Tutankhamon nu avea buzunare a plecat, dar nu înainte de a-i fura sandalele și veșmântul.

Se lăsa noaptea, iar Tutankhamon și-a pierdut iar cunoștința.

– Trebuie să vorbim.

– Ascult.

Mai era o oră până la răsărit. Întregul palat fierbea. După cea mai mare căutare din istoria Egiptului, faraonul fusese găsit în deșert, la vest de Teba. Tutankhamon fusese jefuit de tot ce avea, cu siguranță de către un nomad. Tânărul faraon era tot inconștient.

Avea febră mare și corpul plin de vânătăi și zgârieturi. Acum Ay și Horemheb stăteau de o parte și de alta a patului său, privind în jos la conducătorul lor, ce se afla în comă. Dormitorul cavernos era cufundat în întuneric, luminat doar de luna care intra pe fereastră.

Ay spuse:

– Ar trebui să purtăm discuția asta pe coridor.

Horemheb își strânse buzele. O cicatrice lungă și dreaptă îi străbătea fața în diagonală, rezultatul unei săbii hitite. Când era tensionat, se înroșea și devenea vizibilă.

– Dacă mergem oriunde în altă parte, vom fi văzuți. Evident, faraonul nu ne poate auzi. E mai bine să vorbim aici.

Ay nu aprecia când era contrazis, dar Horemheb avea probabil dreptate. În plus, consilierul regal mai avea încă dureri după umilitoarele bice ordonate de Tutankhamon. Gărzile fuseseră blânde datorită statutului său, dar câteva bice tăiaseră în carne. Acum spatele lui era umflat, însângerat și vărgat de urme de bici.

– Bine. Atunci aici, spuse el.

Se uită prin cameră ca să se asigure că nimeni nu îi putea auzi.

– Îmbătrânesc. Mi-am servit poporul de când eram adolescent și învățam drumurile în serpentină ale curții regale. Amândoi am fost martorii distrugerilor făcute de domnia lui Akhenaton și știm că Tutankhamon se mișcă prea încet ca să repare totul.

– Vrei să spui...

– Da, zise Ay direct. Și dacă mă ajuți, pot să aranjez să îmi fii succesor. Nu voi trăi mult, dar în scurta domnie ca faraon pot readuce Egiptul la gloria de altădată. Tu vei duce asta la capăt, generale.

Cicatricea lui Horemheb era acum violet, vibrant vizibilă.

– Cum facem asta? Uită-te la el. E tânăr. Cu siguranță își va reveni după căzătura sa.

Horemheb suspină. Era nervos, totuși se legăna cu ideea de a fi faraon.

– Nu m-am gândit niciodată că va veni ziua în care voi vorbi deschis... despre asasinarea faraonului.

Înainte ca Ay să răspundă, auziră sandale pășind pe podeaua placată. Se întoarseră către sursa zgomotului.

– Arată-te, spuse Ay. Haide. Cine-i acolo? *Cine?*

Yuye, servitoarea reginei, o fată înaltă cu ochii verzi, ieși din penumbră. Era doar o adolescentă și la palat se știa că este confidenta lui Ankhesenpaaton. Dacă cineva i-ar fi spus reginei despre conversația lor, ea ar fi fost aceea.

Fata era evident îngrozită.

– Nu am auzit nimic, sfetnice.

– Problema nu este dacă ai *auzit* ceva, ci dacă vei *spune* ceva.

– Nu spun. Promit că nu spun.

Ay o apucă pe Ťată de încheietură și o trase spre el. Fața lui era la doar câțiva centimetri de a ei când îi spuse amenințător:

– Știu.

Se întoarse către Horemheb.

– Gândește-te la un plan pentru el, spuse, arătând din cap către Tutankhamon. Eu mă ocup de Ťată.

La început Yuye era sigură că Ay o va omorî și va scăpa de trupul ei. O scosese cu Ťorța diin dormitorul lui Tutankhamon, ținând-o atât de strâns, încât credea că i se va rupe mâna.

La două uși distanță era un dormitor și el a dus-o acolo. Apoi a aruncat-o pe pat.

– Ascultă-mă, spuse Ay simplu. Vei fi spionul meu. Vrei să Ťaci asta?

– Nu înțeleg. Ce fel de spion?

– Îmi vei spune secretele reginei. Acel fel de spion.

– Va fi suspicioasă. Nu e proastă.

Ay tăcu pentru o clipă. Mușchii spatelui rănit se încordară și el își arcui spinarea. Apoi ridică pumnul și o lovi pe Ťată puternic în coaste. Yuye nu simțise niciodată o asemenea durere. Nici nu putea respira ca să țipe.

– Absolut tot ce iese din gura reginei îmi va fi raportat. Ai înțeles?

Yuye dădu din cap. Sigur că înțelesese.

Trecuse o săptămână de la accidentul faraonului. Tutankhamon se simțea destul de bine ca să stea ridicat și să soarbă un pahar de vin cu praf din coji de ouă, despre care medicul credea că ajută la vindecarea craniului său.

Dar în cea mai mare parte a timpului dormea, vegheat la fiecare mișcare de Tuya și de regină. Cele două femei făceau cu rândul. Ankhesenpaaton hotărâse că era mai bine să fie ele cele care aveau grijă de el.

Ankhe îi tamponă fruntea cu o pânză înmuiată în apă rece, apoi se aplecă să îl sărute tandru. Îi spusese câteva cuvinte mai devreme, dar știa că nu e încă în afara pericolului.

Rănile se vindecau până la urmă, dar infecțiile se puteau agrava. Văzuse asta de multe ori la cei bolnavi.

L-a sărutat din nou și apoi a șoptit:

– Te iert.

Credea că a făcut-o. Tutankhamon fusese necredincios pentru binele Egiptului şi doar ca ultimă soluţie. Dar, mai important, fusese ideea ei.

Regina se ridică şi îşi aranjă veşmântul, lăsându-l pe Tutankhamon să doarmă.

Acum el zăcea singur în întuneric, respirând uşor. Îi lăsase pânza albă pe frunte, dar în rest avea capul descoperit. Se vindeca oare? se întreba regina.

Se lăsase de mult întunericul când regina s-a întors în partea ei de palat. Era ameţită după ce o zi întreagă avusese grijă de faraon.

Deodată, pe coridor se auzi un sunet.

– Cine-i acolo? a întrebat. Aud pe cineva.

Nu i-a răspuns nimeni şi regina şi-a continuat drumul către camera ei.

La o clipă după ce a trecut ea, din spatele uneia dintre statuile de piatră care decorau coridorul a ieşit o siluetă îndesată.

Rapid, tăcut, omul a intrat în camera lui Tutankhamon şi s-a grăbit spre patul faraonului.

În mână avea o bâtă de şaizeci de centimetri. În inimă, crimă.

CAPITOLUL 7

Valea Regilor, 1917

Ca un general la comanda unei mici armate, Carter lătra comenzi, punându-și oamenii în locuri unde urmau să sape, să sape și să tot sape. Aceștia s-au dus la locurile lor și s-au aplecat asupra săpăligilor, știind că munca lor nu se va opri până ce nu le va spune el.

La patruzeci și trei de ani, Howard Carter, fluent în arabă și cu experiența Egiptului, era considerat o sursă vitală pentru armata britanică. Așa că, în loc să caute faraoni uitați, își petrecuse războiul în Cairo, angajat de Departamentul de Spionaj Militar al Ministerului de Război.

„Războiul mi-a luat cea mai mare parte a timpului în următorii ani", scria el mai târziu, „dar erau și perioade în care puteam face scurte săpături."

Acelea erau însă strict campanii de recunoaștere, nu căutări adevărate ale lui Tutankhamon sau ale altor faraoni pierduți. Apoi, pe 1 decembrie 1917, în timp ce în Europa era încă război, Carter a fost în sfârșit lăsat la vatră și i s-a permis să se întoarcă în iubita lui Vale a Regilor.

„Problema era unde să încep", scria el. „I-am sugerat lordului Carnarvon să luăm ca punct de plecare triunghiul definit de mormintele lui Ramses al II-lea, Mer-en-Ptah și Ramses al VI-lea."

Așa cum soldații din tranșee tânjeau după cei iubiți, la fel îi lipsise lui Carter valea. Să stea acolo, sub cerul albastru intens, și să simtă un strat fin de praf pe piele – era ca și cum s-ar fi îndrăgostit din nou.

– Începeți, a strigat el, și vorbele lui au avut ecou.

Muncitorii cu piepturile goale și-au înfipt *turiile* în pământ.

Carter avusese intenția să curețe zona din jurul mormintelor lui Ramses

al II-lea şi Ramses al VI-lea până la stâncă, sarcină care necesita îndepărtarea a zeci de mii de tone de piatră şi pământ. Aşternuse deja şine înguste şi aranjase să aibă un vagonet care să scoată resturile.

Planul era ambiţios, dar, după un deceniu de aşteptare, nimic mai puţin serios nu ar fi fost acceptabil pentru Carter sau pentru Înălţimea Sa. Era prea multă energie acumulată, prea multă ambiţie amânată.

Dar îşi va găsi el mormântul virgin? Îl va găsi pe regele Tutankhamon?

Davis spusese că valea era epuizată şi, până la momentul în care plecase, americanul fusese considerat autoritatea supremă în materie. De aceea, experţii luaseră de bun cuvântul lui Davis. Dar acum acesta era mort, ucis de un atac de inimă la doar şase luni după ce abandonase valea. Carter însă era foarte viu şi foarte dornic de muncă.

Se plimba printre muncitori, veterani cu mâini bătătorite şi umeri largi care căraseră atât de mult pământ toată viaţa. Credeau oare şi ei că valea era epuizată? Credeau că sapă toată ziua în soarele arzător fără speranţa de a găsi ceva? Sau credeau în adâncul inimii lor că ar putea ajuta la dezvelirea unui mormânt demult îngropat?

Îl vor descoperi ei pe invizibilul Tutankhamon?

Valea Regilor, 1920

Dar mormântul lui Tutankhamon nu avea să fie găsit în 1917 – şi nici în 1918 sau 1920.

Carter privea Valea Regilor cu frustrare din ce în ce mai mare şi cu prea puţin din obişnuitul lui entuziasm donquijotesc.

Sute de muncitori lucraseră pentru lordul Carnarvon câteva sezoane lungi – şi pentru nimic cu adevărat valoros. În Luxor, Carter era oarecum bătaia de joc a celorlalţi, un om trist care se luptă cu morile de vânt.

Găsise morminte începute, dar neterminate, cutii cu urcioare de alabastru, câteva locuinţe antice pentru muncitori. Şi cu toate că răbdarea lui părea inepuizabilă, a lordului Carnarvon nu era.

„Săpam în vale deja de câteva sezoane cu rezultate extrem de slabe", se lamenta Carter. „Dezbăteam mereu dacă trebuia să continuăm sau să încercăm un sit mult mai profitabil în altă parte. După aceşti ani goi, mai avea rost să continuăm?"

Privea valea, căutând vreun semn al regelui Tutankhamon. Cum spunea Carter, „atât timp cât rămânea o singură zonă de pământ neatins, merita să ne asumăm riscul". Raţionamentul lui era simplu: „Dacă ai noroc o

dată, poți fi recompensat pentru ani și ani de muncă plicticoasă și neprofitabilă."

Privirea îi rămânea agățată de bolovanii de cremene și de colibele muncitorilor de lângă mormântul lui Ramses al VI-lea.

Acesta va fi punctul lui de interes în anul următor – dacă va mai fi un an următor.

Palatul lui Tutankhamon, 1324 î.Cr.

O siluetă solitară mergea ca o fantomă prin dormitorul faraonului – o fantomă furioasă, răzbunătoare.

Era un soldat din armata egipteană, un bărbat pe nume Abdul, care fusese recrutat la vârsta de opt ani și petrecuse fiecare zi de atunci în serviciul faraonului. Nu avea soție, copii, iar părinții săi plecaseră de mult în lumea de dincolo. Nu ajunsese niciodată mai sus de soldat. Acest războinic era, în esență, un nimeni care nu avea nimic.

Abdul nu era obișnuit cu luxul palatului. Era sigur că va fi descoperit la fiecare cotitură a coridorului. Dar o văzuse doar pe regină părăsind dormitorul lui Tutankhamon. Era ca și cum gărzilor li se spusese să își ia liber. Fusese și asta ceva aranjat?

Își lăsase sandalele la cazarmă, știind că așa va fi auzit mai greu. Avea în mână o unealtă special pregătită pentru el de unul dintre armurierii de frunte ai generalului Horemheb.

O piatră netedă din Nil de mărimea unui grepfrut fusese legată cu frânghii de piele la capătul unui băț de abanos șlefuit, de șaizeci de centimetri.

Părea să fie o bâtă atractivă și foarte potrivită pentru război. Abdul știa însă că această bâtă era prea frumoasă pentru luptă.

Dar avea să fie perfectă pentru a ucide un tânăr faraon.

Valea Regilor, 26 februarie 1920

Descoperiseră ceva, dar ce fel de descoperire era?

Carter s-a aplecat ca să fie primul care o examinează. Lordul Carnarvon era aproape lipit de călcâiele lui, și la fel era și soția sa, lady Carnarvon.

Păreau să aibă în față o grămadă obișnuită de resturi – pietre, nisip, cioburi de cremene și de ceramică aruncate în timpul excavării unui mormânt cu mult timp în urmă.

Dar printre acestea, netede și albe, erau niște urcioare de alabastru – zece sau mai multe.

Şi urcioarele erau intacte.

Carter făcu un pas ca să curețe niște praf, dar lady Carnarvon, care de obicei era mai rezervată, i-o luă înainte. Deşi era îmbrăcată sofisticat şi era trecută de prima tinerețe, ea se lăsă în genunchi şi săpă cu mâinile în sol. Soții Carnarvon investiseră mult timp şi mulți bani în vale şi aceasta era prima comoară semnificativă pe care o găseau.

Nu i se putea refuza ocazia de a se bucura de descoperire la fel de mult cum o făceau bărbații.

Carter şi muncitorii stăteau în spate şi o priveau cum înlătură pământul de pe fiecare urcior.

Când a terminat, au făcut o numărătoare: treisprezece. Perfecte şi aproape imaculate, erau aproape sigur legate de înmormântarea unui rege numit Mer-en-Ptah şi erau o descoperire interesantă.

Totuşi, nu erau semne care să arate că vasele aveau ceva de-a face cu Tutankhamon. Oricât de mică ar fi fost descoperirea, era mai bine decât nimic. Şi cum sezonul lui 1920 se încheia în doar o săptămână, ar fi sfârşit munca într-o notă optimistă.

„Era tot ce putea fi mai apropiat de o adevărată descoperire care încă ne aştepta în vale", scria Carter în jurnalul său.

Încă o dată, era optimistul Don Quijote al Egiptului.

Castelul Highclere, lângă Newbury, Anglia, 1922

Ca să spunem adevărul, perioada petrecută de Carter în vale fusese costisitoare şi nefructuoasă. Nu găsise nimic care să justifice sutele de mii de lire pe care le cheltuise lordul Carnarvon în căutarea unui mare faraon pierdut – sau măcar a unuia mai mărunt.

Urcioarele de alabastru sporiseră speranțele după 1920, înlăturând pe moment amintirile căutărilor infertile din anii trecuți.

Dar 1921 nu a mai adus nimic important. Nu aveau nici un motiv să creadă că următorul sezon, din 1922, va fi diferit.

Acum cei doi bărbați se plimbau pe domeniul întins al castelului Highclere, proprietatea familiei Carnarvon din Anglia.

Atmosfera era încărcată şi Carter presimțea că fusese chemat pentru veşti foarte proaste.

De-a lungul anilor, cei doi se împrieteniseră, deşi nu se potriveau. Petrecuseră mult timp împreună, cu pumnii strânşi, rugându-se ca următorul lor efort să fie cel care va dezgropa vreo comoară măreață.

Scoseseră tone de pietre. Dar Howard Carter nu găsise nimic important în aproape douăzeci de ani.

Războiul le stătuse și el în cale. Sănătatea Înălțimii Sale avusese de suferit în absența iernilor calde egiptene. Și acum era gata să oprească finanțarea săpăturilor costisitoare, care nu duceau nicăieri.

Liniștit, Carter și-a susținut totuși punctul de vedere: localizase adăposturi antice pentru muncitori lângă mormântul lui Ramses al VI-lea, dar nu putuse să sape mai adânc din cauza multitudinii de turiști. Plănuia să înceapă săpăturile la începutul lui noiembrie, ca să evite vârful sezonului turistic.

Carnarvon a reacționat. Era sătul de vale. Nu se vor mai face săpături pe banii lui.

– Îmi pare foarte rău, Howard. Sunt la fel de trist ca tine, a spus el.

Veștile l-ar fi zdrobit pe Carter dacă acesta nu ar fi anticipat acest moment și nu ar fi avut următoarea mișcare planificată. Și-a dres glasul.

– Mai este un ultim mormânt care trebuie găsit, domnule. Sunt sigur de asta. Atât de sigur, încât dacă îmi permiteți să folosesc concesiunea dumneavoastră din vale, voi finanța chiar eu următorul an de săpături. Desigur, a adăugat grăbit, vom împărți orice aș găsi.

Carnarvon era uluit.

– Nu ai banii aceștia, a exclamat el.

– Voi găsi banii, domnule.

– Serios? Ca să plătești salariile a o sută de muncitori? Ca să plătești paza? Ca să te hrănești?

Carter zâmbi.

– Nu sunt chiar atât de flămând, cel puțin de mâncare. Presupun că voi avea nevoie de bani de țigări.

Carnarvon își mijii ochii. Era mișcat de acest gest de credință.

– Voi mai finanța încă un an. Dar numai unul, Howard. Este ultima ta șansă. Găsește-l pe regele Tutankhamon, sau noi doi am terminat.

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL 8

Palm Beach, Florida, prezent

– De ce zâmbeşti, Jim? a întrebat Susan. Soţia mea stătea în uşa biroului meu.

Tocmai închisesem telefonul după convorbirea cu Marty Dugard.

– Instinctul meu s-a întărit. Tutankhamon a fost asasinat, Sue. Trebuie doar să-mi dau seama cine l-a omorât pe bietul amărât.

– Instinctul nu contează prea mult dacă nu poţi dovedi asta, mi-a răspuns ea.

– Ah, o voi dovedi, am spus râmjind. Şi mulţumesc pentru încredere.

– La dispoziţia ta oricând, a zis ea peste umăr.

Sue avea dreptate. Cum aveam să dovedesc că Tutankhamon nu murise de la rănile suferite în accidentul de car? Aceasta era teoria cel mai des vehiculată cu privire la moartea lui.

Cel mai cunoscut personaj al meu, dr Alex Cross, se ia după instincte şi indicii, probabil pentru că şi eu fac la fel. În acel moment, simţeam că voi şti curând cine era responsabil pentru moartea lui Tutankhamon – poate cineva la care nici nu ne aşteptam. *Asta* era ceea ce mă entuziasmase.

Făcusem adnotări pe un manuscris nou cu Alex Cross înainte de telefonul de la Marty Dugard. Paginile erau aşezate în teanc pe biroul meu, lângă cele ale altor vreo zece proiecte în lucru. Am o abilitate, sau un blestem, de a mă putea concentra pe mai multe proiecte deodată. Dar Tutankhamon mă distrăgea de la alte proiecte.

Am ignorat manuscrisul cu Alex Cross şi m-am întins după lista de faraoni.

Regatul Nou, aşa cum este cunoscută perioada cu Dinastiile Optspreze-

ce până la Douăzeci, durase puțin mai mult de 500 de ani. Erau treizeci și doi de faraoni în acea perioadă, dar cei care mă interesau erau Tutankhamon și cel care îi urmase. Părea rezonabil să presupun că persoana care ar fi avut cel mai mult de câștigat din moartea lui Tutankhamon ar fi fost cel care a ajuns pe tron după el. Mergi pe urmele banilor, mergi pe urmele puterii.

Mi-am plimbat degetul pe listă. Am citit cu voce tare succesiunea de regi.

– Amenhotep al II-lea, Tutmes al IV-lea, Amenhotep al III-lea, Akhenaton, Nefertiti, Tutankhamon...

Apoi m-am oprit.

Nu doar următorul nume mi-a atras atenția, ci următoarele două nume. Mă mai uitasem la listă și înainte, dar abia acum am început să-mi dau seama ce însemna asta. Acestea nu erau doar niște nume – erau piese dintr-un puzzle care rămăsese nerezolvat mii de ani.

Holbându-mă la ele, am început să mă gândesc că nu studiam o crimă întâmplătoare, ci o conspirație făcută cu sânge rece. Simțeam iar acel instinct al meu – motivul, cred, pentru care revista *Time* mă numise odată „Omul care nu poate greși".

Vom afla curând, nu?

Valea Regilor, 1 noiembrie 1922

Muncitorii se strânseseră pentru lucru. Carter îi cunoștea pe majoritatea după nume sau din vedere după ce lucrase cu ei în vale ani de zile. Își țineau uneltele de lucru pe umeri și purtau sandale subțiri și cămăși albe fluide care le cădeau până la glezne.

– *Mabrook*, salutau ei, iar zâmbetele lor erau un semn sigur că erau gata de un sezon nou-nouț cu șeful lor pretențios.

Carter încerca să pară încrezător, dar până și el era ros de îndoială.

„Săpam în vale de câteva sezoane, cu rezultate foarte precare", scria el într-un rar moment de sinceritate. „După acești ani infertili, mai avea rost să continuăm?"

Hotărâse că avea rost și îl convinsese pe lordul Carnarvon să mai dea alte câteva mii de lire. Făcându-i semn din cap supraveghetorului-șef, Carter a dat ordinul oficial de începere.

Începeau cu două luni mai devreme decât de obicei, sperând că vor termina înainte de începerea sezonului turistic.

Aproape de el, chiar în fața deschiderii cavernoase a mormântului lui

Ramses al VI-lea, se ridica un triunghi de ruine scoase la iveală cu cinci ani în urmă – un şir de locuinţe ale muncitorilor antici.

La început, oamenii lui Carter vor înregistra locaţia şi dimensiunea precisă a fiecărei colibe. Apoi vor înlătura colibele şi vor săpa pământul până la stâncă. Doar când dădeau de piatră puteau începe să dea la o parte nisipul rămas ca să caute fisura din pământ care putea duce la Tutankhamon şi la mormântul acestuia. Un arhitect de morminte ar fi tăiat drept prin stâncă pentru a face cel mai solid şi durabil loc de înmormântare imaginabil. Ar fi existat poate o scară care cobora, sau un pasaj demult îngropat care să marcheze intrarea.

Sau cel puţin aşa spera Carter.

„Avusesem întotdeauna un fel de presimţire inexplicabilă că în acel colţ al văii ar putea fi găsit unul dintre regii pierduţi, posibil Tutankhamon", scria el într-un jurnal.

Dar nu se baza decât pe un instinct puternic. Desigur, aceasta era ultima parte a văii care rămăsese neexplorată. Dar cine putea spune dacă sau când va fi descoperită o altă comoară?

Carter avea obiceiul de a-i privi pe oameni la lucru. Vorbeau întruna, bârfeau despre prietenii şi soţiile lor în timp ce săpau cu *turiile* în solul stâncos. Uneltele zăngăneau când loveau piatra şi lucrul avea o cadenţă care era aproape muzicală pentru Carter.

În ciuda vorbăriei lor, muncitorii erau hotărâţi şi exacţi. Anii de trudă în vale îi făcuseră egiptologi în adevăratul sens al cuvântului. Ştiau când să aibă grijă şi când arunce pământul cu putere.

Aşadar Carter nu putea decât să stea, să privească şi să spere că acesta va fi anul lui. Indiferent cât de rapidă era echipa sa, să sape până la patul stâncos dura zile întregi. S-a gândit că ar fi mai bine să se întoarcă acasă, să scape de soare şi să despacheteze mâncarea şi vinul care tocmai îi sosiseră din Londra.

Dar a rămas la sit, preferând să îndure ceea ce numea cumplitele „îndoieli născute din dezamăgirile anterioare" acolo decât acasă.

Şi-a aprins o altă ţigară şi a privit cum plutea prafiul.

Valea Regilor, 4 noiembrie 1922

Era răsăritul soarelui, la trei zile după începerea sezonului. Optimismul primei zile lăsase deja loc mormăielilor şi moralului scăzut. Săpătorii erau tot vorbăreţi, dar păreau nemotivaţi şi dezamăgiţi, de parcă ar fi renunţat deja.

Un băiat, fiul unui muncitor, se juca vesel în nisip. Treaba lui era să care apă, dar soarele nu era încă destul de sus ca oamenilor să le fie sete, așa că se mulțumea să pretindă că este și el muncitor.

Băiatul știa că trebuie să stea departe de locuințele antice ale muncitorilor, unde erau bărbații, așa că săpa în pământul de alături cu niște bețe. Nisipul era fin și nu prea dur. Nu era prea greu pentru el să își înfigă bețele în pământ.

Unul dintre bețe a dat de ceva tare. Inima i-a bătut puțin mai repede și s-a întrebat ce ar putea fi. A lăsat bățul din mână și a început să sape cu mâinile. Curând, a apărut un obiect tare. Era plat, neted și din piatră.

Cu cât îl curăța mai mult, cu atât își dădea seama că obiectul merita atenția lui.

Era o treaptă.

Aici, nu unde săpau muncitorii.

Acum mult timp, cineva săpase treapta în stâncă. Timpul și vremea o acoperiseră până când acest băiat, mii de ani mai târziu, a scos-o din pământ cu niște bețe.

Repede, a turnat nisipul înapoi în gaură și a marcat locul cu atenție. Apoi a fugit să îi spună domnului Howard Carter despre scara misterioasă.

Deșertul Egiptean, 1324 î.Cr.

– Opriți săpăturile!

Vocea a răsunat pe coridor, acoperind hărmălaia tâmăcoapelor și a ciocanelor.

Supraveghetorul era furios. Nimeni în afară de faraon nu putea da o asemenea comandă.

Și-a înfipt picioarele în pământ, și-a pus mâinile în șold și s-a întors să se uite la idiotul acela neobrăzat, oricine ar fi fost el.

A auzit pași pe coridor, apoi strigătele furioase ale muncitorilor care erau împinși de intrus.

Un paj regal care venea în fugă se opri drept în fața supraveghetorului. Acesta credea că omul lucra pentru sfetnicul regal, deși nu era sigur. Oricum, era mai bine să se liniștească.

– Cu ce drept dai buzna în construcția mea și dai o asemenea comandă? întrebă supraveghetorul măsurându-și vorbele.

– Din ordinul sfetnicului regal, răspunse pajul.

Supraveghetorul se calmă puțin.

– Ascult. Din ordinul sfetnicului, *ce*?

– Faraonul a murit.

Pajul se aplecă înainte și șopti atât de încet, încât doar supraveghetorul îl putea auzi.

– Se zvonește că a fost asasinat și că vor mai urma multe morți.

Supraveghetorul era evident șocat, ceea ce l-a încântat pe pajul bârfitor.

– Este secret? întrebă supraveghetorul.

– Cel mai mare. Dacă aș fi în locul tău, nu l-aș repeta.

– Tocmai ai făcut-o.

– Tu nu ești totuna cu mine, săpătorule de morminte.

S-a lăsat un moment de tăcere tensionată. Supraveghetorul era atât de concentrat pe veștile uluitoare, că a avut nevoie de o clipă ca să se gândească la consecințe.

– Nu pot termina mormântul acesta în șaptezeci de zile, spuse, făcând aluzie la perioada de jelire, îmbălsămare și mumificare înainte ca un faraon să poată fi închis în pământ pentru eternitate. Este imposibil.

– De aceea am venit. Vom termina acest mormânt mai târziu. Faraonul va fi îngropat în mormântul din centrul văii.

Supraveghetorul era din nou uluit.

– Acela nu este un mormânt pentru un faraon. Este un fleac. Doar patru camere și cel mai îngust coridor posibil. E un dulap!

– Da, dar este un dulap terminat.

– Tot trebuie să fie pictat, replică supraveghetorul. Se obișnuia să se picteze pe ziduri, în culori aprinse, scene din viața faraonului și din călătoria acestuia spre lumea de dincolo.

– Exact. Mai bine ți-ai pune oamenii să deseneze imagini frumoase.

– Opriți săpăturile! răcni supraveghetorul. Se opri și se uită curios la paj. Cine va...

– Moșteni mormântul acesta? răspunse pajul, anticipând întrebarea.

Supraveghetorul aprobă din cap.

– Sfetnicul regal a fost atât de bun încât s-a oferit să îl scape pe faraon de el.

Valea Regilor, 1324 î.Cr.

Ankhesenpaaton stătea în capătul scărilor ce duceau la mormântul soțului său. Mai erau mai mult de două luni până la înmormântare, dar voia să vadă cu ochii ei unde își va petrece el eternitatea.

A dat din cap către Yuye, servitoarea ei, ca să îi transmită că nu vrea să fie urmată. Apoi regina a coborât treptele.

Acestea duceau la un coridor. A observat dezamăgită lipsa de decorațiuni, pereții de piatră complet goi. Ankhesenpaaton înțelegea că nu fusese timp. Și totuși, câteva picturi simple ar fi fost mai potrivite.

S-a întors către lumina de la intrarea în mormânt, verificând dacă o urmase cineva. Nu părea să fie nimeni acolo.

Ankhesenpaaton a suspinat ușurată. Mai mult decât orice, voia să fie singură acum. Avea multe lucruri la care să se gândească.

Coridorul ducea către o cameră mare și dincolo de aceasta era o cameră ceva mai mică. Drumul era luminat de lămpi mici ale căror flăcări fantomatice dansau pe pereți.

Reginei i s-a încălzit inima când a văzut în sfârșit pe pereți picturi care descriau viața lui Tutankhamon. Cel puțin aici va fi ținut minte.

În centrul cămăruței era tronul lui Tutankhamon, de parcă îl aștepta. A mers către el, plimbându-și mâna de-a lungul lemnului.

Ankhesenpaaton zâmbi privind spatele scaunului, unde erau sculptate scene din viața lor împreună. Era una în care ea îl ungea cu ulei. Și o alta cu ei la vânătoare, în care el avea arcul întins, iar ea îi dădea o săgeată și arăta către o rață de Nil grasă. Își amintea ziua aceea, sau una asemănătoare, de parcă ar fi fost ieri.

Mai era un motiv pentru care se afla aici: Ankhesenpaaton se temea pentru viața sa.

Înconjură tronul, speriată de emoțiile care o copleșeau. Nu se simțise niciodată atât de singură, niciodată nu avusese atât de multă nevoie de vocea liniștitoare a lui Tutankhamon. El ar fi știut ce să facă. Îl văzuse din ce în ce mai încrezător în prezența lui Ay, până la punctul în care Ay nu mai avea deloc putere asupra lui, sau avea foarte puțină. Lui Tutankhamon îi plăcuse să îi tot amintească faptul că Ay și soția acestuia nu fuseseră nimic mai mult decât niște servitori pentru părinții lor. De fapt, soția lui Ay fusese doica lui Nefertiti. Regina nu avea de ce să se teamă de ei.

Ankhesenpaaton respiră adânc, apoi se așează pe tron. La început stătu dreaptă, apoi se relaxă. Așa stătea Tutankhamon, nu țeapăn ca un conducător căruia nu i se cuvenea tronul, ci relaxat și sigur pe el.

Aproape că îi putea auzi vocea așa cum stătea acolo. Ar fi vorbit direct, fără să se teamă să spună adevărul oricui ar fi fost nevoie.

Ankhesenpaaton simți puterea ridicându-se din ea, de parcă Tutankha-

mon în persoană i-ar fi insuflat încredere. Dar era prea mult. Se prăbuşi în lacrimi, suspinând în singurătatea mormântului.

Tutankhamon plecase din această lume: acesta era crudul adevăr. Cum ar putea conduce ea fără el?

Îi auzi vocea, puternică şi sigură: *O femeie nu poate fi faraon în aceste timpuri. Ai două opţiuni – ori te căsătoreşti cu Ay şi îl laşi să conducă, ori găseşti un rege străin care să ocupe tronul.* Unele dintre surorile ei se măritaseră cu asiatici. De ce ar fi ea diferită?

Pentru că ele erau prinţese, iar eu sunt regina – şi acum sunt şi faraon.

Ankhesenpaaton se opri din plâns, dar durerea pe care o simţea în inima ei era mare. Nu voia să se mărite cu nici un altul şi cu siguranţă nu cu Ay. Dar era regină şi nu avea altă variantă. Orice plan ar fi urmat, trebuia să fie spre binele Egiptului.

Regina privi iar pereţii. Trebuia să acţioneze rapid.

Ieşi din camera funerară cu paşi mari, spatele drept şi capul sus. În mintea sa compunea deja scrisoarea care ar fi putut-o elibera.

Sau ar fi omorât-o – ca pe bietul Tutankhamon.

Cei mai bogaţi şi importanţi cetăţeni ai Egiptului veniseră de departe ca să îl jelească pe tânărul rege. Îşi puseseră cele mai colorate veşminte şi colanele de aur. Scena vibrantă părea nelalocul ei în pustietatea văii.

Erau atât de mulţi şi intrarea în mormânt era atât de mică, încât doar câtorva oameni de vază li se făcuse onoarea de a intra să vadă unde se odihnea faraonul pentru eternitate.

Sarcofagul era greu şi treptele erau abrupte, făcând ca drumul către locul de veci al lui Tutankhamon să fie lung şi complicat. Sudoarea de pe umerii oamenilor făcea ca povara lor să alunece şi era evident că fac eforturi să nu scape faraonul.

Mulţimile de afară priveau cu nerăbdare, neprotejate de soare. Chiar şi cele mai bogate femei transpirau şi arătau jalnic, cu cărbunele negru gros de la ochi curgându-le pe obraji. Unora le făceau sclavii vânt, ceea ce ajuta vag în aerul nemişcat şi fierbinte.

Şi totuşi nimeni nu îndrăznea să plece în căutarea unei fâşii de umbră. Asta putea să mai aştepte până ce trupul faraonului ar fi fost închis în pământ.

Era treaba supraveghetorului să asigure conţinutul mormântului, pentru că şi cea mai bogată şi mai puternică persoană din Teba ar fi putut fi tenta-

tă să fure un nimic de aur dacă ar fi avut ocazia. Odată ce trupul faraonului a fost pus în sicriu, supraveghetorul a trecut repede prin mulțime și a coborât treptele. Oamenii lui erau deja ocupați să sigileze camera funerară cu lemn și mortar.

Tutankhamon era așezat acum într-un sicriu din aur solid, care era așezat într-un altul, și acesta în altul, iar cel din urmă pus într-un sarcofag din cuarț galben, cu margine din granit roz. Sarcofagul stătea pe un altar funerar, încastrat într-un alt altar și apoi în altul, toate acestea ascunse de altarul exterior decorat cu faianță albastră și aur.

Structura era atât de mare, încât umplea camera funerară din perete în perete, fără nici un centimetru liber.

Când muncitorii au început să lucreze, grupuri de oameni au început să care obiectele lui Tutankhamon în camera mult mai mare de lângă. Nici unul dintre obiectele lui nu era considerat prea mic sau neimportant – de la jocuri din copilărie până la paturi de campanie. Au lucrat ore întregi, de parcă Tutankhamon ar fi mutat tot ce avea într-o locuință nouă, ceea ce bineînțeles și făcea.

– Am terminat, spuse zidarul, arătându-i supraveghetorului că putea inspecta lucrarea.

Mortarul era umed încă, dar era clar că totul fusese făcut perfect. Un jefuitor de morminte ar fi trebuit să aibă extrem de multă voință – și mușchi – ca să pătrundă în acea încăpere. Ca să ajungă la trupul faraonului ar fi trebuit să doboare întregul perete nou, apoi să desfacă fiecare bucată din cavoul complicat.

– Ești în siguranță acum, a murmurat supraveghetorul, mândru de munca și de profesionalismul lui. Ai fost un faraon bun.

Nimeni nu-l va mai deranja vreodată pe faraon.

CAPITOLUL 9

Valea Regilor, 4 noiembrie 1922

Carter fuma o ţigară, a cincea sau a şasea pe ziua aceea, şi era iarăşi într-o dispoziţie optimistă. Se plimba prin vale călare pe catârul lui alb cu maro. Poteca trecea abrupt printre stânci şi deasupra ei se vedea cerul albastru-deschis.

Era aceeaşi rută pe care mai mersese de nenumărate ori în ultimii treizeci de ani şi ziua părea absolut obişnuită, încărcată de aşteptări, dar temperată de disperare. În noaptea trecută, înainte de a pleca acasă, ordonase şefului de echipă să termine de curăţat pământul până la stâncă. Acum fuma şi se întreba cum mergea lucrul.

Treizeci de ani – o perioadă foarte lungă pentru rezultate atât de slabe şi neplăcute.

Nu-i de mirare că cei din Luxor râdeau pe la spatele lui.

A observat că era linişte în vale.

Valea nu era niciodată tăcută în timpul sezonului de săpături.

Din ce în ce mai curios, Carter a descălecat şi a legat animalul la umbră. Şeful de echipă l-a găsit aproape imediat şi i-a spus noutăţile.

„Am fost anunţat că găsiseră o treaptă tăiată în stâncă", şi-a amintit Carter mai târziu. „Părea prea frumos ca să fie adevărat, dar după ce au mai curăţat puţin, s-a dovedit că eram într-adevăr pe o treaptă tăiată în stâncă."

Văzuse asemenea scări în multe morminte din vale şi, se gândea el, „aproape că am îndrăznit să sper că în sfârşit am găsit mormântul".

Le-a ordonat oamenilor să sape. Treapta găsită de băiat a dat la iveală curând mai multe trepte, care duceau din ce în ce mai adânc în stânca dură, cam trei metri sub intrarea de la mormântul lui Ramses al VI-lea.

Carter lucrase destul de mult în vale ca să știe că aceasta era o scară de tipul celor care erau construite în morminte. Felul în care era tăiată piatra era un indiciu.

Oamenilor nu trebuia să li se spună ce să facă. Toate celelalte zone ale sitului erau abandonate. Un grup săpa adânc, curățând tot pământul tasat și calcarul care acopereau scara, iar altul lucra în vârf. Treaba lor era să dea la o parte pământul din jurul intrării ca să scoată la iveală adevăratele formă și dimensiune a scării.

Carter a oprit lucrările la miezul nopții. Dar ritmul frenetic a reînceput în zori, odată cu sporovăiala oamenilor.

În după-amiaza zilei de 5 noiembrie, era clar că găsiseră o structură subterană măreață. Trebuiau doar să sape până apărea intrarea.

Chiar și în zăngănitul *turiilor* și cu tot praful înecăcios din aer, Carter era din nou pesimist. A început să se gândească la starea camerei subterane.

Era goală? Fusese vreodată folosită? Era doar o cameră de depozitare, sau un mormânt adevărat? Și dacă era un mormânt, cum era posibil să fi scăpat de jefuitori?

Scara era acum un pasaj parțial acoperit, măsurând trei metri înălțime și doi metri lățime. Opt trepte erau acoperite de pământ.

Apoi nouă.

Zece.

Unsprezece trepte.

La treapta a douăsprezecea au găsit porțiunea superioară a unei uși. În jurnalul său, Carter a descris-o ca fiind „blocată, cimentată și sigilată".

Sigilată. Acesta era un semn bun. Carter a început să creadă că era posibil să fi găsit un mormânt nedeschis.

„Orice, absolut orice, putea să se afle dincolo de acel pasaj", scria Carter. „Am avut nevoie de tot autocontrolul meu ca să nu sparg ușa și să nu o cercetez pe loc."

Dar terminase cu cercetatul – cel puțin deocamdată. Pe 5 noiembrie, când soarele apunea peste Valea Regilor, Carter a ordonat *oprirea săpăturilor*.

În loc de asta, oricât de mult voia el să sape mai adânc, oricât de multă *nevoie* avea să o facă, a ordonat oamenilor să umple la loc puțul scării.

Luxor, 23 noiembrie 1922

Când trenul din Cairo a intrat în gara Luxor, trecuseră aproape trei săptămâni descurajante de la descoperirea mormântului.

Nu se mai făcuseră nici un fel de lucrări de când se acoperise scara, pe 5 noiembrie. Gărzile păzeau situl zi şi noapte. Ca precauţie suplimentară, se rostogoliseră şi nişte bolovani peste deschizătură.

Aceste măsuri de siguranţă erau vitale. Zvonuri despre descoperire aduseseră deja hoarde de turişti în vale, făcându-l pe Carter să scrie confuz în jurnalul său că „veştile circulă repede într-un oraş mic ca Egiptul".

Cu toate acestea, a refuzat să deschidă mormântul.

„Lordul Carnarvon era în Anglia", a explicat el. „Era corect faţă de el să amân totul până la venirea lui. Aşadar, în dimineaţa de 6 noiembrie i-am trimis următoarea telegramă: În sfârşit, descoperire minunată în vale; un mormânt magnific cu peceţile intacte; acoperit respectivul până la venirea dumneavoastră; felicitări."

Carnarvon a răspuns printr-o telegramă că va sosi în două săptămâni.

„Aveam deci aproape paisprezece zile de amânare şi le-am folosit ca să facem diverse pregătiri, pentru ca la deschiderea mormântului să putem să ne descurcăm rapid cu orice situaţie care ar putea apărea", scria Carter.

Şi-a petrecut cele două săptămâni în perpetuă îndoială de sine şi se tot gândea şi răzgândea. Toată viaţa lui era legată de acel mormânt.

„Un lucru mă încurca, şi acela era îngustimea deschizăturii în comparaţie cu mormintele celelalte din vale", scria el. „Putea fi mormântul unui nobil înmormântat acolo cu acordul faraonului? Era oare un cavou regal, un loc în care fusese pusă pentru siguranţă o mumie cu tot echipamentul? Sau era chiar mormântul regelui pentru care petrecusem atâţia ani de căutări?"

Pe măsură ce zilele treceau încet şi veştile se răspândeau cu viteză în jurul lumii, Howard Carter a devenit o figură publică.

Asta îl înspăimânta. Nu că îl supăra celebritatea – după ani de eşecuri şi luptă, era plăcut să i se gâdile orgoliul. Dar dacă mormântul era gol, s-ar fi făcut de râs peste tot şi reputaţia de ratat i-ar fi crescut.

A încercat cât a putut să-şi vadă de treabă, petrecând noapte de noapte fără să doarmă, în aşteptarea lordului Carnarvon şi a familiei acestuia.

În sfârşit, au ajuns!

La oprirea trenului, lordul spilcuit a coborât din compartimentul său de clasa I. Fiica sa Evelyn, o frumuseţe de douăzeci de ani, era lângă el. Ea şi Carter se bucuraseră de o idilă clandestină cu un sezon în urmă, în ciuda diferenţei de vârstă de aproape treizeci de ani, deşi cu lordul Carnarvon zi şi noapte alături de Carter în Luxor, era imposibil să meargă prea departe cu Evelyn.

Carter i-a întâmpinat nerăbdător, dându-i lui Evelyn un buchet de flori albe. Apoi, cei trei urcară pe măgari pentru călătoria de zece kilometri până în Valea Regilor. Drumul i-a dus prin câmpurile verzi luxuriante de lângă Luxor. Apoi au traversat Nilul cu feribotul și au continuat coborând poteca prăfuită către vale.

Dar deși Evelyn era radioasă ca de obicei, lordul Carnarvon era slăbit și obosit. Avea nevoie de odihnă.

Intrarea în mormânt trebuia să mai aștepte o zi.

Un Howard Carter dezamăgit și-a condus oaspeții către casa lui, unde urma să mai petreacă încă o noapte de nesomn.

Valea Regilor, 24 noiembrie 1922

A doua zi, Carter, lordul Carnarvon și lady Evelyn au sosit la sit. Pentru Carter fusese o așteptare de treizeci de ani, dar chiar și pentru familia Carnarvon suspansul trebuie să fi fost apăsător.

Bolovanii grei fură rostogoliți de pe mormânt. Apoi oamenii lui Carter au început să curețe treptele. Dar nu era atât de simplu ca datul nisipului la o parte de pe o deschidere, pentru că pe măsură ce săpau tot mai adânc, apăreau artefacte amestecate cu pământul.

Lady Evelyn era foarte emoționată de semnificația istorică a tuturor acestor mișcări, studiind cu afecțiune fiecare ciob nou de ceramică sau amuletă – le numeau scarabei – care apăreau în muntele de pământ.

Dar buna dispoziție a lui Carter a pierit curând. În mintea lui, aceste bucățele disparate însemnau că nu găsise un mormânt, ci un depozit regal de gunoi. „Toate dovezile păreau să indice un depozit mai degrabă decât un mormânt", a recunoscut el, „o colecție de obiecte diverse ale regilor Dinastiei a Optsprezecea."

Cioburile aveau întipărite numele regilor pe care îi cunoștea bine: Amenhotep Magnificul, Akhenaton, Tutmes. Nemulțumit de ce vedea, Carter și-a petrecut ziua privind în jos de pe prima treaptă, gândindu-se că acesta ar putea fi sfârșitul carierei sale – și un capitol final înjositor.

În sfârșit, „în după-amiaza zilei de 24, întreaga scară era curățată, șaisprezece trepte cu totul și am putut inspecta ușa sigilată", scria el.

A fost teribil de dezamăgit de ce vedea.

„Mormântul nu era absolut intact, așa cum sperasem", scria el.

Altcineva fusese acolo înaintea lui.

Cu ușa expusă acum complet la lumina soarelui și la aer, era clar că si-

giliile de mortar fuseseră deschise. Jefuitorii intraseră în mormânt, apoi stătuseră să resigileze uşa după ce îl goliseră.

Mintea lui Carter era plină numai de gânduri greşite. Spargerea fusese făcută în timpuri moderne? Imposibil. Locuinţele muncitorilor şi pământul afânat de deasupra stâncii plasau mormântul în timpul lui Ramses al VI-lea, cel puţin. Asta însemna că oricine îl bântuise o făcuse într-o fereastră de 200 de ani dintre domniile lui Akhenaton şi Ramses.

Era ceva ce îi dădea speranţe lui Carter: sigiliul lui Tutankhamon era pus pe uşă.

Asta ducea la şi mai multe întrebări: era sigiliul dovada că acel rege misterios, despre care se ştia atât de puţin, era îngropat înăuntru? Sau era doar un indiciu că fusese prezent sau domnea atunci când fuseseră mutate rămăşiţele şi lucrurile altora în acest loc? În fond, acelaşi sigiliu fusese găsit şi pe mormântul despre care Davis pretinsese cândva că aparţinea lui Tutankhamon.

Până când s-a înserat şi s-a oprit lucrul pe ziua aceea, sigiliul l-a tot chinuit.

Creierul lui Carter se întorcea mereu la aceeaşi întrebare: *Putea fi Tutankhamon?*

Dacă da, aceasta ar fi fost cea mai mare descoperire a timpurilor moderne.

Dimineaţa, Carter urma să îşi primească răspunsul. La răsărit, plănuia să fie primul om în ultimii 3 000 de ani care să dărâme uşa aceea.

Valea Regilor, 25 noiembrie 1922

Era timpul. De fapt, aproape. Înainte de a putea fi distrusă uşa, pecetea regală trebuia fotografiată pentru istorie.

Această onoare unică i-a revenit lordului Carnarvon, preşedintele clubului său local de fotografie din Anglia. Lordul stătea acum în capătul scării înguste în lumina palidă a zorilor, tot vorbind despre vitezele şi aperturile diafragmei, un amator foarte dedicat şi priceput. Ultimul lucru pe care voia lordul Carnarvon să îl facă era să facă o greşeală care ar fi dus la fotografii proaste sau, şi mai rău, la lipsa lor.

Carter, pe de altă parte, era copleşit de nervozitate.

Ca să complice şi mai mult lucrurile, un birocrat detestat de la Serviciul pentru Antichităţi venise ca să supervizeze intrarea. Rex Engelbach, poreclit „păstrăvul" de către Carter şi Carnarvon, din cauza chipului său palid,

era convins că titulatura sa îi dădea dreptul să fie prima persoană care intra în mormânt.

Carter nu îl plăcuse niciodată pe Engelbach, arogant și lipsit de cunoștințe de egiptologie, dar în această dimineață refuza să îl lase pe Engelbach să îl supere. După o carieră definită de muncă grea și eșecuri, Carter era în sfârșit gata să intre în mormântul lui Tutankhamon. Acum nu era momentul să se certe cu funcționarii publici. Dar nu se punea problema ca Engelbach să intre primul în acel mormânt. Nici în ruptul capului.

Carter a coborât treptele cu caietul său de schițe ca să deseneze toate pecețile și gravurile. Asta ar fi fost o rezervă la fotografiile lui Carnarvon și acum cei doi prieteni lucrau umăr lângă umăr la baza scării înghesuite.

Schițele lui Carter erau exacte ca scară și detalii. Nu a rămas neînregistrat nici un detaliu al desenelor.

Abia la jumătatea dimineții, când terminase desenele, Carter a urcat din nou scara cu lordul Carnarvon.

Era timpul.

Carter a ordonat oamenilor săi să dărâme ușa.

„În dimineața zilei de 25", scria Carter, „am înlăturat ușa; era construită din pietre aspre clădite atent din podea până la pragul de sus și cu mult mortar pe suprafață ca să se poată întipări pecetea."

Mulțimea s-a adunat la capătul treptelor, nerăbdătoare să vadă ce era de partea cealaltă. Umbrele și resturile făceau imposibilă vizibilitatea.

Carter a coborât treptele ca să arunce o privire. S-a trezit privind un coridor lung și îngust. Podeaua netedă cobora în pământ, într-un coridor descendent.

Coridorul, scria Carter, „era complet umplut cu pietre și cioburi, probabil scoase chiar din excavarea lui.

Această umplutură, ca și în cazul ușii, arăta semne clare de deschidere și închidere ulterioară a mormântului, partea neatinsă fiind așchii de piatră albe și curate, amestecate cu praf; în timp ce partea răvășită era compusă în principal din cremene întunecată".

Cât de adânc ducea coridorul în pământ era imposibil de știut. Dar un lucru era sigur: mai fusese cineva acolo.

„Un colț neregulat fusese tăiat prin umplutura inițială în colțul de sus din stânga", a observat Carter. Cineva scormonise acolo, căutând ce era de partea cealaltă.

Carnarvon a făcut o poză cu grămada de pietriș. Apoi un Carter frânt a

ordonat oamenilor săi să îndepărteze aşchiile şi praful. Mai devreme sau mai târziu tunelul trebuia să se termine.

Cu puţin noroc, jefuitorii de morminte nu luaseră chiar tot.

Valea Regilor, 26 noiembrie 1922

Era chiar după prânz, pe care Carter aproape că nu îl atinsese. El şi lady Evelyn scormoneau printr-un coş cu pietriş, când un om a urcat scara în fugă cu veştile: muncitorii găsiseră o a doua uşă.

Cu inima bătându-i de emoţie, Carter s-a pregătit să coboare din nou treptele să arunce o privire şi să evalueze noua descoperire.

Fuseseră douăzeci şi patru de ore tumultuoase şi pline de emoţii pentru toţi. Muncitorii lucraseră până noaptea, scoţând resturi cu coşurile. Totuşi coridorul era încă un depozit aparent nesfârşit de pietriş când s-au oprit în sfârşit din muncă.

Ca să fie şi mai rău, piatra era acoperită cu ceea ce Carter a descris ca fiind „ceramică spartă, sigilii de urcioare, urcioare de alabastru, întregi şi sparte, vase pictate de ceramică, numeroase fragmente mai mici şi vase de apă din piele" – semne şi mai clare că acesta putea fi un depozit antic de gunoi, *nu* un mormânt.

Lucrul a reînceput la prima rază de lumină. Carter şi lady Evelyn căutau cu atenţie prin fiecare coş nou de resturi, căutând indicii istorice. Carter era egiptolog, înainte de toate. Pentru el, această muncă ocrotea şi păstra istoria. În loc să arunce pur şi simplu pietrişul, cum ar fi făcut Theodore Davis, Carter a catalogat şi a înregistrat meticulos fiecare descoperire nouă, indiferent cât de mică şi neimportantă părea.

Pentru privitorii nervoşi – disperaţi să vadă interiorul mormântului şi care se coceau efectiv în soarele deşertului – înregistrarea era o pierdere monotonă de timp care încetinea totul.

Acum când Carter a coborât treptele, urmat de lordul Carnarvon şi de lady Evelyn, entuziasmul a cuprins mulţimea. Cei trei şi-au făcut loc printre muncitori în pasajul îngust.

Aerul era plin de praf şi de „febra suspansului".

A doua uşă era aproape identică cu prima. Pe suprafaţă erau imprimate vag sigilii cu numele lui Tutankhamon.

Dar şi pe această uşă se intrase în Antichitate. Simbolul unei necropole regale era şi el pe uşă, iar Carter nu s-a putut abţine să nu fie pesimist. „Era un depozit ce urma să deschidem noi, nu un mormânt", scria el.

Totuși, a înaintat și a început să facă o gaură în colțul din stânga sus al pasajului. Mâinile îi tremurau când se întindea să dea la o parte bucăți groase de mortar și piatră.

Lordul Carnarvon i-a dat o vergea lungă și subțire de fier. Ținând-o strâns, Carter a introdus-o în mica deschizătură până când a intrat pe cealaltă parte. A mai testat să vadă dacă mai întâlnea ceva. Nu mai era nimic – nici un zid de calcar, nici cioburi de ceramică, doar aer.

Trecuse la următorul nivel.

Carter nu avea idee ce s-ar mai putea întâmpla, dar marele moment venise în sfârșit. Era depozit, sau era mormânt? Putea afla într-un singur mod.

„Acolo era ușa sigilată și în spatele ei era răspunsul la întrebare", își amintea el.

A tras de marginea găurii făcute cu vergeaua. Apoi a lucrat cu mâinile goale, săpător solitar.

Se gândea că merita măcar atât.

CAPITOLUL 10

Palatul lui Tutankhamon, 1324 î.Cr.

Ochii îi trădau – întotdeauna.

Așa că Ankhesenpaaton le privea ochii, de fiecare dată când se întâlnea cu un membru al curții regale în aceste vremuri de pericol. Stând singură în camera de lucru, cu soarele dimineții abia luminând camera mare de piatră, și-a adunat forțele pentru o nouă zi.

Dacă stăteau cu ochii ușor plecați, credeau că ea și-a ucis soțul. Același lucru era valabil și pentru cei care aveau zâmbete fixe pe față și îi evitau privirea.

Nu putea descrie exact cum arătau cei care o credeau. Dar dintre aceștia nu erau mulți în palat. Era de parcă fusese deja judecată și găsită vinovată.

– Ai vrut să mă vezi, Mărită Regină? a întrebat Yuye, servitoarea ei.

Fata s-a înclinat când a intrat în apartamentele reginei, așa că lui Ankhesenpaaton i-a fost greu să o studieze.

Acum că Tutankhamon murise, întregul palat îi aparținea reginei, dar stătea doar în camerele ei. Se simțea mai bine așa. Mai în siguranță. Singura schimbare pe care o făcuse la palat fusese să o îndepărteze pe iubita lui Tutankhamon.

– Scrie o scrisoare, i-a spus regina.

A privit peste umărul fetei în timp ce rostea cuvintele, temându-se să nu fie auzită sau prinsă cu ceea ce unii ar fi numit trădare.

Yuye a mestecat un fir nou de trestie înainte de a-l înmuia în cerneală și a scos un sul nou de papirus.

– „Mare rege Suppiluliuma", a dictat regina, cu vocea tremurândă.

Ankhesenpaaton a cântărit-o pe Yuye înainte de a continua. Dacă se putea încrede în cineva, trebuia să fie Yuye. Și totuși regina nu era sigură că era o idee bună să îi trimită o scrisoare regelui hitiților. Erau dușmanii Egiptului și secole de bătălii născuseră o neîncredere constantă între cele două popoare.

Dar Ankhesenpaaton avea un plan, o viziune înaintată care ar fi avut mari beneficii pentru Egipt acum și în viitor. Hitiții erau puternici, aveau o armată bună și conducători dârzi. O căsătorie între regină și unul dintre fiii regelui ar fi întărit Egiptul secole de atunci înainte.

A continuat.

– „Regele meu a murit și mi s-a spus că ai fii mari. Acesta este un lucru norocos pentru noi amândoi. Trimite-mi unul dintre fiii tăi. Îl voi face soțul meu și va fi regele Egiptului."

Ankhesenpaaton a făcut o pauză, căutând cuvintele potrivite pentru înheierea scrisorii.

Nu putea decât să se tot gândească la un singur lucru:

– Mi-e teamă pentru viața mea.

Yuye a ridicat ochii către Ankhesenpaaten, nesigură de motivul pentru care regina ar fi spus așa ceva.

Și atunci regina a prins în sfârșit privirea ei.

Evident, servitoarea credea că ea își omorâse soțul.

Ankhesenpaaton se temuse cumplit exact douăzeci și opt de zile la rând. Le numărase până la ultima. Acum se plimba singură prin curtea palatului în timp ce soarele se ridica peste cea de-a douăzeci și noua zi de după moartea lui Tutankhamon.

Sunetul apei care curgea într-o fântână din apropiere îi dădea o falsă senzație de calm, ca și vrăbiile care ciripeau prin livadă. Dar nu se atinsese de masa de dimineață și era atât de nervoasă că nu pusese buzele nici măcar pe un strop de apă.

Astăzi era ziua. Era sigură. Dar nu era sigură de nimic altceva la palat.

Mesagerul avusese nevoie de paisprezece zile să treacă de la Teba către regatul hitit. Dacă totul mergea bine, un prinț va veni la palat astăzi și o va cere în căsătorie. Va accepta, desigur. Ay era din ce în ce mai înspăimântător cu fiecare oră care trecea, impunându-se la palat ca faraon. Dar pretenția lui nu ar fi avut greutate dacă nu se căsătorea cu ea. Cum venea prințul hitit, totul s-ar fi lămurit. Ay va deveni din nou un om de rând, obligat să trăiască restul zilelor sale ca sfetnic regal. Dacă ar fi fost și atât.

Chiar atunci, auzi niște pași grei. Cu siguranță nu era servitoarea ei.

Ankhesenpaaton se întoarse și dădu de Ay.

– Bună dimineața, regină, spuse el serios.

Dar mai era ceva în privirea lui. Îngâmfare.

– Sfetnice.

– Ce te supără? a întrebat el.

Ea respiră adânc.

– Nu e treaba ta.

În timp ce regina s-a ridicat, Ay s-a așezat pe bancă, ignorând protocolul. Aceasta era în sine o insultă.

– Ridică-te, a spus regina tăios.

Sfetnicul a zâmbit, apoi s-a ridicat și a făcut un pas către ea.

– Înălțimea Ta, mai este destul timp până la înmormântarea soțului tău. Dar trebuie să discutăm planul de succesiune Ai un plan?

Ea nu a spus nimic.

– Regină, ai nevoie de un rege lângă tine cu care să conduci Egiptul. Trebuie să înțelegi asta.

– Și voi avea unul, a spus ea.

– Nu este nimeni în țară mai potrivit ca mine...

– Am spus că voi avea unul. Te rog, nu discuta acest lucru delicat cu mine până ce soțul meu nu va fi lăsat să se odihnească.

Au fost întrerupți de Yuye, care și-a încrucișat rapid ochii cu ai lui Ay. Regina a observat schimbul de priviri. Putea fi o înțelegere între ei? A alungat gândul. Yuye nu ar fi trădat-o niciodată. Și totuși era sigură că se întâmpla ceva.

– A venit un mesager pentru Înălțimea Ta, a anunțat-o Yuye.

– Cine este? a întrebat Ay.

– Nu este treaba ta, a spus Ankhesenpaaten. Inima îi bătea puternic. Poți să pleci, sfetnice.

Un bărbat brunet a fost condus în curte după plecarea lui Ay. Vizitatorul lăsase un cortegiu mic la poartă. Regina și-a dat seama la prima privire că acesta nu era un prinț hitit.

– Ce înseamnă această vizită? a întrebat regina.

A privit cu disperare la Yuye. Yuye dat din umeri, iar hititul, evident stânjenit în prezența reginei, se chinuia să dea o explicație.

– Am un mesaj de la regele meu, a spus el.

I l-a înmânat reginei și ea l-a citit rapid. Apoi hititul a rostit mesajul:

– Unde este fiul faraonului dispărut? Ce s-a întâmplat cu el?

Ankhesenpaaton aproape a înnebunit de furie.

– Vezi vreun băiat plimbându-se printre zidurile palatului? Vezi? Vezi vreun prinț tânăr făcând curse de car pe aici? Oh, ce nu aș da pentru un băiat. Crede regele tău că vreau să îl păcălesc? Scrisoarea mea către el părea nesinceră sau neclară?

Hititul și-a mișcat picioarele și și-a coborât privirea.

– Ce să îi spun regelui meu?

– Spune-i așa: De ce aș vrea să te înșel? Nu am nici un fiu, iar soțul meu este mort. Trimite-mi unul dintre fiii tăi și îl voi face rege al Egiptului.

Hititul a rămas pe loc, nesigur ce să facă.

– Ce mai aștepți? a întrebat regina. Pierdem vremea! Nu mai avem timp decât până la înmormântarea soțului meu.

Cum a plecat hititul din palat, Yuye a zburat să îl găsească pe Ay.

Regina a rămas singură.

Granița egipteană, 1324 î.Cr.

Numele prințului hitit era Zannanza.

El și anturajul său călăriseră pe cai albi buni către Egipt. El era hitit pur prin naștere, mândria și bucuria tatălui său. La douăzeci și doi de ani, Zannanza demonstrase deja curaj pe câmpul de luptă și arătase stăpânire de sine și diplomație la curtea regală. Căsătoria sa cu regina Egiptului ar fi unit cele două popoare și ar fi făcut istorie. Zannanza ar fi fost noul faraon și ar fi avut o putere chiar mai mare decât a tatălui său.

Acum Zannanza bea apă dintr-un urcior de piele, pe care l-a trecut apoi sfetnicului său.

– Îi vezi? a întrebat sfetnicul.

– Cum să nu, a răspuns Zannanza.

Se părea că regina trimisese un alai de întâmpinare. Un grup mic de egipteni așteptau la graniță, la adăpost de soare într-o oază de verdeață. Zannanza își imagina că aveau ceva de mâncare – fructe, poate. Și apă proaspătă. Călărise mult toată ziua.

Zannanza, soldații și curtenii săi au galopat către egiptenii care îi așteptau. Când au ajuns, un om mărunt cu burtă a înaintat pe calul său ca să îi întâmpine.

– Bine ați venit. Eu sunt Horemheb, generalul reginei. Vă trimite cele mai bune urări, prințe.

– Eu sunt Zannan...

Cuvintele prințului hitit s-au curmat brusc. Nu văzuse arcașii din spatele corturilor, nici săgeata care zbura drept spre el și care i-a străpuns fruntea. S-a prăbușit de pe calul său, iar sângele regal s-a strâns într-o baltă pe nisip.

Același lucru s-a întâmplat și cu anturajul său. Toți cei care au scăpat de săgeți au fost urmăriți și hăcuiți.

Ca uliul deasupra prăzii, Horemheb a descălecat și a mers către Zannanza.

I-a tăiat capul prințului cu sabia și l-a ridicat. Oamenii lui Horemheb au izbucnit în urale și apoi s-au grăbit să jefuiască celelalte trupuri.

– Pentru regină, a spus Horemheb rânjind, aruncând capul într-o desagă care urma să meargă înapoi la Teba.

Palatul lui Tutankhamon, 1324 î.Cr.

Sala tronului era întunecată și deprimantă. Ankhesenpaaton și Ay se certau de ore întregi, imediat după cină. Acum era miezul nopții, iar regina și sfetnicul regal vorbeau la lumina lunii. Aceeași discuție dura de peste o săptămână, iar în această noapte cuvintele erau aceleași.

Protestele reginei erau aprinse și cu voce ridicată, neacoperite de perdele sau de plante. Oricine era încă treaz în palat putea auzi vocea ei furioasă și ea știa asta.

– Să fie clar: eu voi fi faraon. Și tu vei fi regina mea, a spus Ay. Gâtul lui fleșcăit și burdihanul îl făceau să arate mai degrabă ca bunicul ei decât ca bărbatul capabil să fie tatăl moștenitorului regal.

– Nu, n-am s-o fac, a strigat ea.

Ankhesenpaaton se plimba prin cameră, încercând să câștige timp.

Yuye a intrat în cameră, ca la un semnal.

– Ce este? a întrebat regina. Ai vești? Spune-mi.

Ay a izbucnit în râs.

– Da, are vești. Spune-i veștile. Spune-i noutățile minunate despre prințul ei hitit – care sosește călare să salveze regina și să devină faraon.

Ankhesenpaaton l-a privit.

– Știai?

– Bineînțeles că știam. A râs din nou, apoi s-a întors spre Yuye. Servitoarea ta a fost un spion folositor. Te rog, Yuye. Spune-i reginei veștile pe care vrea atât de mult să le audă.

Rușinea a copleșit-o pe Yuye și nu se putea uita în ochii reginei. Când a vorbit, era doar un murmur.

– Hitiții au primit mesajul tău, regină. Regele lor a trimis un fiu în Egipt să se căsătorească cu tine și să îți fie rege.

– Și? a întrebat Ankhesenpaaten.

– Și acest prinț, Zannanza, a fost întâmpinat la graniță de generalul Horemheb. Prințul și oamenii săi au fost măcelăriți. Un curier a galopat până aici astăzi cu veștile – și cu asta.

Yuye a pus pe masă o desagă de piele. Ay a înaintat și a golit-o pe podea. Capul tăiat al prințului a lovit puternic pământul.

Ankhesenpaaton s-a tras înapoi. Abia mai putea respira privind capul, apoi s-a uitat la sfetnic.

Ay nu i-a arătat nici un respect. Și-a bătut joc de ea pe față.

– Ești o trădătoare. Eu controlez preoții, eu controlez banii și eu îl controlez pe Horemheb, a declarat el. Alege înțelept, regină. Poți să te căsătorești cu mine și să trăiești, sau poți alege să mori, ca soțul tău.

Ay s-a întors și a ieșit triumfător din cameră, târându-și ușor sandalele. A luat-o cu el pe Yuye și în acea noapte, pentru orice eventualitate, s-a asigurat că va fi tăcută – tăindu-i gâtul. Dacă servitoarea o putuse trăda pe regină, putea să îl trădeze și pe el. Și mizele erau prea mari.

Inelul de cununie era făcut din sticlă și colorat în albastru. Pe interior erau gravate numele noilor căsătoriți: Ay și Ankhesenpaaten.

Regina și-a trecut inelul pe deget și s-a prefăcut că este perfect mulțumită. Sala de petrecere era plină de oameni și banchetul a continuat până în noapte. Berea era servită în cantități imense. Oricât ar fi încercat să fie doar un privitor tăcut, Ankhesenpaaton era regina Egiptului. Fiecare mișcare îi era urmărită și locuitorii cei mai cunoscuți și mai de vază ai țării erau curioși dacă ea chiar era îndrăgostită de noul său soț.

De aici și importanța inelului și a necesității de a părea radioasă și fericită pentru ochii tuturor.

Ay stătea în celălalt capăt al camerei cu Horemheb, arătând exact ca faraonul bătrân și prosper care era acum. Era cu patruzeci de veri mai bătrân decât mireasa lui adolescentă și deja avea o soție posesivă de vârsta lui.

Cât va mai trăi Ay? Era o întrebare pe care și-o puneau toți. Și apoi? Va fi Ankhesenpaaton obligată să se căsătorească iar? Și cine va fi următorul ei soț? Un străin, poate?

Singura soluție, a hotărât ea, este să rămână însărcinată cu Ay. Nu exista nici o altă cale de a se proteja.

În timp ce petrecerea era din ce în ce mai zgomotoasă și mai veselă, Ankhesenpaaton a început deodată să se simtă amețită și cu febră. A străbătut-o un val de greață. În câteva secunde, era în genunchi, vomitând pe podea.

Servitorii au alergat către regina doborâtă. Ay a privit-o din capătul celălalt al încăperii, dar nu s-a dus să o ajute.

Atunci regina și-a încrucișat ochii cu ai noului ei soț. A văzut privirea lui îngâmfată și triumfătoare și a făcut tot ce a putut să i-o întoarcă.

Nereușind, Ankhesenpaaton a dat la o parte servitorii și s-a ridicat nesigură. Dar s-a prăbușit din nou la pământ, de data asta lovindu-se la cap și pierzându-și cunoștința.

Prințul hitit adusese un virus. Acel virus ajunsese la regină. Aceasta a fost povestea pe care avea s-o spună Ay și care avea să rămână în istorie.

După câteva zile, regina a murit. Înclinându-se în fața dorinței soției sale mai vârstnice, Ay a refuzat să o înmormânteze pe Ankhesenpaaton în mormântul său – sau chiar în cel al lui Tutankhamon.

În loc de asta, trupul reginei a fost dus la râu și dat la crocodili.

CAPITOLUL 11

Valea Regilor, 26 noiembrie 1922

Carter a săpat din nou cu mâinile, încercând să lărgească deschizătura atât cât să poată vedea pe partea cealaltă. Era transpirat și gâfâia, iar degetele sale pătate de tutun erau rănite de la mortarul și bucățile de piatră zimțate de care trăgea.

În spatele său stătea lady Evelyn, lângă tatăl ei. Mai sus pe coridor așteptau o mână de muncitori, sperând toți răsplata financiară care ar fi apărut dacă astăzi se făcea aici o descoperire.

O absență notabilă era Trout Engelbach. Plecase să inspecteze un alt sit la câțiva kilometri depărtare. Carter ar fi trebuit să îl aștepte înainte de a intra într-o cameră sau într-un mormânt. Dar nu avea s-o facă.

Când s-a curățat deschizătura din tavan până la nivelul ochilor, Carter a aprins o lumânare și a ridicat-o, verificând dacă nu erau acumulări de gaze. Lumânarea a tremurat când aerul strâns acolo de mii de ani a ieșit din cameră.

Când flacăra s-a îndreptat, Carter a strecurat lumânarea prin deschizătură. Apoi, și-a presat fața de piatră, simțind pe piele praful secolelor. Cu un braț înăuntru, ținând dreaptă lumânarea și privind acum direct în încăpere, a studiat ce se putea zări în întuneric.

„La început nu am văzut nimic", scria Carter. „Dar apoi, pe măsură ce mi se obișnuiau ochii cu lumina de acolo, detalii ale camerei au început să iasă treptat la iveală. Animale ciudate, statui și aur – peste tot, sclipirea aurului. Pe moment – care trebuie să le fi părut celorlalți o eternitate – am fost înțepenit de uluire."

– Vezi ceva? a întrebat nerăbdător lordul Carnarvon.

– Da, a răspuns Carter. *Lucruri minunate.*

– Lasă-mă să văd, a cerut lordul. E rândul meu.

Nu prea politicos, Carter l-a ignorat. Aşteptase prea mulţi ani acest moment incredibil. Era chiar mai frumos decât şi-ar fi putut imagina. În sfârşit reuşise! *Lucruri minunate.*

Carter a schimbat lumânarea cu o lanternă. A plimbat raza de lumină încet peste conţinutul camerei, vrăjit.

„Niciodată în întreaga istorie a săpăturilor", scria Carter mai târziu, „nu apăruse o asemenea privelişte uluitoare ca aceea pe care ne-o înfăţişa nouă lumina lanternei."

Acest mormânt – sau cavou, sau orice ar fi fost – nu avea doar câteva piese antice. Era mai degrabă inundat de aur şi de alte comori nepreţuite.

Acum Carter putea distinge forme şi a catalogat în minte uimitorul conţinut. În faţa lui erau „trei jilţuri aurite, sculptate pe margine în formă de animale monstruoase, ciudat îmblânzite la trup, dar cu capete de un realism izbitor".

„Apoi, la dreapta", va scrie mai târziu, „două statui în mărime naturală ale unui rege în negru, una în faţa celeilalte ca două santinele, aurite, cu sandale de aur, ţinând însemnele regale şi cu o cobră sacră deasupra frunţilor."

Erau atâtea altele: coşuri lucrate, vase de alabastru, buchete de flori şi frunze aurite şi un tron din aur şi lemn delicat sculptat.

Camera era plină din podea până în tavan cu mobilă, statui, vase şi toate posesiunile unui egiptean bogat.

Carter a simţit două braţe subţiri trăgându-l înapoi.

Era Carnarvon.

Cu picioarele bine înfipte în podeaua de piatră, lordul surprinzător de puternic l-a apucat de umeri pe Carter şi l-a dat la o parte. Lordul nu era foarte sănătos, aşa că acest efort i-a tăiat respiraţia.

Dar a uitat de toate când a luat torţa din mâna lui Carter şi şi-a băgat nasul prin deschizătură.

Din nou, lui Carnarvon i s-a tăiat respiraţia.

Carter stătea în spatele lui, lipit de perete şi privind-o pe lady Evelyn. Ochii ei erau îndreptaţi către Carter, măriţi de uimire în faţa marii descoperiri, dar şi mai mult în faţa pasiunii lui Carter pentru munca sa. Lady Evelyn era o femeie destinată unei vieţi bogate şi unui statut înalt. Howard Carter era mult în urma ei pe scara socială. Cu toate acestea, atracţia dintre ei devenise intensă. Lordul Carnarvon îşi propusese să stea cu ochii pe ei.

Doar că acum el nu se uita. Așa că Evelyn și Carter și-au încrucișat privirile în coridorul umed și rece, „euforia descoperirii" fierbând între ei. S-au luptat să își ascundă emoțiile.

Un lord Carnarvon uluit s-a întors în cele din urmă, arătând că era rândul lui Evelyn să privească înăuntru.

– Vino, vino. Este uluitor, draga mea! Trebuie să vezi cu ochii tăi.

Abia atunci s-a putut concentra din nou Carter, punându-și cea mai evidentă întrebare: *Dacă acesta este un mormânt, atunci unde este mumia?*

Din nefericire, exista o problemă majoră în căutarea mumiei.

Dreptul de concesiune al lordului Carnarvon asupra săpăturilor din vale însemna că descoperitorul are dreptul de a intra primul. Totuși, așa cum le tot spusese Trout Engelbach, Serviciul pentru Antichități avea altă părere.

Urmând ordinele date de șeful său, Engelbach cerea acum ca un membru al echipei sale să fie de față pentru deschiderea oricărei încăperi. Pedeapsa pentru încălcarea acestei obligații era aspră – Carter și Carnarvon puteau să își piardă mare parte din drepturile la comoară.

După toți acei ani de căutări, nerăbdarea putea să îi coste scump.

Și, cu toate că Engelbach plecase de la locul săpăturilor lui Carter, îl desemnase pe subordonatul său egiptean, Ibrahim Effendi, să îi țină locul. Dar atunci când Carter și grupul său ajunseseră în fața celei de-a doua uși, nici Effendi nu mai era în vale. Se întorsese la Luxor, unde aștepta vești de la Carter.

Acum Carter și grupul lui aveau o dilemă: să trimită după Effendi, sau să treacă de cealaltă parte fără el.

Carter le-a făcut pe amândouă.

Punându-i pe toți cei din tunel să jure că vor păstra secretul, inclusiv pe muncitorii egipteni, Carter a scris o notiță scurtă informând Serviciul pentru Antichități despre ce găsise. Apoi a dat nota unuia dintre muncitori și i-a ordonat să aștepte căderea nopții ca să o înmâneze.

Apoi, și-a întors din nou atenția către zid. A mai lărgit puțin deschizătura.

Intra să caute mumia.

Lady Evelyn era cea mai subțire din grup și a fost prima care s-a strecurat prin deschizătură. S-a găsit față în față cu vasele fantomatice de alabastru, iar Carter a mai lărgit gaura pentru ca și mai voluminosul lord Carnarvon să poată intra. Apoi a intrat în ceea ce va deveni cunoscut ca fiind anticamera.

Camera era un dreptunghi mic, de 3,5 metri adâncime şi 8 metri lăţime. Tavanele erau joase până la a crea claustrofobie, iar pereţii erau nedecoraţi, ceea ce Carter a găsit că era ciudat. *De ce nu fusese camera terminată cum trebuia?*

Aerul nu mirosea doar a praf şi a vechi, ci şi a parfumuri şi esenţe exotice de lemn. „Chiar aerul pe care îl respirai tu, neschimbat de secole", s-a minunat Carter.

Carter a fost surprins să fie umilit de lipsa trecerii timpului. În praf erau urme de picioare de mii de ani şi un container mai avea încă în el mortarul folosit la sigilarea uşii. „Lampa înnegrită, urma de deget de pe suprafaţa proaspăt pictată, ghirlanda de rămas-bun atârnată deasupra pragului – parcă fuseseră cu o zi în urmă", medita Carter.

Cei trei intruşi din zilele noastre au plimbat torţa prin cameră, dând la o parte toate bunurile istorice ca să cuprindă în mâini obiectele de aur.

Carter a deschis o cutie mică pictată cu imagini ale faraonului – Tutankhamon? – care îşi ucidea duşmanii în luptă. Înăuntru erau o pereche de sandale antice şi un veşmânt brodat cu mărgele viu colorate.

Lady Evelyn a suspinat de încântare când a dat peste un tron de aur cu imagini ale faraonului şi ale reginei sale bătute cu lapislazuli. Cei doi fuseseră evident foarte îndrăgostiţi, după cum se vedea din felul tandru în care regina părea să îşi atingă regele. Pentru Carter, era „cel mai frumos lucru găsit vreodată în Egipt".

Afară s-a lăsat întunericul. Muncitorii şi orice spectatori rămaşi acolo plecaseră acasă. În anticameră, grupul lui Carter continua să facă descoperire după descoperire.

Dar Carter nu era satisfăcut. Un mare mister rămânea nerezolvat. A cercetat pereţii, căutând semnele unor alte încăperi.

La un moment dat a dat peste o gaură mică şi şi-a îndreptat torţa către ea. De cealaltă parte era o cameră foarte mică, la fel de înţesată de comori. Nu era nici o urmă de mumie, aşadar Carter a rezistat tentaţiei de a dărâma uşa.

A continuat să caute, plimbându-şi mâinile de-a lungul zidurilor netede, căutând semne de deschideri ascunse. În sfârşit, a găsit una! Pe peretele cel mai din dreapta, două statui străjuiau o altă intrare sigilată.

Statuile păreau să fie soldaţi care păzeau deschiderea, aşa cum o făceau de secole. „Ne aflam în pragul descoperirii", va scrie Carter, încă încercând să cuprindă cu mintea dovezile uluitoare. „În spatele uşii păzite erau alte în-

căperi, poate multe, iar într-una dintre ele, fără urmă de îndoială, în panoplia sa magnifică mortuară, îl vom vedea pe faraon întins."

Din nou, Carter s-a confruntat cu dilema de a aștepta sau nu înainte de a străpunge zidul.

Din nou, a ales să ignore posibilele consecințe politice și să vadă ce este de partea cealaltă. Spera doar că decizia sa nu se va dovedi dezastruoasă cândva în viitor. Dar, desigur, așa a fost.

În colțul din dreapta jos al intrării ascunse, Carter a găsit o gaură de un metru sigilată cu mortar cândva în Antichitate. Acesta era un semn că jefuitorii de morminte îl precedaseră.

Pentru a treia oară în acea zi, Carter a scos o parte din mortarul pus de vreun hoț de demult, a scos pietrele folosite la construcția unui zid improvizat și a luminat deschizătura.

La început nu părea cine știe ce. Un coridor îngust?

Carter s-a strecurat înaintea celorlalți. A băgat întâi picioarele, lăsându-se să cadă într-o cameră îngropată. A plimbat torța peste zidurile strâmte.

La început părea că lumina îi joacă feste.

Apoi a realizat că unul dintre pereți nu era deloc un perete. Era în interiorul unei camere pătrate uluitoare, nu într-un coridor îngust.

Zidul jos care îl încurcase era de fapt un altar. Era decorat cu faianță albastră și aur.

Găsise camera funerară.

În timp ce lady Evelyn și lordul Carnarvon s-au grăbit să i se alăture, Carter a examinat altarul.

Privea o pereche de uși de lemn mari, închise cu un piron de abanos. Înăuntru, așa cum știa foarte bine Carter, se vor afla câteva altare mai mici, ca acesta. Doar după ce vor deschide toate altarele va putea vedea sarcofagul, sicriele – și mumia.

La acest gând, pulsul lui Carter s-a accelerat. *Categoric aici era o mumie.* Era imposibil ca jefuitorii de morminte să fi furat trupul fără să distrugă altarele, iar acestea erau în perfectă stare.

Cu ajutorul lui Carnarvon, Carter a tras încet și atent pironul. Ușile s-au deschis alunecând pe balamalele lor. Peste următorul altar era drapat un giulgiu din in decorat cu rozete de aur. A ridicat giulgiul și a găsit noi dovezi că mumia nu fusese deranjată: pe pironul următoarelor uși, ale altui al-

tar, era un sigiliu regal. Era pecetea funerară regală, cu un şacal şi cinci prizonieri legaţi, arătând că înăuntru zăcea un faraon.

Era deja aproape dimineaţă. Grupul a mai explorat puţin, dar curând au plecat. Familia Carnarvon avea nevoie de odihnă. Nu era obişnuită cu emoţiile sau cu munca manuală. Chiar şi Carter avea nevoie de o pauză, deşi lui îi ajungea una scurtă.

Au urcat treptele, ieşind în doar câteva secunde din trecutul antic în aerul rece al zorilor prezentului.

Oamenii lui Carter erau de gardă. L-au ajutat să asigure mormântul pentru noapte şi au rămas acolo ca să îl protejeze de posibili invadatori.

Ziua cea mai frumoasă din viaţa lui Howard Carter se terminase.

Valea Regilor, decembrie 1922

Întors la „Castelul Carter", aşa cum l-au numit ştirile despre descoperirea sa răspândite prin lume via telegraf şi telefon, Carter s-a gândit la ce găsise şi care erau consecinţele acelei descoperiri.

Spectrul morţii lui Tutankhamon atârnase deasupra lui cât timp privise valea de unde stătea. Se străduia să înţeleagă descoperirile din mormânt – bărcile de jucărie, carele, altarele şi figurinele funerare de aur, amuletele bătute cu pietre – şi se întreba cum putea să moară un bărbat tânăr atât de plin de viaţă. Chiar şi mai misterios era pentru el de ce era mormântul acolo unde era? Şi unde era îngropată regina?

„Din punct de vedere politic ne dăm seama că domnia şi viaţa regelui trebuie să fi fost foarte dificile. Poate că a fost unealta unor forţe politice obscure din spatele tronului."

Carter a catalogat mental artefactele valoroase pe care le găsise. A scris despre „o cutie de lemn pictată găsită în cameră, cu exteriorul complet acoperit cu gips". A observat vase cosmetice sub formă de „tauri, lei, câini, gazele şi iepuri". Cele mai impresionante lucruri, s-a gândit el, erau „scenele din viaţa zilnică personală a regelui şi a reginei". Dar unde era sicriul *ei*?

A fost izbit de o pictură care îl înfăţişa pe Tutankhamon însoţit de un pui de leu, vânând raţe sălbatice cu arcuri şi săgeţi, „în timp ce, la picioarele lui, stătea ghemuită regina-copilă".

O altă asemenea scenă o arăta pe tânăra regină oferindu-i lui Tutankhamon „libaţii, flori şi ghirlande". O alta îl arăta pe faraon turnând parfum pe regina lui când se odihneau împreună. Simţea cât de tineri fuseseră amândoi – şi cât de îndrăgostiţi.

Carter era uluit de aurul și de bijuteriile găsite în mormânt, dar era uluit și de ceea ce părea să fie un arsenal.

În camera de după cea funerară, cea cu pereții nezugrăviți pe care Carter o numise tezaurul, și în camera mică de lângă anticameră numită anexă, descoperise o grămadă de arme: treisprezece arcuri mari, trei arcuri individuale și două tolbe: 278 de săgeți, multe cu vârfuri de bronz; o cutie pentru arcuri foarte complicat sculptată, aurită.

Arcul cel mai mare arăta că Tutankhamon fusese un om puternic, pentru că avea mai mult de doi metri lungime.

Desigur, Tutankhamon nu fusese un rege pacifist. Și la fel de sigur este că îi plăceau și alte arme, nu doar arcurile. În anexă erau și câteva scuturi; un pieptar de piele care i-ar fi protejat pieptul și umerii, săbii, bumeranguri, bâte și pumnale.

În mod clar, Tutankhamon nu era fiul tatălui său. „Proprietarul arcului putea doborî cel mai rapid animal și se putea apăra de dușman", scria Carter.

Într-un colț, pierdut printre multele arcuri de vânătoare și de război, era unul cu care Tutankhamon ar fi tras în copilărie. Avea doar jumătate de metru înălțime și singura lui săgeată avea cincisprezece centimetri lungime.

Carter s-a întrebat din nou care au fost circumstanțele morții lui Tutankhamon și a ajuns la concluzia că s-ar fi putut să nu fi fost un accident.

„Mormântul este bântuit de senzația de pierdere prematură. Tânărul rege, evident plin de viață și capabil să se bucure de ea, a început, la o vârstă foarte fragedă – cine știe în ce context tragic? – ultima sa călătorie de sub cerul egiptean însorit către mohorâta lume de dincolo", scria el.

Valea Regilor, 16 februarie 1923

Era vremea să deschidă camera funerară.

Carter nu i-a spus lui Trout Engelbach că intrase deja în cameră, așa că atunci când a venit ziua deschiderii „oficiale", a trebuit să se arate curios de ce ar fi putut fi înăuntru. Și trebuia să fie convingător. Pe măsură ce veștile despre măreața descoperire se răspândiseră prin lume, în Luxor se instalase iadul. Deodată, Howard Carter era celebru și un jucător cu greutate în istorie.

Dincolo de asta, apăruseră și unele tulburări, cu birocrații egipteni și pierde-vară străini care voiau toți să ia parte la eveniment.

„Telegramele curgeau din toate colțurile globului. Într-o săptămână sau două le-au urmat scrisorile, un fluviu de corespondență care a rămas constant de atunci", nota Carter.

Scrisorile de felicitare au făcut loc „ofertelor de ajutor; cererilor de suvenire – chiar și câteva grăunțe de nisip a fi fost primite cu recunoștință; oferte financiare fantastice, de la drepturi de autor pentru filme la același lucru pentru croiala veșmintelor; sfaturi despre păstrarea antichităților și cele mai bune metode de a calma spiritele rele".

Pentru un om precum Carter, atât de introvertit și relativ tăcut, lucrurile o luaseră complet razna. Nimeni nu ar fi putut prevedea asta, mai ales el sau detractorii săi din Luxor.

„La Winter Palace e o nebunie", scria egiptologul Arthur Mace, pe care Carter îl recrutase pentru săpături. „Nimeni nu vorbește despre altceva; ziariștii colcăie și nu îndrăznești să spui un cuvânt fără să te uiți peste umăr să vezi dacă nu te ascultă cineva. Unii dint e ei încearcă să creeze zâzanie între Carnarvon și Serviciul de Antichități, și tot Luxorul este împărțit în tabere. Combinația între arheologie și jurnalism e destul de rea, dar când adaugi și politica, devine cam prea mult."

Pentru Carter a apărut o problemă neașteptată din cauza unei decizii a lordului Carnarvon. Încercând să scoată din Tutankhamon cât mai mulți bani, acesta a semnat un contract de exclusivitate cu *The Times* din Londra, care îi dădea ziarului dreptul exclusiv de a publica toate detaliile descoperirii. Acest lucru i-a înfuriat nu numai pe ziariștii egipteni, ci și ziarele și revistele din toată lumea, care voiau o bucată din cea mai mare descoperire a secolului.

Poate cel mai rău lucru din toate a fost că Serviciul pentru Antichități și guvernul egiptean au început să încerce să preia controlul asupra mormântului. Asta s-a transformat într-o luptă perpetuă, care avea să-l urmărească pe Carter ani de zile.

Și mai era și lady Evelyn. Pentru că lordul Carnarvon devenea din ce în ce mai suspicios în legătură cu o relație între Carter și fiica sa, tensiunile dintre cei doi s-au adâncit. Acest lucru, combinat cu noua faimă a lui Carter, a creat o ruptură între cei doi parteneri și prieteni vechi.

Și totuși, amândoi erau prezenți când politicienii și birocrații din Egipt și Marea Britanie s-au adunat în jurul intrării în mormânt. Carter a condus grupul înăuntru.

Statuile din anticameră fuseseră împinse la perete ca să fie protejate de eventuale coate sau genunchi. De-a lungul zidului care separa camera funerară de restul mormântului fusese construită o platformă. Arăta ca o scenă, și în acea zi Howard Carter era starul.

S-a urcat pe platformă, și-a scos jacheta și cămașa, apoi a pus o daltă pe perete.

Cu o lovitură puternică de ciocan, a început să dea jos zidul.

Arthur Mace stătea alături și pe măsură ce munca progresa, Carter îi dădea bucățile de piatră pe care le scotea. Acestea erau apoi trecute unui lanț de muncitori egipteni care le strângeau și apoi le cărau în afara mormântului.

Încet, gaura se lărgea. După două ore, Carter era „murdar, ciufulit și transpirat" – și își juca perfect rolul.

S-a strecurat înăuntru și i-a chemat și pe ceilalți. Vasele de alabastru, vasele canopice cu figurile celor patru zei ocrotitori și giulgiul înstelat erau acum vizibile.

Efectul asupra vizitatorilor a fost profund: și-au ridicat mâinile și au suspinat, uluiți de imaginea din fața lor.

Carter nu putea decât să se dea în spate și să privească. Era deja epuizat, atât de munca fizică, cât și de povara mentală a tracasărilor cu Carnarvon și presa. Plănuia în secret să resigileze mormântul și să se închidă în casă pentru o săptămână de liniște și solitudine.

Când turul camerei funerare a lui Tutankhamon s-a terminat, Carter și Carnarvon și-au luat rămas-bun. Carter s-a pregătit să treacă la munca grea de catalogare a conținutului bogat al mormântului, o muncă ce îi lua ani, dar una pe care abia aștepta să o înceapă. Credea că va fi punctul culminant al muncii sale de o viață.

Carter și Carnarvon și-au rezolvat mare parte din probleme înainte ca lordul să plece, pe 23 februarie. Dar peste doar șase săptămâni, lordul Carnarvon era mort. Cauza părea să fie septicemia, pentru că tăiase cu briciul locul unei mușcături de țânțar.

Carter a rămas să se descurce cu politica și birocrația egipteană de unul singur. Nu a putut să o facă. La mai puțin de un an, a fost evacuat din mormântul lui Tutankhamon și din vale.

Pentru ultima dată, temperamentul și încăpățânarea lui l-au înfrânt.

CAPITOLUL 12

Cairo, 1931

Inelul de cununie era făcut din sticlă şi colorat în albastru şi încă era foarte frumos. Pe interior erau inscripţionate numele Ay şi Ankhesenpaaten.

În mod ironic, cel care-l răsucea în mână era Perky Newberry, acum veteran de patruzeci de ani în Egipt. Era în Cairo, la un magazin legendar de suvenire al englezului Robert Blanchard.

În loc să vândă artefacte egiptene de prost-gust, Blanchard vindea lucruri reale – cumpărate, desigur, de la jefuitorii de morminte.

Clientela lui favorită erau turiştii europeni, dar şi egiptologii se mai opreau din când în când să vadă dacă apăruse pe piaţă vreo curiozitate nouă – un semn sigur că undeva erau jefuie nişte morminte. Perky avea deja o colecţie mare de amulete şi căuta printre rafturi în speranţa că va mai găsi vreo comoară.

Dăduse întâmplător peste inel, dar a înţeles imediat importanţa lui. A recitit inscripţia elaborată ca să se asigure că văzuse corect numele înainte de a zâmbi satisfăcut. Inelul pe care îl ţinea în palmă rezolva un mister care îl chinuise pe Howard Carter de când fusese deschis mormântul lui Tutankhamon. Şi anume, ce se întâmplase cu frumoasa şi tânăra regină a lui Tutankhamon?

Nu se menţiona nicăieri pe pereţii mormântului numele ei sau al altei soţii. Şi mormântul lui Ay, care fusese iniţial al lui Tutankhamon, avea o pictură cu prima lui soţie, dar nu indica nicăieri că mai existase o alta.

– Unde ai găsit asta? a întrebat Perky, încercând să nu pară prea entuziasmat, ca să nu urce Blanchard preţul către o sumă exorbitantă.

– În delta de est, a răspuns Blanchard dând din umeri dezinteresat.

Perky a fost atent să nu își arate surprinderea.

Cum ajunsese inelul din Teba până în Cairo, prin gura Nilului? Era ciudat. Dar trecuseră 3 000 de ani. Orice s-ar fi putut întâmpla în atâta timp, nu?

Perky s-a dus să plătească inelul, dar a descoperit că își uitase portofelul. Și-a scos carnetul de buzunar și a copiat atent inscripția. Apoi a pus inelul în vitrină și a gonit către hotel, ca să se întoarcă repede și să îl cumpere.

Mai întâi, a scris rapid o notă către vechiul său prieten, care acum era în Anglia.

„Dragă Carter", începea scrisoarea, „tocmai am văzut la Blanchard un inel pe care este cartușul lui Ankhesenpaaton lângă cel al regelui Ay. Asta nu poate însemna decât că regele Ay s-a căsătorit cu Ankhesenpaaten, văduva lui Tutankhamon."

Perky a trimis scrisoarea, apoi s-a grăbit la Blanchard să cumpere inelul.

A ajuns prea târziu.

Tocmai fusese vândut.

Valea Regilor, 1319 î.Cr.

Generalul Horemheb își plângea prietenul și aliatul, Ay. Cei doi se cunoșteau de tineri. În timp ce Ay era pus în mormântul care fusese cândva rezervat pentru Tutankhamon, inima lui Horemheb se umplu de un val de tristețe. Cicatricea de pe fața sa devenise roșu aprins.

„Ce ciudat", s-a gândit Horemheb, „că pot înjunghia în inimă un om și totuși îl jelesc."

A privit mulțimea adunată în jurul mormântului lui Ay, întâlnind privirea câtorva prieteni vechi. Mormântul era într-un loc destul de necunoscut, departe de Valea Regilor.

Horemheb înțelegea de ce Ay dorise să fie îngropat acolo – locul era ascuns și izolat, ceea ce îl ferea de jefuitorii de morminte. Dar îl și blestema pe compatriotul său pentru alegerea unui loc așa de îndepărtat de Teba. Soarele cobora și îl aștepta o călătorie de două ore înapoi către oraș, pe întuneric.

Până la urmă a zâmbit. Era bine să ai asemenea probleme. Pentru că în finalul călătoriei, nu se întorcea la vechea lui casă ori în cazărmile armatei. Va intra triumfător în palat.

Generalul Horemheb era acum faraon.

În timp ce servitorii strângeau farfuriile și urcioarele de vin de la ultima masă, Horemheb și-a ales o potecă stâncoasă care îl ducea la grajdul temporar.

O procesiune lungă de bocitoare se târa în urma lui. Putea auzi accente din Memphis și Amarna în unele voci. Marii preoți conduceau.

În ciuda morții lui Ay, atmosfera de astăzi era festivă. Poate din cauza vinului sau poate pentru Ay fusese departe de a fi iubit.

Totuși, Horemheb spera că va fi așa și când va muri el, cu participanți din tot Egiptul. Îi plăceau petrecerile.

În depărtare, auzea nechezatul cailor și știa că servitorul îi agăța frâiele la car. Avusese chef să lase jos frâiele pe laterale și să alerge cu viteză înapoi către Teba.

Ce fel de faraon vei fi? se întrebă singur.

Magnific. Ca Amenhotep al III-lea.

Da. Voi fi magnific. Așa îmi vor spune.

Horemheb știa exact ce trebuia să facă în continuare: să înceapă o viață nouă.

Atunci și acolo, temutul general a hotărât să radă de pe fața pământului Amarna, orașul ridicat de Akhenaton.

Întregul oraș.

Tot.

Să dispară.

Și oriunde s-ar fi aflat numele lui Tutankhamon și al lui Ay gravate pe pereții templelor, vor fi șterse. Numai numele lui va rămâne.

Soldații săi vor cerceta țara. Treaba urma să dureze ani întregi, dar numele predecesorilor lui Horemheb vor fi uitate.

Faraoni ca Tutankhamon vor putrezi în mormintele lor, edictele lor vor fi anulate și ordinele lor vor fi încălcate. Va fi de parcă Tutankhamon și acea soție drăgălașă a lui nu ar fi existat nicicând.

Horemheb era adâncit în gânduri când a luat frâiele carului său.

Acum că era faraon, o procesiune de gărzi călătorea cu el, dar nu o băga în seamă. Galopând pe drumul prăfuit către Teba, singurul lucru la care se gândea era planul său de a șterge istoria.

Vreme de mai bine de 3 000 de ani, chiar a mers.

Palm Beach, Florida, prezent

Stăteam în biroul meu privind Lake Worth, dar mintea îmi era pierdu-

tă în deșert. Când scriu proiectul unei cărți, uneori mâzgălesc cuvintele *Fii Acolo* deasupra paginii. Asta îmi amintește să fac fiecare capitol viu pentru cititor, să mă cufund în peisaj. Știam că povestea era vie – cel puțin în imaginația mea. Și nimic nu putea fi mai uimitor decât ce se întâmplase cu bietul Tutankhamon în 1925, la peste doi ani după ce fusese descoperit mormântul. Abia puteam crede și eu.

Desigur, investigația ar fi fost imposibilă fără Howard Carter. Avusese nevoie de ani de zile doar ca să scoată rămășițele lui Tutankhamon din camera funerară.

Procesul a început în clipa în care a dărâmat peretele de mortar care separa anticamera de camera funerară. Reporterii erau ciorchine în afara mormântului și așteptau noutățile cu sufletul la gură. Suspicioșii din comunitatea de egiptologi încă mai credeau că de fapt Carter nu găsise nimic mai mult decât un dulap mai complicat. Și tot nu era nici urmă de mumia lui Tutankhamon.

Bietul Carter! Și a mers din ce în ce mai rău pentru el.

Când muncitorii săi au tras de balamale și au scos panourile protectoare de lemn, a fost surprins să vadă un alt altar, mai mic. Și acesta a trebuit să fie dezasamblat, bucată cu bucată.

Dar înăuntru era un alt altar. Și apoi altul.

Cu totul, erau patru altare, unul în altul, ca păpușile rusești.

Până la urmă, Carter a ajuns la sarcofag. A văzut că marginea era din granit roz și crăpată în centru, de parcă cineva o lovise cu ciocanul sau cu o bâtă de piatră. Dar cine ar fi făcut așa ceva? Și de ce?

Cel puțin Carter era destul de sigur că îl găsise pe Tutankhamon. Cele două sicrie exterioare au fost deschise. Politica a intervenit. Carnarvon murise. Și egiptenii l-au exilat pe Carter timp de un an.

S-a întors în octombrie 1925 ca să deschidă ultimul sicriu din aur. Mumia era acoperită cu un unguent negru. Atunci când Tutankhamon a fost văzut prima dată în istoria modernă, era acoperit cu rășină neagră, așa că a rămas tot învelit în mister.

Ce s-a întâmplat apoi a fost la fel de șocant ca tot restul poveștii.

Dr Douglas Derry de la Universitatea din Cairo a fost adus să examineze trupul. Ca profesor de anatomie, era considerat mai potrivit pentru asta decât Carter. Asta era de discutat. Cu Tutankhamon îndesat în mormânt, Derry a recurs la metode cel puțin extreme. Mai întâi a încercat să îl cioplească pe Tutankhamon cu dalta. Apoi a folosit cuțite încinse ca să topeas-

că rășina. Și apoi Derry a făcut ceva de neimaginat: *a luat un fierăstrău și a tăiat trupul lui Tutankhamon în două.*

Palatul lui Tutankhamon, 1324 î.Cr.

Soldatul, Abdul, s-a strecurat tăcut pe vârfuri în dormitorul lui Tutankhamon. Stătuse după o statuie când regina își părăsise soțul bolnav, chiar la timp. Știa că are doar câteva minute să facă fapta și să fugă din palat.

Tânărul faraon arăta atât de inocent și neajutorat în patul său, exact ca un copil. O urmă de remușcare a încolțit în mintea soldatului, dar a fost înlocuită rapid de o hotărâre neclintită și de ideea că el făcea asta pentru binele Egiptului. Generalul îi promisese bani și o promovare. Sfetnicul îndulcise afacerea cu o proprietate și niște vite.

Așa că asasinul cu sânge rece s-a apropiat de patul faraonului. Și-a înfipt picioarele în pământ. Acum echilibrat și stabil, a apucat bâta cu amândouă mâinile și a ridicat-o deasupra capului.

Putea fi oare atât de ușor să omori un faraon? Se tot aștepta să țâșnească un soldat sau să se ridice Tutankhamon și să îl prindă asupra faptului, ca să preîntâmpine crima.

Soldatul a simțit abanosul neted în mâini și greutatea pietrei părea potrivită pentru ce urma să facă – nu ușoară, ca să ricoșeze din capul faraonului, și nici grea, ca să îl facă să își piardă echilibrul când își lua avânt.

A fost șocat când faraonul a început să vorbească încet în somn.

– Mamă, a spus Tutankhamon.

Soldatul a lăsat bâta jos. Nu era corect să îl ucidă pe faraon așa. În schimb, l-a apucat de gât cu mâinile lui puternice și a strâns tare.

Tutankhamon a deschis larg ochii. A încercat să se împotrivească, dar era prea slăbit. Și apoi era mort.

Soldatul și-a luat bâta și a părăsit camera la fel de repede și de tăcut pe cât intrase. Mai târziu în aceeași seară, a fost măcelărit.

Palm Beach, Florida, prezent.

Picturile din mormânt au spus adevărata poveste și au ajutat la rezolvarea crimei.

Pe pereții mormântului lui Tutankhamon sunt imagini cu Ay privind pe toată lumea care s-ar afla în camera funerară. Este înfățișat în timp ce oficia ceremonia Deschiderii Gurii și purtând coroană de rege. Aceasta era sarcina noului faraon. Așa că nu numai că Ay a oficiat, dar era faraon destul de

curând după moartea lui Tutankhamon ca să plătească un artist să îl picteze pe pereții mormântului acestuia.

Ironia este că acești doi bărbați, dușmani de moarte în viață, erau acum legați pentru totdeauna în această cameră umedă. Tutankhamon nu va mai putea scăpa niciodată de ucigașul său.

Cercetarea mea a scos la iveală picturi asemănătoare și pe pereții mormântului lui Ay. Ca și în cazul camerei funerare a lui Tutankhamon, era acolo o pictură în ocru și galben cu doisprezece soldați babuini, care reprezintă cele douăsprezece ore ale nopții. Era o pictură cu Ay la vânătoare în mlaștini. La moartea lui Tutankhamon, Ay era responsabil pentru picturile de pe pereții mormântului tânărului faraon și, desigur, și de pe cei ai propriului mormânt.

Mai mult, Ay nu a pus să fie pictată Ankhesenpaaten pe pereții mormântului lui Tutankhamon. Era neobișnuit, pentru că faraonii aproape întotdeauna aveau soția favorită pictată pe pereții mormântului. Ankhesenpaaton era soția favorită a lui Tutankhamon și *singura* soție. Dar Ay o voia doar pentru el ca să poată ridica pretenții la tronul regal. Planul său de a o face pe Ankhesenpaaton soția lui, de parcă Tutankhamon nici nu ar fi existat, era evident.

Deci cine era responsabil pentru crimă? Cine a conspirat să îl ucidă pe Tutankhamon? Și de ce?

Toți l-au ucis. Ne amintim că regina a domnit ca faraon imediat după asasinarea lui Tutankhamon. În mod clar dorea puterea – dovadă este încercarea ei de a se mărita cu prințul hitit. Aceasta este trădare de cea mai joasă speță. Și pentru ce? Pentru puterea de a domni peste Egipt.

Toți trei – Ankhesenpaaten, Ay și Horemheb – i-au succedat lui Tutankhamon la tron. Ay a înșelat-o pe Ankhesenpaaton omorându-l pe prințul hitit. În fond înainta în vârstă și știa că nu va mai avea altă șansă de a pune mâna pe tron. Mai întâi l-a ucis pe prințul hitit, apoi a ucis-o pe Ankhesenpaaten. Regina fusese de acord cu asasinarea lui Tutankhamon. Fără îndoială îngrijorată că va muri oricum, a crezut că se putea căsători cu prințul ei hitit, putea face un moștenitor și putea continua să stea pe tron.

Ankhesenpaaton nu și-a închipuit că va fi înșelată de Ay și apoi ucisă.

Nici Ay nu a știut că va fi ucis de aliatul său, generalul Horemheb, care îl va urma ca faraon.

Tutankhamon a fost ucis de o conspirație a celor trei oameni cei mai apropiați de el – Ankhesenpaaten, Ay și Horemheb. Sute de mii de oameni

au vizitat exponatele din mormântul lui, milioane au crezut că știu povestea, dar puțini au înțeles tragedia regelui-băiat.

Caz închis.

Astăzi, mumia lui Tutankhamon zace într-o tavă simplă de lemn făcută de Carter pentru ea. De-a lungul anilor, cercetătorii au descoperit că avea glezna dreaptă ruptă și pare să fi fost pusă în ghips; avusese o fractură gravă a piciorului drept și care era posibil să fi fost infectată; avusese chiar și o măsea de minte infectată.

Dar Tutankhamon a fost asasinat.

Londra, 2 martie 1939

Howard Carter a murit singur, privegheat doar de o nepoată care urma să moștenească comorile găsite de el după ce trudise peste treizeci de sezoane în Valea Regilor.

Între moartea sa și înmormântare au trecut patru zile, destul timp pentru *The Times* să îl pomenească drept „marele egiptolog... care a devenit celebru pentru rolul jucat într-unul dintre cele mai de succes și interesante episoade din analele arheologiei".

Elogiile în *The Times* erau un privilegiu. De obicei numai celor bogați, celebri, excentrici și de succes li se făcea această onoare.

Cândva, Carter fusese toate astea la un loc. Dar izul romantic al acestui elogiu, scris de prietenul său Perky Newberry, acoperea realitatea: celebritatea lui Carter se diminuase de mult – și Perky era singurul lui prieten apropiat. De fapt, înmormântarea a fost jenantă din cauza aerului său neglijent și apatic; doar o mână de oameni l-au jelit la mormânt; data nașterii gravată pe piatra de mormânt a lui Carter era greșită cu un an; și, cel mai trist, a fost înmormântat într-o simplă groapă în pământ.

Pentru un om care își petrecuse toată viața explorând mormintele faraonilor, părea un mod total nepotrivit de a-și lua adio de la lume.

Dar era și ceva frumos.

La mulți ani după ce rupsese legătura lor, singura iubire din viața lui Carter a apărut la mormânt. Lady Evelyn era o femeie micuță, îmbrăcată costisitor, cu o pălărie mare neagră. Tatăl ei se înfuriase pe Carter când aflase de idila lor clandestină. Și când lordul Carnarvon a murit destul de brusc, la doar câteva luni după descoperirea lui Tutankhamon, ea făcuse „ce trebuia". Lady Evelyn, fiica celui de-al cincilea lord de Carnarvon, îi întorsese spatele lui Carter și găsise un mire mai potrivit social – și financiar.

Se căsătoriseră la doar câteva luni după deschiderea publică a mormântului lui Tutankhamon.

Acum lady Evelyn stătea pe iarba de primăvară, privind un sicriu simplu și o gaură adâncă în pământ, așa cum privise cândva la un alt loc de veci alături de Carter. Poate de asta venise. Pentru că indiferent cât de mult se îndepărtaseră, nici unul dintre ei nu putuse uita că într-o glorioasă dimineață de noiembrie, cu șaptesprezece ani în urmă, fuseseră primii oameni în 3 000 de ani care priviseră mormântul regelui-băiat numit Tutankhamon.

Împreună făcuseră istorie și fuseseră celebrați în toată lumea.

„Văd lucruri minunate", spusese Carter cu respirația tăiată după prima privire.

Acum nu mai respira deloc.

Vicarul din Putney și-a închis cartea de rugăciuni și Carter a fost coborât în pământ. Lady Evelyn a aruncat un pumn de pământ în groapă, apoi a mers încet către poarta cimitirului, unde o așteptau mașina și șoferul.

Limfomul Hodgkin l-a ucis pe Carter la șaizeci și patru de ani. Tutankhamon avea abia nouăsprezece ani când a murit, iar cauza morții sale l-a interesat pe Carter până la final. Era un mister la care se gândise și lady Evelyn de-a lungul anilor, o bucată mare din puzzle-ul regelui Tutankhamon.

Acum, într-un mormânt mult mai puțin nobil, Carter dormea, pentru a nu mai fi deranjat niciodată.

EPILOG

Valea Regilor, 1300–500 î.Cr.

Misterul regelui Tutankamon, regele adolescent, s-a adâncit încet, printre furtuni de nisip şi inundaţii.

La început, vânturile deşertului au adus tone de nisip peste Valea Regilor, făcându-i pe jefuitorii de morminte care trăiau în peşterile de deasupra văii să se adăpostească adânc în aşezările lor.

Uşa camerei funerare a lui Tutankhamon a fost sigilată şi nu a mai fost atinsă sute de ani.

Şi pe măsură ce nisipul acoperea cea mai de jos treaptă care ducea la uşă, apoi alta şi alta, uşa era din ce în ce mai de neatins.

Acum era complet îngropată de piatră şi nisip, ascunsă de lume.

În vale nu ploua des, dar când se întâmpla, apa cădea cu o asemenea intensitate, încât bucăţi masive de pământ alunecau de pe pereţi în vale. Apa a transformat nisipul şi calcarul într-un fel de ciment, aşa că orice era dedesubt era prins într-o crustă dură şi pietroasă.

Astfel, treptele care duceau la mormântul lui Tutankhamon au fost acoperite.

Curând era de parcă nici nu ar fi existat.

Fiecare furtună de nisip sau torent de apă adăuga un alt strat, până când treptele mormântului au ajuns la peste doi metri sub suprafaţa pământului. Locul mormântului nu era doar ascuns, ci chiar uitat.

Adânc sub pământ, Tutankhamon, regele-băiat, se odihnea. Pereţii erau rezistenţi şi nu se sfărâmau, nici nu crăpau de la greutatea de deasupra.

Nici comorile sale nu sufereau de pe urma ploii sau a umidităţii – de fapt, erau mai protejate acum decât fuseseră vreodată.

Tutankhamon s-a odihnit singur, an după an, secol după secol, de parcă aștepta ziua în care vreun explorator va scormoni prin straturile acelea de praf și calcar.

Și, poate, va dezgropa secretul vieții și al morții sale premature.

JAMES PATTERSON

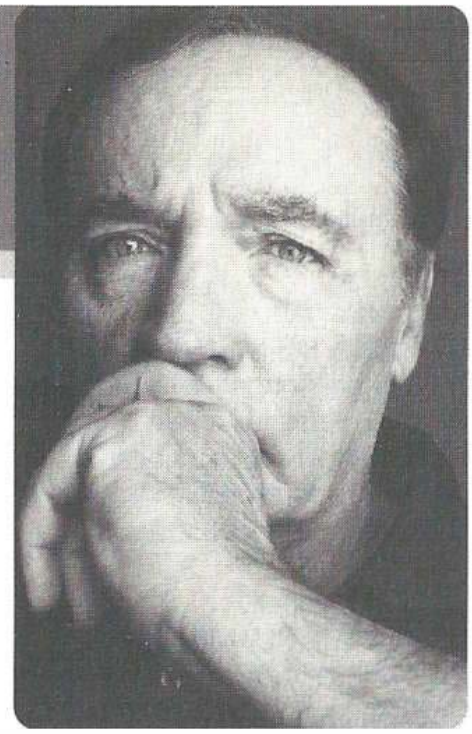

Nimeni nu ar pune la îndoială faptul că autorul american James Patterson este un povestitor extraordinar. Este deţinătorul recordului de a fi cu patruzeci şi şapte de titluri pe lista *New York Times* a celor mai bine vândute cărţi, şi numai în 2007 vânzările sale au fost mai mari decât cele ale lui John Grisham şi Stephen King luate împreună. Gloria sa trece şi graniţele Americii, aducându-i milioane de fani.

Secretul succesului lui Patterson poate fi atribuit parţial celor trei serii foarte bine vândute de cărţi poliţiste. În prima, o prezintă pe Alex Cross în *Along Came a Spider* şi în *Kiss The Girls*, ambele fiind adaptate pentru film şi beneficiind de un rol jucat de Morgan Freeman. El este şi creatorul seriei *Women's Murder Club*, după care a fost făcut serialul cu acelaşi nume la postul de televiziune ABC. O a treia serie l-a lansat pe detectivul newyorkez Michael Bennet.

De vreme ce Patterson este atât de prolific, nu este surprinzător că lucrează în colaborare cu alţi autori la aproape toate cărţile. De această dată partenerul lui este Martin Dugard, care a publicat multe cărţi non fiction şi care scrie pentru reviste ca *Esquire* şi *Sports Illustrated*. Spunând despre sine că este scriitor, producător şi aventurier, Dugard se adânceşte constant în cercetare ca să înţeleagă mai bine personajele şi motivaţiile lor. A navigat din Genova în Spania la bordul unei corăbii, precum Cristofor Columb, înainte de a scrie *The Last Voyage of Columbus* şi a înotat în apele pline de rechini tigru din Hawaii ca să recreeze moartea lui James Cook din *Farther Than Any Man*.

Asasinarea lui Tutankhamon l-a trimis în călătorie în Egipt unde a dezvăluit misterul vechi de secole al asasinului lui Tutankhamon, legendarul rege adolescent al Egiptului. El şi Patteson au săpat printre radiografii, dosarele lui Carter, indicii criminalistice şi poveştile spuse secole la rând.

Kristin Hannah
GRĂDINA DE IARNĂ

foto © Deborah Feingold

Michael Connelly
VERDICTUL PLUMBULUI

foto © WendyWerris

Allen și Sandra Parton
ENDAL

foto © Allen și Sandra Parton

James Patterson și Martin Dugard
ASASINAREA LUI TUTANKHAMON

foto © Rankin

COLECȚIA DE ROMANE

ISBN 978-606-8096-11-7